

4

Замира
СҮЮНОВА:

**ХАВАСКОРЛИК
ДАРАЖАНИ
БЕЛГИЛАМАЙДИ!**

УСТАМОН РЕПЕТИТОРЛАР

уларга чув
тушмаслик
учун нима
қилиш
керак?

5

11

**САРПО
МУҲИММИ? ЁКИ...**

**МЕН ҚИШЛОҚНИ
ҚЎМСАЙМАН,
БОЛАЛАРИМ ЭСА...**

13

БАРКАМОЛ АВЛОД — МАМЛАКАТ КЕЛАЖАГИ

КЕЧА:

→ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов Россия Федерацияси Президенти Дмитрий Медведевнинг таклифига биноан 19-20 апрель кунлари расмий ташриф билан ушбу мамлакатда бўлди.

→ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримонинг "Банк пластик карточкаларидан фойдаланган ҳолда ҳисоб-китоб тизимини ривожлантиришни рағбатлантириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори матбуотда эълон қилинди.

БУГУН:

→ Пойтахтимизнинг Алишер Навоий номидаги киносаройида бошланган Озарбойжон киноси кунлари

дастурига киритилган премьералар давом этмокда.

→ Бутун дунё микёсида Халқаро ерни муҳофазалаш кунини кенг нишонланади. Кеча эса ушбу сана муносабати билан республика Табиатни муҳофаза қилиш Давлат қўмитаси, "Экосан" халқаро жамоат фонди ва бошқа ташкилотлар ҳамкорлигида матбуот анжумани ўтказилди.

ЭРТАГА:

→ — Мамлакатимизда ҳаво ўзгариб туради. Айрим ҳудудларда ёмғир ёғиш эҳтимоли бор, — деб хабар беради Ўзгидромет маркази мутахассислари. Энг муҳими, бу йил ҳам юртимиз ахли, шу жумладан, ризқу насибасини баҳорнинг қандай келаётгани билан ўлчайдиган деҳқону фермерлар, чорвадорлар учун хайрли келаётир.

ГАЗЕТА САҲИФАЛАРИДА:

Отага тик боқманг!	2
3 млн. 500 минг сўмлик сарпо-суруқ керакми?	3
«Ажрашаман» ҳам, «ярашаман» ҳам битта оғиздан чиқади	3
Компьютердан «юқадиган» касалликлар	5
Пул ишлаб келса яхши, вирус орттирса-чи?	6
Зулхон полвоннинг доврўғи	7
Теледастурлар	8-9
Такдирга тош отган она ҳасрати	15
«Куёвимнинг бошқа хотини бор экан»...16	

ОИЛА ДАРСХОНАСИ

1. Сизнингча, ўзбек оиласи қандай бўлиши керак?
2. Оилада отанинг ўрни нималарда намоён бўлади? Онанинг-чи?
3. Замонавий оила учун қадимий қадриятлардан қайсыларини зарур деб ҳисоблайсиз?
4. Фарзанд тарбиясида қаттиққўл бўлиш керакми?

Жаҳонгир ота УСМОНОВ,
Тошкент шаҳри Шайхонтохур
туманидаги Камолон маҳалласи
фаоли, 81 ёшда

1. Ўзбек оиласи азалдан ўзига хос жиҳатлари билан бошқа халқлардан ажралиб турган. Оддий мисол: эрталаб уйқудан уйғонган неварам, у ўғилми, қизми, барибир, юз-қўлини ювиб келгангина, бизларга салом беради, сўрашади. Мана шунинг ўзи миллий урф-одатларнинг ҳаётдаги амалий кўриниши эмасми? Еки аллақачон ўзи набирали бўлган ўғлимнинг эрталаб ишга кетаётиб, чол-кампирдан дуо олиши ёки бўлмаса ярим тунда уйга қайтса ҳам «Яхши ўтирибсизларми, ҳозир келдим, узр, ишларим сал кўпайиб кетди», дея истиҳоло қилиш... ўйлаб кўринг, қайси бир халқда бор? Ана шундай муҳитда вояга етган, тарбия кўрган фарзанд, не-вара-чеварангиз ҳам эртага, билинги, ақлли, одобли бўлиб етишади.

ОТАСИГА ТИК БОҚМАГАН ФАРЗАНД БАХТЛИ БЎЛАДИ

Булار ўзбекчилик деган улуғ бир тушунчанинг айрим қирралари эканлигини унутмайлик. Ва ҳеч қачон ўз халқимиз, миллатимиз шаънига доғ бўладиган ишларга қўл урмайлик.

2. Айримлар «Ҳа энди, албатта, оилада отанинг ўрни бўлакча, буни ҳеч нарса билан ўлчаб бўлмайди», дейди. Хўш, қани қайси бирингиз менга ўз уйингизда онанинг ўрни унчалик сезилмайди, дея оласиз? Мен кафилманки, ҳеч ким айтолмайди. Ахир, биз эркаклар қачон, қай маҳал кўчадан уйга кирмайлик, даров болаларимиздан «Онанинг қаерда?» деб сўраймиз, тўғрими? Бўлса кўнглимиз жойига тушади, бўлмасачи?

Шунинг учун айтмоқчиманки, оилада отанинг қадр-қиммати қанча баланд бўлса, онанинг ҳам ўрни ундан кам эмас. Албатта, айрим муҳим масалалар, яъни бозор-учар, тўй-ҳашамлар ва бошқа айрим жиддийроқ муаммоларни ҳал этишда эркакнинг устун томонлари борлигини ҳам эсдан чиқармаслик керак. Фарзандлар ҳеч қачон ота-оналарига тик қараб сўзлашмаслиги, гап қайтармаслиги, энди танбеҳ беришники айтмай қўя қолай, шунингдек, эрхотин ўртасидаги гап-сўзларга аралашмаслиги керак. Ота-она рози — худо рози. Ёшларга айтадиган сўзим шу — уларни икки дунёда ҳам норози қилманг, дуосини олинг, кам бўлмайсиз.

3. Оллоҳга минг қатла шукрки, шундай тўқ, фаровон замонда яшаймиз. Ҳеч кимдан кам жойимиз йўқ. Ўзимдан қиёс: тўрт ўғил, бир қизимиз бор. Ҳаммалари ўзларидан тинган, ақил, тотув. Замонавий оиланинг замонавий яшаши учун нима керак бўлса ҳаммаси муҳайё этил-

ган. Бизлар кўрмаган кунларни кўраяпти, лекин бу билан талтайиб кетмаслиги, тўқликка шўхлик қилмаслиги керак-да.

Қадрият осмондан тушмайди, улар шу халқнинг ичида. Фақат тушуниш, англаш керак деб ўйлайман. Масалан, мен шу ёшимда ҳам футбол деса томдан ташлайман десам, ҳеч ким ишонмайди. Саккиз йилдан бери деярли ҳар кўни футболга қизиқадиган болакайлар орасидаман ва бошқа мен тенгилар баъзида устимдан кулган пайтлар ҳам бўлди. Лекин мен уйда ётолмайман. Шунинг учун маҳалламиз болаларига махсус футбол майдончаси қуриб берганман. Ҳар ҳафтада 45 нафар бола машғулотларда қатнашади. Уларнинг ўйинларини кўриб, суюнаман. Омон бўлишсин, ота-оналари менга раҳмат айтишяпти. Назаримда, замонавий оила учун энг муҳим нарса, бу фарзандларини тўғри, ҳалол ва одобли қилиб тарбиялашдир.

4. Яна такрор бўлса-да айтмоқчиманки, фарзанд тарбиясида фақат оталар сал қаттиққўлрок бўлиши керак, оналар эса юмшоқроқ муомала қилиши мумкин, деганлар адашади. Ҳар иккисининг ҳам ўз бурчи, масъулияти бор. Лекин меъёрни ушлаш керак. Ана шундай пайтда она кўприк вазифасини бажаради, яъни ота-болалар орасидаги мувозанатни белгилаб туради.

Қачон қаттиққўл бўлиш керак? Агар ўғил ёки қиз тарафидан оила ёки ота-она шаънига доғ тушадиган ҳолат ўз берса, қандай тартибда чора кўриш ҳақида жиддийроқ ўйлашга тўғри келади. Албатта, эркакнинг ҳам чек-чегараси бор.

Бугунги сон янгиликлари

ДОЛЗАРБ МАВЗУГА БАФИШЛАНДИ

Республика Болалар кутубхонасида Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси билан ҳамкорликда ташкил этилган давра суҳбатида мамлакатимизда ёш авлоднинг, айниқса, болаларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, қонуний кафолатланган мақолатларини ҳар томонлама ҳимоя қилишга қаратилган муаммалар дастурлар ва меъёрий ҳужжатларни ҳаётга татбиқ этиш тизимли равишда амалга оширилаётганлиги алоҳида таъкидланди.

Шунингдек, республикаимизда халқаро ҳужжатлар ратификация қилиниб, «Бола ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида»ги қонун қабул қилингани бу масалага барча соҳа вакилларининг масъулият билан ёндашиши кун тартибидagi энг долзарб вазифа эканини яна бир қарра исботлайди. Айниқса, баркамол авлодни ҳам руҳан, ҳам жисмонан соғлом ва салоҳиятли қилиб вояга етказишда Юртбошимиз, ҳукуматимиз томонидан кўрсатилаётган ғамхўрлик, эътибор бу борадаги хайрли саъй-ҳаракатлар изчил давом этишини англатади. Тадбирда мутахассислар, ўқитувчи-мураббийлар ва ўқувчи-ёшлар қатнашди.

Ўз муҳбиримиз.

БОЛАЛАРГА БЕРИНГ ДУНЁНИ

Пойтахтимизнинг Мирсо Улуғбек туманида «Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми» ҳамғармаси томонидан 2007 йилда болалар ижодиётининг турли йўналишларини ривожлантириш ва қўллаб-қувватлаш, ёш истеъдод эгаларини кашф этиш мақсадида очилган «Янги авлод форуми» болалар ижодиёти марказининг қайтадан таъмирланган биноси фойдаланишга топширилди. Айни пайтда барча шарт-шароитларга эга бўлган ушбу масканда 6 ёшдан 16 ёшгача бўлган мингга яқин ўсмирлар санъат, миллий ҳунармандчилик, замонавий билим даражаларини ошириш бўйича ўтказилаётган машғулотларда қатнашиш имконига эга бўлишди.

Марказда шу куннинг ўзидaёқ болаларнинг ижодий салоҳиятларини ошириш билан боғлиқ қизиқарли масофавий олимпиадалар, маҳорат сабақлари бошланиб кетди.

Барно МИРЗААХМЕДОВА,
«Оила ва жамият» муҳбири.

«ИШ БОШҚА, ЎҚИШ БОШҚА ЭКАН...»

Бу самимий ва чин кўнгилдан айтилган эътирофларни Тошкент ва Сирдарё вилоятларида фаолият юритаётган ёш журналистлар билдиришди. Уларни пойтахтга, «Баркамол авлод йили» давлат дастури доирасида Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликлари қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди томонидан ташкил этилган бир ҳафталик малака ошириш машғулотларига бежиз таклиф этишмади. Чунки вилоят ижодий муҳити билан Тошкентдаги етакчи нашрлар ва ахборот агентликларидаги жараёнлар ўртасида катта фарқ борлиги аён. Қолаверса, давлат ва жамоат ташкилотларида ўтказилган давра суҳбатлари, қизиқарли семинарлар улар учун нафақат амалий тажрибаларга, балки ҳаётий воқеаларга ҳам бой бўлганлиги билан катта аҳамиятга эга.

Дарвоқе, фуқаролик жамиятини шакллантиришда журналистлар зиммасидаги масъулиятли вазифалар мазмун-моҳиятини англаб етишда бундай лойиҳалар муҳим ўрин тутди.

Мадина АЛЛАБЕРГАНОВА,
«Оила ва жамият» муҳбири.

МУҲТАРАМ ЮРТДОШЛАР!

Пойтахтимизнинг Миллий боғ ҳудудидаги маданият ва санъат кўргазмалари биносиди

«ҚЎЛИ ГУЛДИР ЎЗБЕК АЁЛИН»

деб номланган доимий фаолият юритадиган кўргазма-савдога марҳамат! Мўъжизакор қўллар яратган гўзалликлардан баҳраманд бўлинг!

ЎЗБЕКИСТОН ХОТИН-ҚИЗЛАР КЎМИТАСИДА

БОШҚАРУВ ЙИГИЛИШИ БЎЛИБ ЎТДИ

Тошкентда Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитасининг навбатдан ташқари Бошқарув йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Бошқарув ва Раёсат таркибига янги аъзоларни киритиш, республика хотин-қизлар кўмитаси раисининг ўринбосарини сайлаш ҳамда кўмита фаолиятига боғлиқ бошқа айрим долзарб масалалар атрофида муҳокама этилди. Илгари республика Репродуктив саломатлик маркази директори вазифасида ишлаб келган тиббиёт фанлари номзоди Дилфуза Ҳасанова республика хотин-қизлар кўмитаси раиси ўринбосари лавозимига сайланди. Йиғилишни Ўзбекистон Республикаси Бош Вазирининг ўринбосари, хотин-қизлар кўмитаси раиси Фаридида Акбарова олиб борди.

2010 — БАРКАМОЛ АВЛОД ЙИЛИ

ТЎМАРИСНИНГ ШАҲРИСАБЗЛИК ҚИЗЛАРИ

Шаҳрисабз қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалик касб-хунар коллежиди айни пайтда 9 та ихтисослик бўйича беш юз нафардан ортиқ ўғил-қизлар таҳсил кўришяпти. Ҳукуматимиз томонидан замонавий услубда қурилиб, жиҳозланган ушбу масканда қишлоқ ёшларининг намунали билим олишлари, шу жумладан, спорт билан шуғулланишлари учун барча шарт-шароитлар яратилган.

— Президентимиз томонидан шу йилнинг 1 апрелида имзоланган «Қишлоқ жойлардаги болалар спорт объектларида банд бўлган аёл спорт устозлари меҳнатини рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорда алоҳида белгиланганидек, бугунги кунда қишлоқларда яшаётган қизларни спортга жалб этиш, нуфузли мусобақаларда уларнинг иштирокини таъминлаш жуда муҳимлигини ҳис этган ҳолда, яқиндагина коллежимизда «Тўмарис қизлари» деб номланган мини-футбол жамоасини тuzдик, — дейди коллеж директори Ибодулло БОБОЕВ. — Бунда хотин-қизлар ўртасида бошқа спорт турларига қараганда, футболга қизиқиш кучаяётганини эътиборга олдик. Ташаббусимизни туман ҳокимлиги, хотин-қизлар кўмитаси, «Камолот» ЁИҲ ва бошқа ҳамкор ташкилотлар ҳам тўла қўллаб-қувватлашгани қизларимизни руҳлантирмоқда.

Бугунги кунда коллежнинг жисмоний тарбия ўқитувчиси Улуғбек Раҳмонов устозлик қилаётган жамоада Ҳанифа Риёкулова, Махлиё Турдалиева, Мўътабар Турдиева, Дилфуза Жўраева сингари ун нафар иқтидорли қизлар дастлабки беллашуларга жиддий тайёргарлик кўришаётир.

Шавкат СУЛТОНОВ,
«Оила ва жамият» муҳбири.
Қашқадарё вилояти

«АЁЛНИНГ ЎРНИ ОИЛАДА ҲАМ, ЖАМИЯТДА ҲАМ ТЎКИС БЎЛСИН»

дейди ёзёвонлик фаоллар

Мўтабар ШЕРМАТОВА,
Ёзёвон тумани ҳокими
ўринбасари, хотин-қизлар
қўмитаси раиси:

— Тўғри, аксариятимиз аёлларнинг оила ва жамоатчилик орасидаги фаолиятини турлича талқин қиламиз. Лекин ўйлаб кўрайлик, улар иштирок этмаган қайси бир соҳани айта оламиз, ҳеч қандай! Масалан, бизнинг туманимизда турли соҳаларда муваффақиятга эришган аёллар жуда кўп. Айниқса, фермерчиликни ривожлантириш йўлида сидқидилдан меҳнат қилаётган «Отақўзи» фермер ҳўжалиги раҳбари Матлубахон Аҳмедова, «Аъзамжон» фермер ҳўжалиги раҳбари Ҳафизахон Ражабова, «Паҳлавон» фермер ҳўжалиги раҳбари Дилоромхон Сулаймоновларнинг номини фахр билан тилга олишим мумкин.

2009 йили 1-мактабгача таълим муассасаси тарбиячиси Зилола Тошболтаева «Йил тарбиячиси» кўрик-танловида вилоят миқёсида 1-ўринни кўлга киритиб, республика босқинидаги муваффақиятли иштироки учун «Халқ таълими аълочиси» унвонига сазовор бўлди. Туман тиббиёт бирлашмаси бош хамшираси Одинахон Махсудова эса «Йил аёли» кўрик-танловида вилоятда галибликни кўлга киритиб, республика босқинида ҳам совриндор бўлди.

Президенти томонидан 2009 йилнинг 1 июлида имзоланган «2009–2013 йилларда аҳолининг репродуктив саломатлигини

Баъзан айримлардан «Ҳа энди, бир рўзгорни эплаган аёл ўз маҳалла-қўйида ҳам фаоллик кўрсата олади, бунинг учун ундан жуда катта куч талаб этилмайди-ку» деган гап-сўзларни ҳам эшитиб қоламиз. Лекин бу анча бахтсиз ва маъруза эканлиги ҳаммамизга аён ва кўпинча қайси бир даврда шу хусусда мулоҳаза юритилса, бирёқлама муносабат билдирувчилар ҳам топилади. Аммо бу борада биз билан мулоқотда бўлган водийлик фаол аёлларнинг фикрлари ўзгачарок.

мустаҳкамлаш, соғлом бола туғилиши, жисмоний ва маънавий баркамол авлодни вояга етказиш шакллантириш борасидаги ишларни янада кучайтириш ва самардорлигини ошириш чора-тадбирлари дастури тўғрисида»ги қарориди белгилаб берилган энг долзарб вазифалардан келиб чиқилган ҳолда, туманимизда 17 нафар малакали мутахассислардан иборат махсус комиссия фаолият юритмоқда.

Бугунги кунда айниқса оилада аёлнинг саломатлигини ҳар тарафлама муҳофаза қилиш кўпроқ эркакларга боғлиқлиги сир эмас. Туман тиббиёт бирлашмаси ва «Саломатлик маркази» бўлими томонидан маҳаллаларда тузилган «Эркак тарбияotchилар» гуруҳлари бу борада самарали ишларни олиб боришга ётганини ҳам айтиб ўтишим керак. Улар ҳар ойда тиббиёт бирлашмасида ўзларининг тиб-

бий маълумотларини ошириб, биз айтолмаган назик муаммоларни гап-гаштак ва тўй-маъракаларда эркакларга етказишади.

Энимда ҳар қандай масалада ҳамфикр, маслакдош аёллар таллайгина. Доим уларнинг ёрдамига таянамиз. Йўлдош Охунбоев ҚВПСи бош шифокори Соҳибхон Азизова ва туман тиббиёт бирлашмасининг оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш бўлими мудири Ҳафизахон Нурбоева билан бирга туғиш ёшидаги аёллар орасида турли мавзуларда давра суҳбатлари, очик мулоқотлар олиб бордик. Натижада, нисбий ва мутлақ туғиш мумкин бўлмаган аёллар сони аниқланиб, ҳомиладорликдан сакловчи воситалар билан таъминланди. Соғлиги жойида бўлмаган аёлларга стационар ва амбулатория шароитида даволашни хизматлари кўрсатилди.

Малика ЧОПКУЕВА,
туман ФХДё бўлими мудири:

— Моҳиятан эътибор бериб қаралса, Мўтабархон айтган долзарб масалалар бизнинг фаолиятимизга ҳам билвосита, ҳам бевосита тегишли. Негаки, янги оила қуриш истагида бўлган ёш йилгит-қизларнинг руҳан ва жисмонан баркамол бўлиши ниҳоятда муҳимдир. Айниқса, Вазирлар Маҳкамаси томонидан 2003 йилнинг 25 августидан қабул қилинган «Нихоҳланувчи шахсларни тиббий кўрикдан ўтказиш тўғрисидаги низомни тасдиқлаш тўғрисида»ги қарориди ҳам айнан оилаларнинг барқарорлиги ва тотувлигини кафолатловчи омилларга алоҳида эътибор қаратилган. Бу борада тарбияот ва тушунтириш ишларини кучайтиряймиз. Масалан, ФХДё бўлими қошида «Оила — муҳаддас ватан!» номли ёш оила қурувчилар мактаби мунтазам фаолият юритмоқда. Барча коллеж талабалари ва турмуш қуриш учун бўлиммизга ариза берган ёшлар ҳузурида малакали ҳуқуқшунослар, социолог, руҳшунос, диншунос, шифокор ва бошқа соҳа мутахассислари иштирокида мазмунли ва фойдали машғулотлар ўтказилмоқда.

да қабул қилинган «Нихоҳланувчи шахсларни тиббий кўрикдан ўтказиш тўғрисидаги низомни тасдиқлаш тўғрисида»ги қарориди ҳам айнан оилаларнинг барқарорлиги ва тотувлигини кафолатловчи омилларга алоҳида эътибор қаратилган. Бу борада тарбияот ва тушунтириш ишларини кучайтиряймиз. Масалан, ФХДё бўлими қошида «Оила — муҳаддас ватан!» номли ёш оила қурувчилар мактаби мунтазам фаолият юритмоқда. Барча коллеж талабалари ва турмуш қуриш учун бўлиммизга ариза берган ёшлар ҳузурида малакали ҳуқуқшунослар, социолог, руҳшунос, диншунос, шифокор ва бошқа соҳа мутахассислари иштирокида мазмунли ва фойдали машғулотлар ўтказилмоқда.

Муҳаббат МАДАМИНОВА,
Ёзёвон қишлоқ фуқаролар йиғини
маслаҳатчиси:

— Йиғинимиз таркибиди 5 та маҳалла бўлиб, 14 мингдан зиёд аҳоли истиқомат қилади. Қишлоқдошларимиз асосан чорвачилик, деҳқончилик билан шуғулланишади. Ҳар бир оиланинг 15–20 сотихдан томорқаси бор. Шундан келадиган даромадга қараб, бола-чақаларининг ўқишларига жиддий эътибор қаратишяпти, тўй-маъракалар ўтказишяпти. Шу ўринда бир жиддий масала ҳақида айтмасам бўлмас, бу бевосита маросимларимиз билан боғлиқ. Уларни ихчамлаштириш, тартибга келтириш борасида баҳоли қудрат ишлар олиб бориляпти, маҳалла фаоллари тушунтиришяпти. Лекин афсуски, ҳали ҳам «Тўйни мен қиламан, керак бўлса ўз орзу-хавасимга яраша ўтказаман», дейдиган тоифа вакиллари учраб турибди. Ана шундайларнинг касри бошқаларга ҳам уряпти. Ва баъзи оилалардаги ўзаро келишмовчиликлар ана шундай ортиқча сарф-харажатларга йўл қўйилганлиги оқибатида келиб чиқмоқда.

Яқинда бир онахон «Муҳаббатхон, тўйларга бориб хафа бўлиб кетаман. Айримлар бойлигини кўз-кўз қилиш учун ортиқча дабдабага берилаяпти. Кимгадир бу ёқар, лекин ҳаммамнинг ҳам имкони етмайди-ку!» деб қолди. Онахон билан гаплашиб, битта қизни узатишга кетадиган маблағни ҳисоб-китоб қилиб кўрдик. Ўртача ҳисобда бир қизни узатиш учун уч ярим миллион сўмлик сарпо-суруқ қилинар экан. Шундан сўнг йиғирмата кўрпа ўрнига саккизтасини, ўнта ялтир-юлтир либос ўрнига уч-тўрттагина қийиладиган кийимни қолдириб, яна баъзи ортиқча исрофгарчиликларни қисқартириб чиққан эдик, тўй сарф-харажатлари деярли тенг ярмига камайди. Бизнинг бу таклифимиз маҳалла аёлларининг аксариятига маъқул бўлди. Буну турмушга чиқаётган қизларимизга ҳам тушунтириб бораёпмиз.

Шоҳиста МАМАДАЛИЕВА,
«Алгоритм» ишлаб чиқариш
корхонаси раҳбари:

— Мактабда ўқитувчилик қилиб, ишдан келиб тоқув машинаси ёнига ўтирдим. Кейин-кейин чеварликка иштиёқим баландлигини сезиб, турмуш ўртоғимнинг кўмагида тадбиркорлик фаолиятини бошладим. Бир таъмир-таълаб бинонинг икки хонасини ижарага олиб, ўзимизга керакли шарт-шароит яратдик.

Хунар ўрганадан деган интилувчан ёшлар билан ишлаш ўзимга ҳам ёқади. Аввалига шоғирдларим беш нафар эди. Ҳозир улар ўн беш кишидан ошди. Масалан, Гулноза Тураева тумандаги иқтисодий коллежиди банк соҳаси йўналиши бўйича ўқиган. Аммо қишлоқ шароитида қиз болага чеварлик яхши хунар деб, бир йилдан буён тикувчиликни ўрганаёпти. Шоғирдларимнинг барчаси энг сўнгги урфдаги пардалар ва либосларни ҳам мустақил равишда тика олади. Чехимизда ўн беш турдан ортиқ кийим-кечакларни тикиб, миҳозларга етказиб бераёпмиз.

Суҳбатдошларимиз камтаринлик қилиб, ўз оилаларида бошқаларга ибрат бўлгулик ишларини деярли тилга олишмади. Чунки уларнинг бари истиқлол берган имкониятлардан деярли тўла фойдаланишга имкон топаётган юртдошларимиз сирасига кирадилар. Бир сўз билан айтганда, «Ешликда қилинган меҳнат — қариликда келтирар давлат» деган ҳикматли ибора магзини ҳаётларида исботлашга уринаётганлардан.

«Оила ва жамият» муҳбири
Нигора РАҲМОНОВА ёзиб олди.
Фаргона вилояти

«АЖРАШАМАН» — СЎНГИ САБОҚ

ҚАРОР ЭМАС

Азалдан маълумки, оиласиз жамият шаклланимайди ва жамиятсиз оилани ҳам тасаввур этиш мушкул. Улар бир-бирини мустаҳкам боғлаб тургувчи узилмас халқалардир. Албатта, ҳар бир оила биринчи навбатда эркак, кейин эса аёл — она билан бўладир. Қайсидир хонадонда уларнинг бирортасидан турли сабаблар тufайли жудо бўлинса, шу кундан эътиборан бу оилалар фазл кетайди, ба-рака арийдиган, тинчлик-тотувликка путур ет-тади. Негиз шундай?

Баъзан шундай ҳолатларга дуч келамизки, эр-хотин йиллар давомида фақат шаръий никоҳдан ўтиб яшаб келишган, қутилма-ганди эр бўлими арзимган баҳоналарни рўқач қилиб, икки фарзандни ташлаб кетиб қолади. Аввалига қариндош-уруғлар, кейин маҳалла-қўйи аралашади, фойдаси йўқ, гишт қолипдан кўнган. Энди нима қилиш керак? Турмушга чиқадиган аввал ўзининг оддий-гина ҳақ-хуққини билмаган келиннинг энди йиғлаб-сиктаб, ФХДё ёки суд органларига қилган мурожаатига қандай чора кўрилади? Тиббийки, аёлнинг қўлида уларнинг эр-хотинлигини кафолатлайдиган ва расмий никоҳдан ўтказилганликларини тасдиқловчи

ҳужжат йўқ. Ҳатто туғилган фарзандларига ҳам ўз вақтида тегишли ҳужжатларни расмийлаштиришмаган. Энг ачинарлиси, уч-тўрт йил тинчгина яшаб келган ёш оила барбод бўлиш арафасида.

Шундай пайтда маҳаллий ҳокимлик, ФХДё бўлими, маҳалла фуқаролар йиғини, маслаҳатчилар икки йўл ўртасида қолган муш-типар онага имкони борича яқиндан кўмак бериш чораларини излашади. Ва ниҳоят, беш-олти ой не-не умидлар билан қурган оиласини аро йўлда ташлаб кетган эркак ҳам, керак бўлса аёл ҳам ўз хатоларини тушуниб етати ва охи-оқибат ажралишига бир қадам қолган рўзгор қайта тикланади. Шу куннинг ўзидаёқ эр-хотин икки ўртадаги никоҳ муносабатларига тегишли ҳужжатларни расмийлаштиришга киришади.

Ўйлаймизки, республикамизнинг қайси бир ҳудудиди бўлмасин, ФХДё бўлимида хизмат қилаётган ҳаммасларимизнинг нияти ҳаммаша хайрли бўлади: ҳаёт, турмуш синовларидан ўттишда қийналаётган ёш оила вакиллари билан бирортаси илҳом борица «ажрашаман» деган ёмон сўзни айтмаслигини истаймиз.

Наргиза АХМЕДОВА,
Оҳангарон шаҳар ФХДё
бўлими мудири.

ҚОНУН ТАЛАБИ ШУНДАЙ

Ҳуқуқий муносабатлар нота-риуслар томонидан меъёрий ҳужжатларга тўла риоя қилинган ҳолда юксак савияда расмийлаштирилса, фуқаролар ёки юридик шахслар ўртасидаги низо-ларнинг олди олинади. Нота-риус амалдаги қонунларга асо-сан тасдиқлаган ҳужжат судлар-да ҳам ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлади. Шундай экан, бу жа-раёнларда нотариусларга катта масъулият юкланади.

Ўзбекистон Республикасида нота-риус лавозимига олий юридик маълумотга эга бўлган, амалиёт-чи нота-риус ҳузурида камида бир йил иш ўрганиб, малака имти-хонини топишган, нота-риал фаоли-ят билан шуғулланиш ҳуқуқини бе-рувчи лицензияга эга шахс тайин-ланиши мумкин. Шунингдек, бун-дай фуқароларга нота-риуслик ва-колатларини бериш танлов асоси-да амалга оширилиши ҳам қонун-да белгилан қўйилган.

Ҳар бир фуқаро ўзининг мулк ва мерос масалаларига боғлиқ сирлар билан нота-риусга муро-

жаат этиши мумкин. У ҳамманинг муро-жаатини эшитиши лозим, лекин бирор-тасини ошқор қилиши мумкин эмас. Қонун талаби шундай. Шунинг учун бу соҳага ҳалол ва пок, юксак инсоний фа-зилатларга эга бўлган билимли ва кенг мушоаҳадали мутахассисларни танлаб олиш талаб қилинади.

Ҳар бир фуқаро мулк ва мерос ҳуқуқларини ўз вақтида нота-риал идораларда расмийлашти-риш, уй-жой муаммолари, гаров масалалари, қарз муносабатларини нота-риал хизматдан фойдаланиб тасдиқла-тиш қанчалар муҳимлигини англаб ети-шлари керак. Шунингдек, айрим юмушлар-га вақт тоқолмасангиз, баъзи ҳолларда нота-риал тасдиқланган ишончнома ор-қал ва ишларни ишончли вакилингизга топиширингиз ҳам мумкин.

Унутманг, битимларни нота-риал тар-тибда тасдиқлаш ҳуқуқларингиз бузили-шининг олдини олади. Токи, бирор-бир идорада қонунларга ва амалдаги тартиб-ларга риоя этилмай берилган ҳужжатлар-ни олиб, иккинчи бир ташкилотда сар-сон-саргардонликка дуч келманг.

А.БАХРОМОВ,
Бухоро вилояти
Олот тумани давлат нота-риуси.

— Замира опа, санъат соҳасини танлашингизга ким сабабчи бўлган?

— Кузатган, эшитган бўлсангиз, аксарият санъаткорларнинг бу соҳани танлашида асосан оилавий муҳит катта ўрин тутди. Мени санъатга ошурта этган, илҳомлантирган инсон отам эдилар. Ўзлари она тили ва адабиёт фани ўқитувчиси бўлсалар-да, мактабда муаллимлар етишмагани боис гоҳо мусикадан ҳам дарс берганлар. Яна бир қизиқ жиҳати, уйимизда катта олам рубоб чалиб қўшиқ куйларди, мен ва иккинчи олам ҳам санъатга қизиқардик. Шунинг учун бўлса керак, отам Зулфия олам иккинчиси 1967 йили Қашқадарёнинг тоғли Китоб туманидаги чекка бир қишлоқдан Тошкентга, Глиэр номидаги мусика мактабига ўқишга олиб келган. Қўшиқчиликка қизиқшим бўлса ҳам, негадир хор дирижёрлиги бўлимга ўқишга кирганман. Билмадим, ўшанда унчалик фарқи бормаганим учунми, мусика мактаби-ку, ҳаммасида мусика назарияси ўқитиларди, деб ўйлаганман. Кейин консерваторияни ҳам

Замира СҮЮНОВА:

ҲАВАСКОРЛИК ДАРАЖАНИ БЕЛГИЛАМАЙДИ!

шу йўналишда битирдим. 3-курсда ўқиб юрган пайтимда, анъанавий қўшиқчилик йўналишига ўтишимни таклиф қилишди, лекин яна қайтадан 1-курсда ўқишни хоҳламадим. Бундан афсусланмайман, хор дирижёрлиги факультетига зарурий назарий билимларни ўзлаштирдим, жамоа билан ишлашни ўргандим. 3-курсдалигимда Дуторчи қизлар ансамбли ташкил этилиб, дутор чалишга, қўшиқ куйлашга қобилияти борларни таклиф қилишадиганини эшитиб, олам билан бирга устозимиз Фанижон Тошматов ҳузурга кирганимиз. У киши мени эшитиб кўргач, ансамблга қабул қилганлар.

— Эҳтимол, бу ансамблга аъзо бўлмасдан, яхкоҳон хонанда сифатида фаолият юритганимда кўпроқ муваффақиятга эришармидим, деб ҳеч ўйлаганмисиз?

— Дуторчи қизлар жамоаси сал танилиб қолгач, биз ҳам ўз репертуаримиз билан чиқа бошлаганимиздан кейин айрим бастакорлар назарига тушдик. Баъзилари устозга "Шу қизингизга қўшиқ ёзиб берсак, нима дейсиз?" десалар, розилик бермаган. Очиғи, катта-катта тадбирларда алоҳида, яхкоҳон хонанда сифатида чиқишимга ҳам имконият бўлган, лекин Фанижон ака "Ҳамма қатори, қизлар билан бирга чиқади", деб кўнмаган. Энди англаб етаялманки, Оллоҳ раҳмат қилгур устозимиз нафақат менинг, балки бошқа қизларнинг ҳам катта саҳналарга ёлғиз чиқиб, шухратга берилишимиздан, оқибатда эса "Дуторчилар"дан кетиб қолишимиздан чўчиган эканлар. Аввалига ўзимча у кишидан хафа бўлиб юрдим. Сабоби, мен яхкоҳон хонанда сифатида саҳнага чиққим келарди-да. Балки шундай қилсам, тезроқ эл назарига тушиб, муваффақиятларга эришаман, деб ўйлардим. Энди тушуяпман, ўшанда жамоадан ажралмасдан тўғри қилган эканман. Нега десангиз бу даргоҳ мен учун катта дорилфунун вазифасини ўтади.

Яна бир жиҳати, Фанижон ака миллий қўшиқларнинггинагинагина чинакам зукко билимдони эди. Керак бўлса, ҳар биримиз билан алоҳида-алоҳида шуғулланарди. Хоҳлаймизми-йўқми, ёнимиздаги шеригимизни ҳам эшитишга мажбур бўлардик ва шу баҳонада унинг айтган қўшигини ўрганиб олардик. Шунинг учун ҳам бизнинг қизларимиз бошқаларга қараганда кўпроқ қўшиқ билиши билан ажралиб турарди. Эҳтимол, ўзим ёлғиз ижод қилганимда қўшиқчиликдаги ҳазинам бунчалик бўй бўлмасди. "Дуторчилар"да ҳаммамиз энг яқин дугоналар, опа-сингиллардек аҳил эдик. Домла барчамизга оталарча маслаҳат бериб, йўл-йўриқ кўрсатарди. Ана шу бирдамлик

Она, уй бекаси, санъаткор... Бу уч кутбни бир нуқтада бирлаштириш ва учаласида ҳам кўнглидагидай натижага эришиш осон эмас. Шу кийин вазифани уйдалаётган, оила ва жамиятдаги муносиб ўрнини топиб, бошқаларга ўрнак бўлаётганлардан бири — миллий қўшиқларимизнинг моҳир ижрочиси, Ўзбекистон халқ артисти... Яна қатор таъриф-тавсифларга муносиб чин маънода латофатли ўзбек аёли десак арзийдиган, Ўзбекистон халқ артисти Замира СҮЮНОВА бугунги саҳифамиз меҳмони.

ҳалигача йўқолмаган: ҳозир ҳам қизлар билан борди-келди қилиб турамиз, яхши-ёмон кунимизда биргामиз.

— Миллий-анъанавий йўналишда ижод қилаётган қайси санъаткорларга ихлосингиз баланд?

— Ҳозир яхши ҳофизлар ҳам, ҳаваскорлар ҳам кўп. Биласиз, аксарият қўшиқлар асосан техник усқуналар ёрдамида осонгина ёзиларди. Хонанданинг қусурларини сунъий воситалар ёрдамида бемалол яшириш, "силликланган" мумкин. Шунинг учун бўлса керак, қўшиқ куйлашга талабдорлар ҳам кўпайиб кетяпти. Лекин барибир кимнинг профессионал, кимнинг ҳаваскор экани дарров билинади. Бундан хурсанд ҳам бўлиш керак эмас.

ди. Очиғини айта қолай, уларнинг замонавий кийинишларига ҳеч ҳам қарши эмасман, лекин ўзбек эканликларини, ўзига хос миллий қадриятларимиз борлигини унуттиш, чиройли муомала қилишса, менимча, нур устига нур бўлар эди. Айниқса, аёл киши ҳамма замонда ҳам ўзининг ибодатига, одоби билан улугланган. Манмансираш, кеккайиш бизнинг аёлларга табиятан ёт ҳислат. Бирор юксак чўққига эришдингми, "Мен зўрман", деб эмас, "Зўрлар кўп, мен эса шуларнинг биттасиман, холос", дея шукр қилиш керак.

— Санъатнинг юксак чўққиларини забт этган, бироқ оилавий бахтга эришолмаган аёл санъаткор,

сизнингча, ўзини чинакам бахтли ҳис қила оладими?

— Менимча, ҳар бир аёл ўз бахтини аввало оила даврасида топади.

Чунки шон-шухрат, мухлислар олқиши — ҳаммаси ўткинчи. Вақт-соати етиб ҳаммаси тугайди ёки хира тортади. Ахир, омондаги ёрқин юлдузнинг ҳам

белгиланган умри бор. Яхши-ёмон кунингда ёнингда бир меҳрибонинг, бу дунёда изингда қоладиган фарзандларинг бўлганига не етсин. Аёл киши учун оналик, бекалик бахти энг ширин саодат бўлса, ажаб эмас. Санъат мендан қай бирини устун кўрасиз — санъатини, оилани, деб сўрасангиз, оилани, деган бўлардим. Оилавий бахтини ўйлаб санъатни тарк этганлар ҳам бор, менимча, тўғри қилишган. Бу ҳам бир ҳақрамонлик. Оила ва санъатни бир маромда олиб борадиган кишиларга эса машхурлик ҳам, шон-шухрат ҳам татиса керак, деб ўйлайман. Акс ҳолда, барибир бахти тўқис, мукамал бўла олмайдими.

— Ўзингизнинг оилангиз ҳақида гапирсангиз. Кўпчилик биладики, турмуш ўртоғингиз ҳам санъаткор. Қандай танишгансизлар? Бир вилотдан бошқа вилотга турмушга чиқкансиз, сизни қайнона-қайнотангиз қандай қабул қилишган? Келинлик вазифанингизни қандай адо этгансиз?

— Турмуш ўртоғим билан тўйимиз режа асосида бўлган. Бир курсда ўқиб, бир жамоада ишлаганмиз. Лекин, тўғриси, айримлардай жуда ошиқ-маъшук бўлиб севишиб юрмаганмиз. У киши ҳам

санъаткор бўлгани учун, **ГҲУРУНГ**

мизни яхши тушунамиз, қадримизга етамиз, деб оила қурганмиз. Мана ҳозирга қадар битта кафедрода ишляпмиз. Турмуш ўртоғим — Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Абдурахмон Холтожиев консерваторияда чанг, қонун созларидан дарс беради. 25 йилдан буюн бир-биримизни аяб, тушуниб яшаб келяпмиз. Баъзилар битта оилада иккита санъаткор бўлса қийин, дейди. Мен эса бу фикрга қўшилмайман. Чунки ўзи бошқа касб вакили бўлса-ю, хотини актриса ё қўшиқчи бўлса, ундайларни эрлари ҳар доим ҳам тўлиқ тушуна олмайдими. Икки фарзандим ҳам бизнинг соҳамизни танлашган. Қизим Зилолаҳон Тошкент давлат санъат институтини битириб, мен учун қадрдон бўлган Дуторчилар ансамблида ишляпти, баъзан уни киноларга ҳам таклиф қилиб туришибди. Ўғлим ҳам бу йил, на-сиб этса, санъат институтига ҳужжат топшироқчи...

Мен Қашқадарёдан Марғилонга келин бўлиб тушганман. Ўшанда анча танилиб қолган қўшиқчи эдим, жудаям яхши кутиб олишган. Қайнона-қайнотам билан мунособатларимиз ниҳоятда самимий эди. Лекин бирга яшамаган бўлсак-да, тез-тез бори турардик, хурсанд бўлиб кутиб олишарди. Аллоҳ раҳмат қилсин, улар оламдан ўтиб кетишди. Лекин қайинсингилларим, овсинларим билан борди-келди қилиб, бир-биримизни йўқлаб турамыз.

— Аёнки, ҳар бир санъаткор ўзининг ўтган ижодий фаолиятини ҳар доим сарҳисоб қилиб туради. Сиз ана шу — энди қайта такрорланмайдиган, унутилмас воқеаларга бой йилларингизни хотирлаганингизда қандай ҳулосага келасиз?

— Бу табиий ҳаран. Нафақат ижод аҳли — шоир, адиб, санъаткор, кўйингки, ҳар қандай соҳа вакили ҳам ўз бошидан кечган ҳамма қувончли ва айни пайтда ташвишли кунларни ҳам хўрсиниб, керак бўлса соғиниб хотирлайди. Шахсан мен санъат соҳасини танлаганимдан ҳеч қачон афсусланмаганман. Тўғри, баъзан ортга назар ташларканман, армон ҳиссини ҳам туяман. Юқориде эслаганимдек, ёлғизимда яхкоҳон хонанда сифатида чиқа олмаганим, бундан-да кўпроқ, яхшироқ қўшиқлар ярата олмаганим учун ачинаман. Шижоат билан, ўз имкониятим даражасида ишлай олдимми деб баъзан ўйлаб қоламан. Аммо... дунёда мукамал одамнинг ўзи бўлмаса керак. Табиийки, менинг ҳам ўзимга яраша камчиликларим бор. Шулар ҳақида мулоҳаза қиламан. Лекин барибир Худога шукр, озми-кўпми, элнинг назарига тушдим — жамиятда, оиланда ўз ўрним бор. Мени қадрлайдиган одамлар кўп. Хуллас, бир сўз билан айтганда, ҳаётимдан розиман.

— Беҳисоб бойлик, чексиз шон-шухрат, абадий гўзаллик: шу учаласидан биттасини танлашингизга тўғри келса, қай бирини афзал билардингиз?

— Ҳар бир нарса меъёрида бўлса барибир яхши-да. Гўзал бўлишни ҳамма хоҳлайди, шон-шухрат ҳам, бойлик ҳам меъёридан ошса билингки, татимайди. Эҳтиёждан, ҳаддан зиёд нарса одамнинг ўзига юк бўлади...

— Газетамиз ўқувчилари орасида сизнинг ижодингизни синчковлик билан кузатадиган, миллий оҳангларга йўғрилган қўшиқларингизни севиб тинглайдиган мухлисларингиз жуда кўп. Уларга ўз тилакларингизни билдирсангиз.

— Худога минг қатла шукрки, шундай жаннатмонанд юртда эл назарига тушиб, ўз ижодим орқали обур тоғдим, баҳоли қудрат кўрсатган хизматим давлатимиз томонидан муносиб эътироф этилди. Оилам тинч, фарзандларим бахтли камол топаётди, қаерга борсак, мухлислар эъзозлашади. Бундан ортқ яна қандай бахт, иқбол керак? Мухлисларимга омонлик, бағрикенглик тилайман. Санъат аҳлининг нияти ҳар доим бутун бўлади: халқимизнинг боши тўйдан чиқмасин!

**"Оила ва жамият" мухбири
Шаҳноза РОФИЕВА
суҳбатлашди.**

Сабоҳат ўғлининг кундалигини ва рақлар экан, она тили ва адабиёт фанидан олган паст баҳоларини кўриб, «Солиҳин репетиторга бермасак бўлмайди», деб ўйлади. Ўғли 8-синфин битириш арафасида. Ҳозирданок бу камчилигини тўғрилашмасе, кейинчалик олий ўқув юртига кириш учун уч-тўрт репетиторга қатнаса ҳам, мияси чарчаб, фанларни ўзлаштириш олмади қилиши мумкин. Бу ишни босқичма-босқич олиб бориш керак. Эри Камолитдин ҳам хотинининг фикрини маъқуллади.

Репетитор топиш ҳам қийин бўлмади. Барча бекатларнинг деворлари-ю чироқ устунлари, газеталарнинг саҳифалари турли-туман «моҳир ўргатувчилар»ларнинг эълонлари билан тўлиб-тошганди... Бир эълон Камолитдиннинг диққатини тортди. Унда тажрибали, кўп йиллик педагогик маҳоратга эга филолог абитуриентларни она тили ва адабиётдан самарали имтиҳон топширишга тайёрлаши ёзилган эди. Унинг уйи ҳам икки бекат нарида экан, қолаверса, бир соат дарси арзонроқ — 4 000 сўм бўлгани учун ҳам айнан шу эълон оилавий маслаҳатдан сўнг маъқул деб топилди.

Ўқитувчи опа ўзини Умида Асқаровна деб таништирди. Тўладан келган, сочлари турмакланган, якшанба бўлишига қарамай, уйда ҳам замонавий кийинган бу аёл бир қарашданок ўзига нисбатан ҳурмат уйғотарди. Солиҳга бошдан-оёқ синчилаб разм солган, Умида Асқаровна биринчи бўлиб ўзи гап бошлади:

— Ўғлингиз кўринишидан туп-па-тузук, ақли болага ўхшайди. Энди бу ёшда болалар ўйинқароқ бўлади, ўтиш даври дегандек. Сал

мана, кўрасиз, ўғлингизнинг ўқишида ўзгариш сезасиз. Албатта, бу унинг оладиган билимларини ўзлаштиришига боғлиқ. Кимдир мавзунини тез, бошқаси секин қабул қилади. Ҳа, ёдимдан кўтарилишига оз қолибди, репетиторлик ҳақининг бир ойлигини олдиндан тўлаб борасизлар. Бу бир томондан менинг сизларга бўлган ишончимни мустаҳкамлайди, иккинчи томондан эса пулини тўлаб қўйган, ўғлингизнинг дарс қолдиришига йўл қўймайсиз, келишдикми?..

Сабоҳат Умида Асқаровнага хизмат ҳақини олдиндан бериб, ўғлининг

✓ АЛДАНИБ ҚОЛГОН ЁМОН...

Сабоҳат жаҳл устида Умида Асқаровнага телефон қилиш учун гўшаки кўтарди-ю, аммо шайтонга хай берди. Кийиниб, у яшайдиган уй томон йўл олди. Умида Асқаровнанинг қўшниси — олти-мишларни қоралаган аёл сўзамолгина экан. Сабоҳат ундан «Умида Асқаровнани танийсизми?» деб сўраши билан эшикни қия очганича гапира кетди:

— Умидахонни яхши танийман, айланай, бир умр заводда ишлаб келди. Бечора, бундан ярим йилча олдин «сокращение» ҳақида нолиган эди. Ҳозир билмайман, қаерда ишляпти. Сиз Умидахоннинг ишхонасиданмисиз? Ўзи, у сизга нима учун керак?..

Сабоҳат «Йўқ, ҳеч нарса...», деганича шошиб хайрлашди-да, репетитор ҳақида олдиндан сўраб-суриштирмагани учун ўзини қойиб, кўчага йўналди:

Зебо АХРОРОВА, педагогика фанлари номзоди:

— Бугунги кунда тажрибали, билимли ўқитувчини топиш қийин масала. Бундай мутахассисларнинг ўқувчилари кўп бўлиб, улар рекламага ҳам муҳтож эмас. Аммо аксарият ота-оналар фарзандларининг ўқишини олдиндан назорат қилиб бориш ўрнига, негидир олий ўқув юрларининг кириш имтиҳонларига ярим йил қолгандагина репетитор излашга тушиб кетадилар. Афсуски, бола тигиз вақтда ортикча зўриқиш билан ўқиб, кўзланган натижага эришолмайди. Хўш, бундай вазиятда алданиб қолмаслик учун нима қилиш керак? Албатта, энг самарали, си-

УСТАМОН РЕПЕТИТОРЛАР

уларга чув тушмаслик учун нима қилиш керак?

ўқишдан йироқлашади. Бундай ўғилларим учун ўзига хос ўқитиш услубим бор. Эшитган бўлсангиз керак, педагогикада бу инновацион усул ҳисобланиб, хорижда «Teach to the Future» деб аталади.

— Нима? Нима? Кечирасиз, тушунолмай қолдим, — дея мезбоннинг гапини бўлди Сабоҳат.

— О... Ўз. Сизга оддийроқ тил билан тушунтиришим керак эди. Ахир, сиз педагог эмассиз-да, тўғрими?

— Ҳа, мен банкда ишлайман. Келинг, яхшиши, асл мақсадга ўта қолайлик. Ҳафтада неча соатдан ва қайси кунлари шуғулланасиз. Аввало, вақтингизни билмоқчи эдик.

— Мен ҳозир университетда ярим «ставка» дарс бераман. Бола-чақадан қўтилган, одам бир ўзи зерикар экан. Шунинг учун билимимни ёшларга бериш иштиёқидаман. Ахир, сиз билан бизнинг изимиздан шулар келяпти-да. Уларни меҳр-оқибатли, билимли қилиб тарбиялаш керак. Эълонда ўқитандирсиз, соатига 4000 сўмгина оламан, бошқаларга ўхшаб беш бармоқни озгизга тикмайман. Ҳозир пул ишлаш учун ҳамма ўзини репетиторман дейпти. Саводсизлар кўп, бундайлардан эҳтиёт бўлиш керак. Аксарият репетиторлар ўз фанидан мутахассис бўлса ҳам, ўқитиш усулларини, яхши педагогикани билмайди. Бу жуда муҳим масала, зеро...

— Кечирасиз, шошиб турувдим. Шундай қилиб, Солиҳжон олдингизга хафтанга қайси кунлари келсин? — Айтдим-ку, тушдан сўнг уйданман. Демак сешанба, пайшанба, шанба кунлари маъқул бўлса, соат тўртдан олтигача кела оладими?

— Икки соатданми? Опажон, ундай бўлса соатини 3000 сўмдан қила олмайсизми? — Вой, айланай, банкда ишлар экансиз, ўтган кун ҳўжайинингиз кўнғироқ қилганда, овозидан ўзига ишонган одамлигини сезувдим. Ахир, айтдим-ку, энг арзон ўқитиш меники деб. Қисқа вақтда

ўқишини назоратга олди. Аммо орадан икки ой ўтди ҳамки, Солиҳнинг кундалигидаги учлар йўқолмади. Сабоҳат ҳалиги аёлга кўнғироқ қилиб, бу ҳақда айтиши билан гўшақдан зардали овози эшитилди:

— Ўзи, ўғлингиз икки соатгина ҳам тек ўтирмайди. Кўзи менда-ю, хаёли бошқа жойда. Сиз уни сал тегранг. Ҳозирги болалар бу ёшда ёмонларга қўшилиб қолса, кейин охири вой бўлади. Инанкейин, озгина сабр-тоқат керак, айланай. Солиҳжоннинг дарсларни ўзлаштириши унчалик яхши эмас. Мен уни қизиқтирадиган бир-икки методи қўллаяман. Тез орада ўзгаришни сезасиз.

Орадан яна бир ой вақт ўтди. Аммо Сабоҳат ўғлида она тили в адабиётга бўлган қизиқишини сезмади. Устига устак, мактабдаги ўқитувчилари ҳам ота-оналар мажлисида Солиҳдан нолий бошладилар. Айниқса, она тили фани ўқитувчиси бола негидир унинг дарсидан безиб кетаётганини айтди.

— Хафа бўлманг-у, демак болани мутлақо қизиқтира олмаясиз. Ўғлим шу фанидан репетиторга қатнаяпти, нега у берган билимни ўзлаштириш олмаяпти десам, мактабда она тили ва адабиётдан безиллаб қолган экан-да!

Сабоҳатнинг ота-оналар ичидан айтган гапи ўқитувчига қаттиқ тегди. У қизарганича, ерга қаради.

— Сиз мени тушунмадингиз. Солиҳжон интилувчан, иқтидорли бола. Фақат у бораётган репетиторда адашмаган бўлсангиз яхши...

Шу суҳбатдан сўнг орадан уч кун ўтар-ўтмас Сабоҳат Умида Асқаровнадан хат олди. Тўлов масаласининг кечикканидан ранжиган аёл ўтаётган ой учун хизмат ҳақини уч кун ичида беришмасе машғулотларни тўхтатишини айтган эди. Сабоҳат кўзларига ишонмай, хатни қайта-қайта ўқиган, оёқлари бўшашиб, стулга беҳол ўтириб қолди. Ўн икки қатор хатда «тажрибали репетитор» бешта имло хатосига йўл қўйган эди.

налган йўл — шахсий танишлар орқали тажрибали репетиторни қидириш, ёки бевосита олий ўқув юртининг мазкур фан ўқитиладиган кафедрасига мурожаат этиш лозим. У ерда сизга тажрибали мутахассисни албатта топиб беришади ёки тўғри йўл кўрсатишади. Бундан ташқари, репетиторга мурожаат этганингизда қуйидаги маслаҳатларга амал қилсангиз, вақтингиз ҳам, пулингиз ҳам қуймайди:

- Репетиторнинг билими ва педагогик тажрибасини суриштириб, иложи бўлса унинг меҳнат даярчаси билан танишинг. Бунинг учун бирор ўқув юртида дарс берадиган педагогни танлаш энг маъқул йўлдир.

- Репетиторга ҳеч қачон олдиндан ҳақ тўламаг, камиде иккита машғулотида фарзандингиз билан бирга қатнашишга ҳаракат қилинг. Хизмат ҳақини машғулотдан сўнг берган маъқул.

- Репетитордан у ҳақдаги фикрларини билиш учун собиқ ўқувчиларининг телефон рақами ва манзилини сўранг. Агарда рад жавобини олсангиз, бошқасини излаганингиз маъқул.

- Тажрибали репетитор биринчи учрашувдаёқ унинг ёрдами нима учун кераклигини сўрайди. Агарда олий ўқув юртига кириш учун бўлса, қайси институт ёки университетга, қайси йўналишга имтиҳон топшириш кераклиги билан қизиқади. Фарзандингизнинг мактабдаги, академик лицей ёки коллеждаги баҳоларини сўраб-суриштиради ва биринчи машғулоти билан бепул ўтади. Чунки одатда айнан биринчи машғулот репетиторнинг педагогик маҳоратини аниқлаб беради.

- Энг асосийси, тажрибали педагог бир кунда бир ярим соатдан ортик машғулот ўтмайди, чунки бундан ортки самарасиздир! Қадрли ота-оналар! Хулосани энди ўзингиз холисона чиқариб олаверинг.

Наргис ҚОСИМОВА,
журналист

✓ МАСЛАҲАТ

ФОЙДАСИ КЎП, ЗАРАРИ-ЧИ?

Компьютернинг инсон саломатлигига салбий таъсир кўрсатишидан озми-кўпми хабардормиз. Лекин айнан қандай касалликларга сабаб бўлишини ҳамма ҳам билавермасе керак.

24 ёшли Тереза Хендерсон аввалига солпа-соғ эди. Кейинчалик компьютер олдида узок ўтириши оқибатида қўл ва оёқларида кучли оғриқ сеза бошлади. Ваҳоланки, у ҳеч қандай оғир иш қилмаган, фақат кунига 8 соатдан зиёд компьютер олдида ўтирган. Шифокорга мурожаат қилган Терезага кексаларга хос бир қатор хасталиклар ташхиси қўйилган. Ортопед жарроҳ Девис Жанданинг фикрича, касалликларнинг келиб чиқишига биргина компьютер эмас, балки ундан фойдаланиш учун ўтириладиган курсилар ҳам сабаб бўлган. Яъни, компьютер қаршига нотўғри, ноқулай ўтириш компьютердан узок фойдаланиш инсон соғлигига жуда ёмон таъсир кўрсатар экан. Шунингдек, компьютер жўстикларининг бармоқ ва қўл ҳаракатига ноқулай қилиб тайёрлангани ҳам саломатликка салбий таъсир этиши аниқланган.

Мутахассислар фарзандлари саломатлиги учун қайғурадиган ота-оналарга бу борада қуйидаги маслаҳатларни тавсия қиладилар:

- болаларга компьютердан фойдаланиш тартиб-қоидаларини анча эрта ёшдан ўргата бошланг;
- компьютердан фойдаланиш вақтини назорат қилинг;
- иложи борича қоматни тўғри тузатиш, мослаштирилган махсус курсилардан фойдаланиш зарур;
- кичик ёшдаги болаларга махсус шарт-шароит яратилиб, бармоқларга қулай ускуналарни ўрнатиб беринг.

Аброр УБАЙДУЛЛАЕВ

✓ КАТРА

ҚАЛАМПИР

Баҳор кунларидан бирида у уйига қулпнай, помидор, бақлажон, қалампир ниҳолларини олиб келиб эди. Сув қуйди.

Эртаси кун эрталаб қараса, бақлажон ҳам, помидор ҳам, қулпнай ҳам сўлиб, ҳорғин турибди. Қалампир эса қаддини ғоз тутганича тупроққа ўрнашиб олган.

Бу ҳолатдан у ўзига хос хулоса ясади: «Инсон ҳам ҳаётдаги кўргуликлардан қийналмай ўтиб кетиши учун бироз «аччикроқ» бўлиши керакмикан?»

ФАРИШТА

Яқинроқ бориб кўрмасанг бу маҳлуқни фаришта деб ўйламан. Аммо у шундай фариштаки, ўз манфаати йўлида отасини сотиб келишга ҳам тайёр. Йўлида учраган қар гул, қар гиёҳни босиб-янчиб ўтади. Бир кун бўлса кам, бир кеча бўлса кам бахт ва тахт деб аталмиш қасрга киришга чоғланади.

Таважуб... унга қасрдан жой ҳам топила қолади.

Лола ЎРОҚОВА

ПУЛ ТОПИШ ЯХШИ, ВИРУС ОРТТИРИШ-ЧИ?!

БМТ маълумотларига кўра, бугунги кунда дунё бўйича 33,4 млн. киши ОИВ инфекцияси билан яшамоқда. Ҳар йили 2 млн. нафар шахс ОИВ инфекцияси асоратидан вафот этади ва яна йилига 2,7 млн. одам шундай инфекция юктириб олади. ОИВ билан зарарланганларнинг 80 фоизга яқини 20–45 ёшдаги аҳолига тўғри келади. Дунё бўйича ҳар йили 200 млн. нафарга яқин киши ишлаб пул топиш учун хорижий давлатларга чиқади, бу ҳам ОИВ-нинг кенг тарқалиб кетишига сабаб бўлмоқда.

ЯШИРИН ДАВРИ ЎН ЙИЛ...

ОИВ инфекцияси фақат одамда учрайдиган сурункали юқумли касаллик бўлиб, унинг кўзгатувчиси — одамнинг иммунтанқислик вируси (ОИВ)дир. Инфекция асосан иммунитет тизимини зарарлайди, яъни организмни касалликка мойил қилиб қўяди.

Вирус организмни умрбод тарқ этмайди. Хасталикнинг яширин даври бир неча ойдан 5–10 йил ва ундан ортиқ ҳам бўлиши мумкин. Бу вақтда ОИВ инфекциясини юктириб олган шахсларда касалликнинг ҳеч қандай белгилари кузатилмайди. Аммо шу давр анча хавфли ҳисобланиб, бемор ўзи билмаган ҳолда инфекцияни бошқаларга ҳам юктириб юриши мумкин.

Касаллик уч хил йўл билан юқади:

1. Парентерал — беморларга ОИВ инфекцияси билан зарарланган, текширилмаган қон қуйиш, аъзо ва тўқималар қўчириб ўтказиш, стерилланмаган тиббий ва бошқа асбоблардан фойдаланиш (қон юки қолган устара ва тиш чўткаларини умумий ишлатиш, таътировка қилиш ва косметика муолажаси) инфекция тарқалишининг асосий йўллари билан бири саналади.

2. Тартибсиз жинсий ҳаёт кечирувчи шахсларда ОИВ инфекциясини юктириб олиш эҳтимолли юқори бўлади.

3. Вертикал — ОИВга йўлиққан ҳомиладор аёлдан ҳомила ёки чақалоққа: ҳомиладорлик даврида (агар йўлдош жароҳатланган бўлса), туғруқ жараёнида ва туғилгандан сўнг эмизилганда кўрак сути билан вирус ўтиши мумкин.

Жароҳатланмаган тери ва шиллиқ қаватлар орқали касаллик юкмайди. Шу боис бемор билан битта идишдан овқат ейиш, суҳбатлашиш, қўл бериб қўришиш, қучоқлашиш, умумий ҳўмилиш ҳавзаларидан фойдаланиш хавфли эмас. Шунингдек, вируснинг қон сўрувчи ҳашоратлар (чивин, бит, кана...) орқали ўтиши ҳам исботланмаган.

КУНИГА БИР МИЛЛАРД ЯНГИ ВИРУС

Меъёрида ишлаётган иммунитет тизими йиллар давомида вируснинг тажовузини босиб туради. Аммо ОИВ тўқисиз кўпайиб (кунига бир миллиард донагача янги вирус ҳосил бўлади) аста-секин ҳимоя системасини мул्लाқ издан чиқаради ва организм касалликка қарши курашиш хусусиятини йўқотади. Агар тегишли даво чоралари қўрилмаса, орттирилган иммунитет танқислиги синдроми (ОИТС) ривожланиш мумкин. Касалликнинг бу босқичида организм турли юқумли хасталикларга чалинишга жуда мойил бўлиб қолади.

ОИВ инфекциясининг бирламчи ўткир клиник кўриниши камқувватлик, иштаҳанинг пасайиши, кўп терлаш, бир неча ҳафта давомида тана ҳароратининг кўтарилиши, озиб кетиш, лимфа безлари, жигар, талоқнинг катталашуши билан кечади. Шунингдек, бўғимларда оғриқ туриши, терида ҳар хил тошмалар пайдо бўлиши, узок муддат давомида ич кетиши ва йўтал кузатилиши мумкин.

ОИВ пандемиясини тўхтатиб қолиш бугун дунёда асосий масалалардан бири бўлиб қолмоқда. Олимларнинг вакцина ишлаб чиқариш борасидаги ҳаракатлари вирус генетики жиҳатдан ниҳоятда ўзгаришчан бўлгани сабабли ҳам самара бермапти. Қолаверса, вирусни ўзига тўғридан-тўғри таъсир қилувчи дори-дармон-

лар ҳали ишлаб чиқилганича йўқ. Ҳозирда қўлланилаётган антиретровирус воситалари эса ОИВнинг кўпайишига тўқинлик қилади, қондаги вирус миқдорини камайтиради, иммунитет тизимининг буткул издан чиқишининг олдини олиб, хасталикнинг ОИТС босқичига ўтишини тўхтатиб туради. Бундай препаратлар билан даволаш беморларнинг умрини узайтириш, меҳнат қобилиятини сақлаб қолиш, ОИВ билан касалланган ҳомиладор онадан соғлом бола дунёга келтириш, касалликни бошқаларга юктириш хавфини камайтириш имконини беради.

МЕҲНАТ МИГРАНТЛАРИ ВА ОИВ

Чет давлатларга меҳнат фаолияти билан шуғулланиш учун кетаётган фуқаролар учун ҳукуматимиз томонидан тегишли шароитлар яратил-

моқда. Жумладан, жўнаб кетишдан олдинги мослашув ва ўқитиш марказларида машғулотлар ташкил этилмоқда, саломамлиқ ҳолатларини аниқлаш мақсадида тўлиқ тиббий қўриқдан ўтказилмоқда. Афсуски, шундай имкониятлардан фойдаланмай, хорижий давлатларга норасмий равишда кетаётган шахслар ҳам кам эмас. Бу эса зарурият туғилганда тегишли тиббий хизматлардан, ОИВ инфекцияси ва бошқа жинсий алоқа йўли орқали юқадиган касалликлар бўйича профилактик дастурлардан фойдаланиш, ушбу касалликлар бўйича маълумот олиш имкониятини чеклайди...

Эпидемиологик назорат натижалари охириги йилларда хорижа ишлаш учун чиқиб кетаётган шахслар ва оила аъзолари орасида касалланиш кўрсаткичининг ўсиб бораётганини кўрсатмоқда. Шу сабабли меҳнат мигрантлари ва уларнинг яқинлари орасида касалликка қарши кураш чораларини амалга ошириш республикада ОИВ инфекцияси тарқалиб кетишининг олдини олиш борасида муҳим аҳамият касб этади.

Агар сиз (ёки яқинларингиз) чет давлатларга ишлаш мақсадида бориб келган бўлсангиз, худудий ОИТСга қарши кураш марказлари, худудий тиббиёт бирлашмалари қошида ташкил этилган ишонч ва аноним хоналарга муҳожат этишини тавсия қиламиз. Бундай масканларда лаборатория текширувидан ўттиш, малакали мутахассислардан зарурий маслаҳат олиш мумкин, шунингдек, ОИВ инфекциясини юктириб олган шахсларни даволаш бўйича тиббий хизматлар ҳам кўрсатилади. Марказларга муҳожат этган ва ОИВ инфекциясини юктириб олган шахсларнинг исм-шарифи сир сақланиши қафолатланади.

Кундан кунга тарқалиб кетаётган бу хасталик нафақат юз-юз эллик киши ёки соғлиқни сақлаш тизимининг, балки жамиятнинг ҳам катта муаммосидир. Касаллик билан асосан ёш, меҳнатга лаёқатли аҳоли қатлами зарарланаётгани эса хавфнинг қанчалик даҳшатлилигини дадалат бериб турибди. ОИВ касаллигиндан сақланиш учун, аввало, у ҳақда тўлиқ маълумотга эга бўлиш лозим. Айниқса, хонадонларда соғлом муҳитни яратиш, миллий қадриятларимизга асосланган покизаликка риоя қилиш, ўз жуфти ҳалоллига, оиласига садокатли бўлиш ўта муҳим.

Шухрат УМАРХЎЖАЕВ,
Республика ОИТСга қарши
кураш маркази бўлим мудири

✓ САВОЛ-ЖАВОБ

“ЎҒЛИМНИНГ БИТТА ТУХУМИ ЙЎҚ”

“Бир ярим ойча бўлди, оиламизда икки қиздан сўнг ниҳоят, бизлар интиқ кутган ўғил туғилди. Жуда қувондик. Лекин яқинда аёлим айтиб қолди: “Отаси, сиз ҳам ушлаб кўринг-да, чақалоқнинг бир тухуми бор-у, иккинчиси йўқ. Момомга айтсам, тегма, ўзи чиқади, дейди”.

Сизлардан илтимос, ҳали энди чилласи чиққан боламни дўхтирларга кўрсатайликми ёки сал катта бўлишини кутайликми, маслаҳат берсангизлар.

А. ТЎХЛИЕВ,
Навий вилояти”

ДОСТОР-D клиникаси раҳбари, тиббиёт фанлари номзоди Дилмурод Эргашев жавоб беради:

— Дунё тиббиёт мутахассисларининг аниқлашича, бундай ҳолатлар кўп учрайди. “Крепторхизм” деб аталувчи бу касалликда тухум моёкка тушмайди. Аксарияти тўғма бўлади. Айрим чақалоқларда умуман тухум бўлмаслиги, баъзиларида юқоридаги сингари биттаси бор-у, иккинчиси тушмаслиги ҳам мумкин. Яна битта турида кўчиб юрадиган тухумлар ҳам учрайди. Яъни, бир кун бор-у, иккинчи кун кўрсангиз тополмайсиз.

Ҳўш, шундай пайтда қандай чора изланади? Ёки “ўзи пайдо бўлиб қолар” деган қарашларга ишониб, вақтни бой бериш керакми? Йўқ, ҳеч иккиланмасдан зудлик билан мутахассис шифокорга муурожаат этиш шарт! Албатта, тиббий ҳулоса-текширув натижаларига қўра, жарроҳлик амалиёти орқали бемалол бу касалликни даволаш мумкин.

Ота-оналарга айтиб қўймоқчиманки, ана шундай “нуқсон”лар аниқланса, икки ёшгача операция қилдириш керак, аксинча, кейин ёши каттаргани сари болада бошқа муаммолар ҳам пайдо бўла бошлайди. Кўпинча, айрим ота-оналар тортиниб, уялиб, мутахассисларга бормай, ўзларича даволатишга уринишади. Бу эртага зурриётлар давомийлигига салбий таъсир кўрсатиши мумкинлигини ҳам унутмайлик.

АЙНИҚСА, ЎҒИЛ ФАРЗАНД КЎРГАН ЁШ ОТА-ОНАЛARGA МАСЛАҲАТИМ: ТУҒРУҚОНАДАН ЧИҚИБ КЕЛГАН КУННИНГ ЎЗИДАЁҚ ЧАҚАЛОҚНИНГ МОЯҚ ҚИСМИГА ЖИДДИЙ ЭЪТИБОР БЕРИНГ, ТУХУМЛАРИ ЖОЙИДАМИ-ЙЎҚМИ? НИ-ҲОЯТДА ЭЪТИЁРЛИК БИЛАН УШЛАБ КЎРИНГ, ЧУНКИ ТУХУМЛАР ЖУДА НОЗИК БЎЛАДИ.

(1)

ҲАМ ФИЗО, ҲАМ ШИФО

Қадим замонлардан бери балиқ тансиқ таом сифатида суйиб истеъмол қилиб келинади.

Балиқнинг гўшти, жигари ва увилдириги жуда шифобахш бўлиб, таркибида оксил, А, Д, Е, В1, В2 каби дармондорилар, фосфор, темир, йод, магний, кальций, олтингурут, кобальт сингари маъдан тузлари, тўйинмаган ёғ кислоталари мавжуд. Кобальт балиқ гўштида мол гўштига нисбатан уч баробар кўп. Балиқларда бириктирувчи тўқима — коллаген камлиги сабабли оксилнинг ҳазм бўлиши осонлашади.

Балиқ борасида буюк аллома Абу Али ибн Сино шундай ёзиб қолдирган: «Энг яхшиси балиқни шўрва қилиб қайнатиб ейиш бўлиб, ундан кейинги ўринда товада пиширилгани туради. Тузланган балиқнинг суви чириган яраларга фойда қилади. Янгиси эса асабларни бўшаштиради. Балиқ елимини аталага солиб истеъмол қилинса, қон туфлашни тўхтатади. Балиқ шўрва ични юмшатади. Наҳанг балиқ, илонбалиқ каби турлари шаҳовий қувватни орттиради...»

Балиқ мойи депрессия ривожланиши хавфини камайтириб, яхши кайфият гармони — серотонин синтезини кучайтиради. Тери, соч ва тирноқлар ҳолатини ях-

✓ ТАБИАТ — ДОРИХОНА

шиловчи хусусиятга эга. Дерматит, псориаз, экзема каби тери хасталикларидан наф беради, рақ (саратон) касалликларини олдини олишда эм бўлади.

Ишемик инсульт ва миокард инфаркти хавфини камайтиради. Юрак-қон томир касалликларидан фойда қилади. Бўғин хасталигида яллиғланишга қарши ва оғриқни қолдириш учун тавсия этилади.

Қон босими юқори бўлганда — гипертонияда ҳар кун таомдан олдин икки маҳал истеъмол қилинади. Депрессияда кунига 3 граммдан ейиш мумкин. Муолажа 1 ой давомида ўтказилади.

Балиқ мойи тери куйганида, кўз касалликларидан ҳам даво сифатида қўлланилади. Лекин балиқ мойи фойдали экан деб, уни барча хасталикларга шифо дея ўйлаш тўғри эмас. Диарея, холецистит, панкреатит, жигар иш фаолияти бузилганида, ўпка силида, қалқонсимон без фаолияти сусайганда балиқ мойи тавсия этилмайди. Қон таркибида кальций ва Д витамини миқдори кўп бўлганда, пешоб йўлида тош бўлса, ўт тош хасталигида балиқ мойидан фойдаланилмайди.

Болаларга, гўдакларга балиқ мойини фақат педиатр-шифокор тавсия этганидагина қўллаш мумкин. Эслатиб ўтаамиз, балиқ қовурилганда шифобахш хусусияти йўқолади.

Мирзамир МИРЗАШАРИПОВ,
доришунос.

ҚАБЗИЯТГА НЕ ДАВО?

✓ БИЛАСИЗМИ?

Сурункали қабзиятдан азоб чекадиган беморларга олхўри меваси ёки сулини қайнатиб ичиш тавсия этилади. Турп ёки қарам сувини илтиб ичиш ҳам жуда фойдали.

Шолғом уруғи келида янчиблиб, асал аралаштириб ейилса, ични юриштиради.

Сабзини тўғраб, унга равоч шарбати ва кунгабоқар мойини аралаштириб есангиз, қабзиятда наф беради.

Оқ атиргул гулбарги (3,5 — 4 г) ҳам ични юмшатади.

Чўлпоной МЕЛИҚУЗИЕВА тайёрлади.

«Бу кунни ўн йил кутдим. «Ўғил неварга кўрсам, кўпқари бераман», деб одамларга сўз бергандим. Ниятим холис экан, келиним ўғил фарзанд кўрди».

Бу — нурободлик Холмат бобонинг тўлқинланиб айтган сўзлари. Хуллас, отахон ўтган йили катта кўпқари берди. Тўйга гуррас-гуррас отликлар келди. Хар отки, кўкка сапчиб, ер тепинади. От боқиб, кўпқари бўлишини интиқ кутаётганларнинг ҳаяжони бир дунё. Бу ҳаяжону ҳавасни ҳеч қандай пул-

чақирғи бошланади. Тўданинг ҳовури осмонга ўрлади. Кимдир шовқин солди: «Ҳа, ана, улоқ кўтарилиди!» Отлар тўдаси аввал Айритом томонга, сўнгра Анжирли қишлоғи тарафга оғди.

Тўсатдан баковул кичқирганда ҳамма хушёр тортди:

— Ҳалол, отанга раҳмат, чирокчилик Худойкулбойнинг бўз оти билан жомлик Зулхон чавандоз биринчи соврин эгаси бўлди.

Томошабинлар ҳам бўш келмаиди: «Зулхон зўр полвонда,

✓ МИЛЛИЙ УДУМЛАР

— Қишлоғимиздами ёки шу яқин атрофлардами, қаерда кўпқари бўлади деб эшитсам, албатта борардим. Аввал полвонга, кейин эса териси ялтираб турган отларига ҳавас қилардим, — дейди у.

Зулхон Жапасов айна пайтда тумандаги 23- мактабда директор ўринбосари. Аёли Муқаддам опа билан 8 нафар фарзандни тарбияламоқда. Бугун Зулхон полвонни Қ а ш қ а - дарё, Сурхондарё, Жиззаху Бухоро, у

ёғи Туркменистон тарафларда ҳам яхши танишади. Билишганда ҳам унинг мардлигига, чавандозлигига тан бериб, яхши хислатларини тилга олишади. Зулхон полвон кўпқарини эрмакка чопмайди. Ўз санъати ва маҳоратини, йигитлик шижоатини, ажирлиғи чаққонлигини кўрсатиб қолади.

У бугунги кунда кейинги юз йилларнинг нари-берисиди Нуробод қишлоқларида номи элга танилган, доврўғи дoston бўлган «малла чакмон» лақабли Худойер полвон, Абдурахмон полвон, Ёқуб полвон (машҳур Санжар полвоннинг отаси), Абдушукур мерган, Холиёр полвон, Қўчқор полвон сингари устозларининг изидан бориб, тўй-тантаналарда ўзининг маҳорати билан эл олқишига сазовор бўлиб келмоқда.

Зулхон полвон айна пайтда айна қирчиллама ёшда. Отга бўлган меҳри баландлигини таърифлашга сўз тополмаймиз. Ҳалигача бирортаси унинг улоғини ушлашолган эмас, ундан улоқни тортиб ололмаган. Йигитнинг икболи, бахти чопса, шундай бўлади. Обрўю мартаба, иззату ҳурмат унинг ортидан юради. Аввало, бу — унинг меҳнати самараси, қолаверса, чаққонлиғи маҳорати туфайли эмасми?!

Ҳошим ОРЗИКУЛОВ,
«Оила ва жамият» мухбири.

СОҒИНЧДАН АЙРИЛМАНГ

Яқинда қадрдон дугонам ўқиш учун хорижга жўнаб кетди. Уни аэропортда кузатарканмиз, ҳамма курсдошлар ўзларини бу дўстимизни бир кун кўрмаса туролмайдигандек, ҳар лаҳза соғинадигандек тутарди. Лекин бу хатти-ҳаракатлар мен-

мани ҳис қилмадим. Худди у ҳамон ёнимда юргандек бўлаверди. Чунки узоқни яқин қиладиган интернет, мобиль телефон деган замонавий алоқа воситалари бор. Дугонам билан ҳар куни вақтни қандай ўтказганимиз, ҳаётимизда қанақа ўзгаришлар рўй бергани

✓ КЎЗҮ

ҳақида соатлаб суҳбатлашамиз. Очиги, оз-моз

ғийбат қилиб ҳам тураимиз. Хуллас, уни на соғинаман, на кўргим келади (интернетда веб-камера орқали узоқдаги танишинг билан худди ёнма-ён ўтиргандек гаплашиш имконияти ҳам бор, ахир). Бора-бора, руҳиятимда галати ўзгаришлар юз бериб, кимнидир жуда-жуда соғиниш, кимдир мени соғиниб излашини истай бошладим. Бошқача қилиб айтганда, мен соғинч-ни соғинаётгандим. Аслида, баъзи-баъзида ўртага тушадиган айрилиқ ҳам дўстлиқни янада мустаҳкамлар экан. Шунда ўйлаб қолдим, замонавий технология биз одамларни чиндан-да ўзаро яқинлаштиряптими ёки узоқлаштирмоқдими? Бу кетишда инсонийлигимизнинг бир бўлаги бўлмиш СОҒИНЧ ҳиссини ҳам унутиб қўйамизми? Қайдам...

Икбол ПАРДАЕВА,
ЎзДЖТУ талабаси.

— Ўзимиз яшаётган маҳаллани ободонлаштириш, оилалар тўғрисидаги ва мустаҳкамлигини таъминлаш, бир сўз билан айтганда, «митти ватан»имиз нуфузини ошириш бир кишининг эмас, балки ҳамманинг зиммасидаги вазифадир, — дейди **Ғаллаорол туман кенгаши депутати, Фафур Фулом номидаги маҳалла фуқаролар йиғини раисаси Баҳор Жумабоева** (суратда ўртада).

Донотул ЖҲРАЕВА,
«Оила ва жамият» мухбири.
Жиззах вилояти

“ҲАЛОЛЛИК ҲАМ СОВРИН”

дейди самарқандлик
машҳур чавандоз
Зулхон полвон

га чақиб бўлмайди. Шу куни одамлар бу тўйга дарёдай оқиб келди, қўшни Қашқадарёдан келган доврўғли чавандозларни-ку ай-тмай қўя қолайлик. Кўпқари чопиладиган майдон отликлар, томошабинлар билан тўлди.

Ниҳоят, кўпқарига атаб боқилган така ҳам ўртага ташланди. Яраш баковулнинг баланд овози эшитилди:

— Қани, элдошлар! Қўлларингизни очиб, Холмат оқсоқолнинг набирасига дуо беринглр, тўйбола зўр полвон бўлсин. Энди мени гапимга қулоқ солинглр. Кўпқари бу — мардлар ўйини. Бунда ғирромлик кетмайди. Биринчи зот ўзимнинг номимдан — бир қўй, бир гилам, фақат ҳалоллаб ташлайсан!

Отлар пишқиради, қамчилар қарсиллайди, полвонлар бақир-

у улоқни маррага етказиб, даврани айлантирмаса, томошабин кўрмаса, мен улоқни ташладим демайди».

— Ҳали бирор мартаям Зулхоннинг улоққа чилвир солганини кўрмадим, тақимлаб чопайди, ўзини ҳам, отини ҳам зўриқтирмайди, — дейди туман кўпқари федерацияси раиси Қоплон Худойеров.

Бу машҳур чавандоз Самарқанд вилоятининг Нуробод туманидаги қадим Жом қишлоғида туғилган. Ўзининг эслашича, у отаси раҳматли Қувват бобо билан кенг яйловларда сурув ортидан юриб, чўпонларнинг отларини миниб катта бўлган.

ҲАЁТДА ҚАНДАЙ ИНСОНСИЗ?

Инсон яратилибдики, ҳамиша яхшиликка, эзгуликка интилиб яшайди. Чекиз орзу-умидлар қанотида парвоз қилади. Ўз орзу-истакларига етишиши ёхуд етиша олмадлиги оқибатида, унинг феъл-атвори ўзгариб боради.

Баъзи одамлар оғир-босиқ, мулоим, хушмуомала бўлса, баъзилар эса жahlдор, тажанг, кўрс бўлади. Албатта, ҳеч қим ўзининг айбини сезмайди. Куйидаги тест саволларига ҳаққоний жавоб берсангиз, ҳаётда қандай одам эканлигингизни билиб olasiz.

1. Овқатланаётганда ёнингиздаги одам тинмай гапирарверса, асабингизга тегадими?

- а) Йўқ — 1
б) Баъзан — 3 ✓
в) Албатта, жуда ҳам — 5

2. Жамоат жойида кетаётганингизда атрофдагилар сизни туртиб ўтишса, жahlлингиз чиқади?

- а) Албатта — 5
б) Баъзан — 3 ✓
в) Эътибор бермайман — 1

3. Сизга паст назар билан қараша, ўзингизни қандай тутасиз?

- а) Ўзимни билмаганга оламан — 1
б) Танобини тортиб қўяман — 5
в) Тишимни-тишимга қўйиб, чидашга ҳаракат қиламан — 3 ✓

4. Дўстингиздан ўқиш учун олган китобингизнинг сажифаларини йиртиб қўйсангиз, хижолат чекасизми?

- а) Баъзан — 3
б) Йўқ — 5
в) Албатта — 1 ✓

5. Севгилингиз учрашувга кечикиб келса, қандай муносабатда бўласиз?

- а) Эътибор бермай кутавераман — 1
б) Қанча вақт кечикганига боғлиқ — 3 ✓
в) Келаси гал аламининг оламан — 5

6. Анча вақтдан бери асраб кела-

ётган буюмингизни биров бехосдан бузиб қўйса, асабийлашасизми?

- а) Ҳа — 5
б) Йўқ — 1
в) У нималигига боғлиқ — 3

7. Суҳбатдошингиз тирноқларини тишлаб ўтурса, гашингиз келади-ми?

- а) Беъэтибор бўламан — 1
б) Асабларим таранглашади — 5 ✓
в) Кўп аҳамият бермайман — 3

8. Сиз бошлаган ишни биров индамай давом эттириб кетса, нима қиласиз?

- а) Бошқа ишни ундан ҳам яхшироқ қилишга ҳаракат қиламан — 1 ✓

10–16 балл

Сиз сабр-тоқатли, оғир-босиқ инсонсиз. Жahlлингизни чиқариш осон эмас. Бу хислатингиз билан кўп нарсага эришасиз. Сизга ҳавас қилса арзийди.

17–38 балл

Сиз бекарор феъл-атвор эгасиз. Кўнгилсиз воқеаларга сабрли бўлишга ҳаракат қиласиз-у, ҳар доим бунинг уddасидан чиқолмайсиз. Оқибатда, ҳаётингизда яхши-ёмон воқеаларни кўпайиб бораверад.

39–50 балл

Ўх-хў! Сиз билан 20 дақиқадан ортиқ суҳбатлашиб бўлмайди. Жahlлингиз бурнингизнинг учига туради. Арзимаган нарсага ҳам асабийлашиб, чумолидан фил ясайсиз. Бу борада ҳатто Отелло ҳам ортда қолиб кетади. Атрофингиздагиларга сабр тилаймиз.

✓ РУҲИЯТ ТИЛСИМИ

- б) Уни қойийман — 3
в) У билан алоқани узаман — 5

9. Дўндан навбат кутиб турганингизда, ёнингиздаги одам пинжингизга тикилаверса, кўнглингизга тегадими?

- а) Унинг кимлигига боғлиқ — 3
б) Бўлмасам-чи — 5
в) Индамайман — 1 ✓

10. Бирор киши сизга зомдан тикилиб турганини сезиб қолсангиз, ўзингизни қандай тутасиз?

- а) Сезмаганга оламан — 1
б) Баъзан ёқмайди — 3 ✓
в) Мен ҳам тикиламан — 5

Барно МИРЗААХМЕДОВА тайёрлади.

ДУШАНБА 26

ЎЗБЕКИСТОН

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.05 «Олам ва одам» дастури: «Қўшлар ҳақида ҳақиқат».
7.50 «Тонгги наволар».
8.00 «Тахлилнома».
8.45 - 9.45 «Мазнавият» дастури.
9.45 «Болалар дунёси».
10.15 «Қизил гул». М/ф.
11.00 «Ахборот».
11.15 «Диёр».
11.35 «Юртим бўйлаб» дастури: «Чиллиг. Сукут минораси».
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон»
12.55 «Олис осмон». В/ф.
14.00 «Ахборот».
14.20 «Ватанпарвар».
15.05 Ж. Бизе. «Марварид изловчилар». Навоий номидаги академик опера ва балет театри спектакли. 1-қисм.
15.55 «Менинг оилам».
16.20 «Эл тинчилиги йўлида».
16.40 «Икки дарё оралигида».

17.00 «Ахборот».
17.15 «Хаёт ва қонун».
17.35 «Эртақлар – яхшиликка етаклар».
18.10 Миллий сериал: «**Қайтар дунё**».
18.50 «Ватан манзиллари».
19.30 «Ахборот». /рус/.
20.10 Миллий сериал: «**Умидингиз сўндирма**».
20.45 «Ватанимни қўйлайман».
21.00 «Ахборот».
21.40 «Мен ёшликман».
21.55 «**Бетховен вируси**».
Т/с.
22.40 «**Фанни ва Александр**». Б/ф. 1-қисм.
23.45 - 23.55 «Очун».

YOSHLAR

6.30 «Салом, Ёшлар!»
7.10 «Даврининг боласи»
7.20 «Мультипанорама»
8.00 «**Ғолиб**». Т/с.
8.40 «Сехрили қўшлар».
9.10 «**Такдир қиссалари**».
9.50 «Хотира ва қадри».
10.00 «**Давр**». Хафта якуни.
10.30 «Эверест».
11.00 «Келажак эгалари».

11.10 «Инсон ва шер». Х/ф.
12.00 «**Чархпалак**».
12.50 «Бугундан эсдалик».
13.20 «Миллий мультфильм».
13.40 «Сирли ўрмонча».
14.00 «Салом, Ёшлар!»
14.40 «Бугун».
15.20 «Мўйқалам сеҳри».
16.00 «**Давр**».
16.10 «Даврининг боласи».
16.20 «Мультипанорама».
16.30 «Катта таваффу».
17.00 «**Ахбойиб кичкинтойлар**». Б/ф. 1-қисм.
18.30 «Баркамоллик йўлида».
19.00 «**Давр**».
19.30 «**Ишқ жодуси**». Т/с.
20.20 «Давр мавзуси».
20.40 «Автопатруль».
21.00 «Ватан меҳри».
21.10 «**Такдир қиссалари**».
21.55 «Иқлим».
22.00 «**Давр**».
22.30 «**Махсус йўл**».
00.10 «Афсона ва ҳақиқат».
1.00 «Салом, Ёшлар!»
1.40 «Табассум қил».
2.00 «**Давр**».
2.30 «**Хаёт-мамот**». Т/с.
3.00 «Таранг».
4.10 «Юрт тинчилиги».
5.05 - 6.30 «**Қора қисқич-бақа чанғалида**». Б/ф.

ТОШКЕНТ

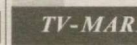
7.30 «Салом, Тошкент!»
8.35 «Бойвачча Рич». Б/ф.
10.05 Мумтоз наволар.
10.15 «Эсмеральда». Т/с.
10.45 «Карвонсарой».
11.00 «Саргузаштлар ороли».
11.25 «Муддиш хато». Б/ф.
13.00 «Салом, Тошкент!»
14.00 «Дунё» теледастури.
15.00 «**Пойтахт**».
15.15 «Эсмеральда». Т/с.
15.45 «Динозаврлар билан сайр». Х/ф. 1-қисм.
16.20 «Метро». Т/ф.
16.45 «Атлантида сирлари». М/ф. 1-қисм.
17.25 «Карвонсарой».
17.35 «Болаллик қайтиб».
18.00 «**Пойтахт**».
18.20 «Адолат тарозиси». Т/с 16-қисм. /Якулович/.
19.15 «Тошкентнинг илм масканлари».
19.30 Миллий сериал: «Ўзи уйланмаган совчи». 37-қисм.
19.55 «Анонс».
20.00 «**Пойтахт**».
20.20 Бизнес-Пойтахт».
20.25 «Телекурьер-маркет».
20.35 «Аччиқ ёлгон». Т/с.

21.05 «Аёл қалби».
21.25 Мумтоз наволар.
21.30 «**Пойтахт**». /рус/.
21.55 «Будьте здоровы».
22.05 «Телекурьер-маркет».
22.20 «Медальон». Х/ф.

7.15 Хабарлар.
7.25 **Болалар майдончаси**:
8.00 «Тренируемся вместе».
8.15 ХАБАРЛАР.
8.30 «Малахов +».
9.20 **Футбол. «Челси» - «Сток Сити»**.
11.05 Чемпионат мира по Футболу.
11.40 Аёллар мини Футболи. Ўзбекистон кубоги. Финал.
13.05 Болалар майдончаси:
13.25 **ИнтерФутбол**.
15.05 Спорт - менинг ҳаётим».
15.25 Теннис. Федерация кубоги. 1/2 финал.
16.25 Футзал. УЕФА кубоги.
18.00 Болалар майдончаси: «Спортландия».
18.45 ХАБАРЛАР.
19.10 Теннис. Федерация кубоги. 1/2 финал.
20.15 Футбол тарихи.
20.40 Олти спорт.
21.10 Футбол шарҳи.

21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Саломатлик хазинаси.
22.05 **ИнтерФутбол**.
23.55 Тунги хабарлар.
00.05 «Хайрли тун».

07.00 08.30 Ўзбек наволари
08.00 «Жассига ўхшаши йўқ»
09.30 «Топ-10»
10.05 Ўзбек наволари
11.30 «Аватар» худ. фильм
14.20 Prime time (рус)
14.30 «Премьера» (рус)
15.00 «Жассига ўхшаши йўқ»
15.30 Мультфильм
17.00 Ўзбек наволари
18.30 «Жассига ўхшаши йўқ»
19.10 Сериал «СОФИЛ»
20.30 Ўзбек наволари
21.00 Сериал «ЛАС-ВЕГАС»
22.00 «ЛЮБИМЦЫ АМЕРИКИ» худ. фильм
00.00 Миксер

06.00 Мумтоз наволар
06.30 «Аспар садоси»
07.00 «Ёшлар» студияси
07.25 Кинотабассум

07.30 «Парламент соати»
08.00 «Сугдиёна»
08.20 «Бунни ҳаёт дейдилар»
09.00 «Янги авлод»
09.45 Халқаро хабарлар
10.00 Ҳужжатли фильм
10.35 «Дил қўйлайди»
10.50 Худудий телестанциялар лойиҳалари
11.00 «**Жеру олмоси**» Б/ф
12.45 НТТда мусика
13.00 «**25-кадр**»
13.30 «**Аргунлар остида**» т/с
14.05 Ҳужжатли фильм
14.30 Киноконцерт
15.00 «**Хижрон**» т/с
15.30 «Армуғон»
16.00 «**Хаёт қадри**» т/с
16.45 НТТда мусика
17.00 «Янги авлод»
17.40 «Ёшлар» студияси
18.00 «Аспар садоси»
18.40 «**Сугдиёна**»
19.00 «Ёшлар» студияси
19.30 Халқаро хабарлар
19.45 «**Аргунлар остида**» т/с
20.30 «**Худуд**»
21.00 «**Хаёт қадри**» т/с
22.00 «Янги кайфият»
22.30 Тунги кинозал: «**Севги хатолари**» Б/ф
00.00 «Худуд»

СЕШАНБА 27

ЎЗБЕКИСТОН

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.05 «Олам ва одам» дастури: «Табият қули».
7.50 «Тонгги наволар».
8.00 «Ахборот».
8.40 - 9.30 «Мазнавият» дастури.
9.30 «Бизнинг кутубхона».
9.50 «Сехрили қалам». М/с.
10.00 Самарқанд вилояти телерадиокомпанияси намоиш этакли:
«Пайшанба ширмови нони».
10.20 «Бетховен вируси. Т/с»
11.00 «Ахборот».
11.10 «**Қайтар дунё**».
11.50 «Ахборот». /инглиз/.
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон»
13.00 Миллий сериал: «**Умидингиз сўндирма**».
13.30 «Ихор».
13.35 «Сехрили қалам». М/с.
14.00 «Ахборот».
14.20 «Муҳраган лаҳзалар».
14.40 «Тарих қўзғаси».
15.00 Ж. Бизе. «Марварид изловчилар». Опера ва балет театри спектакли. 2-қисм.

16.00 «Тезкор хабарлар».
16.15 «Мен ёшликман».
16.40 «Икки дарё оралигида».
17.00 «Ахборот».
17.15 «Аёл бахти».
17.35 «Эртақлар – яхшиликка етаклар».
18.05 «**Қайтар дунё**».
19.00 «Қамолот оstonаси».
19.30 «Ахборот». /рус/.
20.10 Миллий сериал: «**Умидингиз сўндирма**».
20.45 «Ватанимни қўйлайман».
21.00 «Ахборот».
21.40 «Одамлардан бири».
22.00 «**Бетховен вируси**».
22.45 «**Фанни ва Александр**». Б/ф. 2-қисм.
23.50 - 24.00 «Очун».

YOSHLAR

6.30 «Салом, Ёшлар!»
7.10 «Даврининг боласи»
7.20 «Мультипанорама»
8.00 «**Ғолиб**». Т/с.
8.40 «Тасвир ва таассурот».
9.00 «Миллий мерос».
9.10 «**Такдир қиссалари**».
10.00 «**Давр**».
10.10 «Қишлоқ тараққиёти».

10.30 «Ранглар рақиси».
11.10 «Инсон ва шер». Х/ф.
12.00 «**Чархпалак**».
12.50 «Бугундан эсдалик».
13.20 «Миллий мультфильм».
13.40 «Баркамоллик йўлида».
14.00 «Салом, Ёшлар!»
14.40 «Ош бўлини».
15.00 «Илҳом қанотлари».
16.00 «**Давр**».
16.10 «Даврининг боласи».
16.20 «Мультипанорама».
16.30 «Чашма».
16.40 «Болалар табассуми».
17.00 «**Ахбойиб кичкинтойлар**». Б/ф. 2-қисм.
18.40 «Зулфия издошлари».
19.00 «**Давр**».
19.30 «**Ишқ жодуси**». Т/с.
20.20 «Ватан меҳри».
20.40 «Yoshlar-FM».
21.10 «**Такдир қиссалари**».
22.00 «**Давр**».
22.30 Жаҳон киноси: «**Ҳеч кимга айтмайман**».
00.20 «Афсона ва ҳақиқат».
1.00 «Салом, Ёшлар!»
1.40 «Табассум қил».
2.00 «**Давр**».
2.30 «**Хаёт-мамот**». Т/с.
4.10 «Дўстлик қўриқлари».
5.00 «Юрт тинчилиги».
5.05 - 6.30 «**Оқ шудринг қишлоғи**». Б/ф.

ТОШКЕНТ

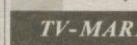
7.30 «Салом, Тошкент!»
8.35 «Карвонсарой».
8.45 Мумтоз наволар.
8.55 «Эсмеральда». Т/с
9.30 «**Пойтахт**».
9.45 Миллий сериал: «Ўзи уйланмаган совчи». 37-қисм.
10.10 «Аёл қалби».
10.30 «**Пойтахт**». /рус/.
10.40 «Таинственный остров».
11.05 «Будьте здоровы».
11.45 «У замоналар ўтиб кетган».
Б/ф.
13.00 «Салом, Тошкент!»
14.00 «Дунё» теледастури.
15.00 «**Пойтахт**».
15.15 «Эсмеральда». Т/с.
15.45 «Динозаврлар билан сайр». Х/ф. 2-қисм.
16.20 «Атлантида сирлари». М/ф. 2-қисм.
17.05 «Истиодод».
17.30 «Эртаниш эгалари».
18.00 «**Пойтахт**».
18.25 «Севги тиласими». Т/с
19.15 «Химоя».
19.30 Миллий сериал: «Ўзи уйланмаган совчи». 38-қисм.
20.00 «**Пойтахт**».
20.35 «Аччиқ ёлгон». Т/с.

21.05 «Менинг маҳаллам».
21.30 «**Пойтахт**». /рус/.
21.50 «Репортаж». /рус/.
22.15 «Агент Джони Инглиш».
23.40 «Будьте здоровы».
23.50 «Мысли вслух».

7.15 Хабарлар.
7.25 **Болалар майдончаси**:
8.00 «Жазо»
8.15 ХАБАРЛАР.
8.30 «Малахов +».
9.20 **ИнтерФутбол**.
11.05 Футбол шарҳи.
11.35 «Ринг қироллари».
12.35 Футбол тарихи.
13.30 **Футбол. Осиё чемпионлари лигаси. «Пахтакор» - «Ал Айн» (БАА)**.
15.10 «Марди майдон».
15.25 Теннис. Федерация кубоги. 1/2 финал.
16.25 Футзал. УЕФА кубоги.
18.00 Болалар майдончаси:
18.30 «Баркамол авлод».
18.45 ХАБАРЛАР.
19.10 «Иқтидор».
19.40 Кураш. Ўзбекистон чемпионати.
20.30 Футбол тарихи
21.00 ХАБАРЛАР.
21.20 **Футбол. ОЧЛ - 2010**.

«Ал айн (БАА) - «Сепанон»
22.40 «**Ал шабаб**» - «Пахтакор» (Ўзбекистон)
00.40 **Футбол. УЕФА чемпионлари лигаси. «Лацио» - «Бавария»**

07.00 07.40 Ўзбек наволари
07.30 Prime time (рус)
08.00 «Жассига ўхшаши йўқ»
08.30 10.35 Ўзбек наволари
09.30 Сериал «Софлик»
11.30 «Любимцы Америки»
13.30 17.00 Ўзбек наволари
15.00 «Жассига ўхшаши йўқ»
15.30 Мультфильм
17.00 Премьера (уаё)
18.00 Prime time (рус)
18.10 20.20 Ўзбек наволари
18.30 «Жассига ўхшаши йўқ»
19.10 Сериал «СОФИЛ»
21.00 Сериал «ЛАС-ВЕГАС»
22.00 «ЛЮБОВЬ В БОЛЬШОМ ГОРОДЕ» худ. фильм

06.00 Мумтоз наволар
06.30 «Аспар садоси»
07.00 «Ёшлар» студияси
07.30 «Парламент соати»

08.00 «Сугдиёна»
08.20 «Янги кайфият»
09.00 «Янги авлод»
09.45 Халқаро хабарлар
10.00 Ҳужжатли фильм
10.25 Кутилмаган томоша
10.35 «Дил қўйлайди»
10.50 Худудий телестанциялар лойиҳалари
11.00 «Севги хатолари» Б/ф
12.30 Кутилмаган томоша
12.45 НТТда мусика
13.00 «**Дилкаш лаҳзалар**»
13.30 «**Аргунлар остида**» т/с
14.05 Ҳужжатли фильм
14.30 Киноконцерт
15.00 «**Хижрон**» т/с
15.30 «Армуғон»
16.00 «**Хаёт қадри**» т/с
16.45 НТТда мусика
17.00 «Янги авлод»
17.40 «Ёшлар» студияси
18.00 «Аспар садоси»
18.40 «**Сугдиёна**»
19.00 «Ёшлар» студияси
19.30 Халқаро хабарлар
19.45 «**Аргунлар остида**» т/с
20.30 «**Худуд**»
21.00 «**Хаёт қадри**» т/с
22.00 «**25-кадр**»
22.30 «**Рух**» Б/ф
00.25 «Худуд»

ЧОРШАНБА 28

ЎЗБЕКИСТОН

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.05 «Олам ва одам» дастури: «Табият қули».
7.50 «Тонгги наволар».
8.00 «Ахборот».
8.40 - 9.40 «Мазнавият» дастури.
9.40 «Қўлол». М/ф.
9.50 «Сарҳад билмас дўстлик».
10.15 «Бетховен вируси».
11.00 «Ахборот».
11.15 «**Қайтар дунё**».
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон»
12.55 «Кун мавзуси».
13.05 Миллий сериал: «**Умидингиз сўндирма**».
13.35 «Сехрили қалам». М/с.
14.00 «Ахборот».
14.20 «Ойдин ҳаёт». Ток-шоу.
15.05 «Олам ва одам» дастури: «Фазодаги Эйнштейн».
16.00 «Уйла, Изла, Топ!»
16.40 «Икки дарё оралигида».
17.00 «Ахборот».
17.15 «Таълимга эътибор».

17.35 «Эртақлар – яхшиликка етаклар».
18.15 «**Қайтар дунё**».
18.55 «Тараққиёт сари».
19.30 «Ахборот». /рус/.
20.05 ТВ - анонс.
20.10 Миллий сериал: «**Умидингиз сўндирма**».
20.45 «Ватанимни қўйлайман».
21.00 «Ахборот».
21.40 «Мен ёшликман».
21.55 «**Бетховен вируси**».
Т/с.
22.40 «**Фанни ва Александр**». Б/ф. 3-қисм.
23.45 - 23.55 «Очун».

YOSHLAR

6.30 «Салом, Ёшлар!»
7.20 «Мультипанорама»
8.00 «**Ғолиб**». Т/с.
8.40 «Соғлиқ – бойлик».
9.00 «Миллий мерос».
9.10 «**Такдир қиссалари**».
10.00 «**Давр**».
10.10 «Автопатруль»
10.30 «Ватанпарвар»
11.10 «Инсон ва шер». Х/ф.
12.00 «**Чархпалак**».

13.00 «**Давр**».
13.10 «Даврининг боласи».
13.20 «Миллий мультфильм».
13.40 «Сирли ўрмонча».
14.00 «Салом, Ёшлар!»
14.40 «Катта ўйин».
15.20 «Yoshlar-FM».
15.50 «Баркамоллик сари».
16.00 «**Давр**».
16.10 «Даврининг боласи».
16.20 «Мультипанорама».
16.30 «Китоб – офтоб».
16.40 «Соғлом авлод».
17.00 «**Сехрили қовоқ**». Б/ф.
18.30 «Чемпион».
19.00 «**Давр**».
19.30 «**Ишқ жодуси**». Т/с.
20.20 «Ватан меҳри».
20.30 «Иҳод мактаби».
21.10 «**Такдир қиссалари**».
22.00 «**Давр**».
22.30 Жаҳон киноси: «**Қайсар қизининг қулоғи**».
00.20 «Афсона ва ҳақиқат».
1.00 «Салом, Ёшлар!»
1.40 «Табассум қил».
2.00 «**Давр**».
2.30 «**Хаёт-мамот**». Т/с.
4.10 «Шарқ оҳанглари».
5.00 «Юрт тинчилиги».
5.05 - 6.30 «**Кўринмас одам**». Б/ф.

ТОШКЕНТ

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.35 «Эсмеральда». Т/с
9.30 «**Пойтахт**».
9.45 Миллий сериал: «Ўзи уйланмаган совчи». 38-қисм.
10.10 «Химоя».
10.30 «**Пойтахт**». /рус/.
10.45 «Письмо Королю». Т/с
11.10 «Репортаж». /рус/.
11.20 «Камер оркестрининг концерти».
11.30 «Анянинг қўнғироқчиси». Б/ф.
13.00 «Салом, Тошкент!»
14.00 «Дунё» теледастури.
15.00 «**Пойтахт**».
15.15 «Эсмеральда». Т/с
15.45 «Динозаврлар билан сайр». Х/ф. 3-қисм.
16.20 «Имтиҳон».
16.55 «Карвонсарой».
17.15 «Маърифат фойдилари».
17.35 «Ислохот одимлари».
18.00 «**Пойтахт**».
18.25 «Севги тиласими». Т/с
19.15 «Саломат бўлинг»
19.30 Миллий сериал: «Ўзи уйланмаган совчи». 39-қисм.
20.00 «**Пойтахт**».
20.35 «Аччиқ ёлгон». Т/с.

21.05 Эко-«Пойтахт».
21.15 «Дурдона».
21.30 «**Пойтахт**». /рус/.
22.05 «Наверное боги сошли с ума». Х/ф.

7.15 ХАБАРЛАР.
7.25 **Болалар майдончаси**:
8.00 «Баркамол авлод».
8.15 ХАБАРЛАР.
9.20 **Футбол. Осиё чемпионлари лигаси. «Ал Иттикод» - «Бунёдкор»**.
11.05 Теннис.
12.35 Футбол тарихи.
13.05 Болалар майдончаси:
13.25 **Футбол. Осиё чемпионлари лигаси. «Ал Шабаб» - «Пахтакор»**.
15.05 **Футбол. УЕФА чемпионлари лигаси. «Лацио» - «Бавария»**.
16.50 Болалар майдончаси:
17.10 ХАБАРЛАР.
17.30 **Футбол. ОЧЛ - 2010**.
18.00 «**Бунёдкор**» - «Ал Вахда» (БАА)
20.00 «**Зобҳан**» (Эрон)
21.15 Футбол тарихи.
21.45 ХАБАРЛАР.

22.05 Кураш
22.55 Олти спорт.
23.25 Дюдо.
23.40 **Футбол. УЕФА чемпионлари лигаси. «Барселона» - «Интер»**.

07.00 08.30 Ўзбек наволари
08.00 «Жассига ўхшаши йўқ»
09.30 Сериал «Софлик»
10.35 13.00 Ўзбек наволари
11.30 «Любовь в большом городе» худ.фильм
14.20 Prime time (рус)
14.30 «Кинокурьер»
15.00 «Жассига ўхшаши йўқ»
15.30 Мультфильм
17.00 Ўзбек наволари
18.30 «Жассига ўхшаши йўқ»
19.10 Сериал «СОФИЛ»
20.30 М-фил
21.00 Сериал «ЛАС-ВЕГАС»
22.00 «Непрощенный» х/ф
00.30 Миксер

06.00 Мумтоз наволар
06.30 «Аспар садоси»
07.00 «Ёшлар» студияси
07.30 «Парламент соати»
08.00 «Сугдиёна»

08.20 «Дилкаш лаҳзалар»
09.00 «Янги авлод»
09.45 Халқаро хабарлар
10.00 Ҳужжатли фильм
10.25 Кутилмаган томоша
10.35 «Дил қўйлайди»
10.50 Худудий телестанциялар лойиҳалари
11.00 «**Рух**» Б/ф
11.30 «Янги кайфият»
13.30 «**Аргунлар остида**» т/с
14.05 Ҳужжатли фильм
14.30 Киноконцерт
15.00 «**Хижрон**» т/с
15.30 «Армуғон»
15.50 Кутилмаган томоша
16.00 «**Хаёт қадри**» т/с
16.45 НТТда мусика
17.00 «Янги авлод»
17.40 «Ёшлар» студияси
18.00 «Аспар садоси»
18.40 «Бизнес-Телемаркет»
18.40 «**Сугдиёна**»
19.00 «Ёшлар» студияси
19.30 Халқаро хабарлар
19.45 «**Аргунлар остида**» т/с
20.30 «**Худуд**»
21.00 «**Хаёт қадри**» т/с
22.00 «**Дилкаш лаҳзалар**»
22.30 Тунги кинозал: «**Жаз**

15.00 «Пойтахт».
15.15 «Эсмеральда». Т/с
15.45 Жаҳон мусикаси дурдоналари. Ф. Шуберт.
15.50 «Динозаврлар билан сайр». Х/ф. 4-қисм.
16.25 «Мен чемпион бўлман». Т/ф.
16.40 «Хурматлаб алвасти». М/ф.
17.00 «Мулоҳаза учун мавзу».
17.30 «Менинг маҳаллам».
18.00 «Пойтахт».
18.25 «Севги тилсими». Т/с
19.15 «Репортаж».
19.30 Миллий сериал: «Ўзи уйланмаган совчи». 40-қисм.
20.00 «Пойтахт».

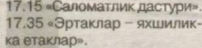

7.15 ХАБАРЛАР.
7.25 Болалар майдончаси:
8.00 «Универсиада - 2010».
8.30 ХАБАРЛАР.
9.20 Футбол. Осиё чемпионлиги. Т/с.
9.20 Футбол. Осиё чемпионлиги. Т/с.

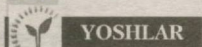
ЖУМА 30

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.05 «Олам ва одам» дастури: «Табият кўчалари».
7.50 «Тонгги наволар».
8.00 «Ахборот».
8.40 - 9.40 «Маънавият» дастури.
9.40 «Таълимга эътибор - келажикга эътибор».
10.00 «Кун мавзуси».
10.15 «Бетховен вируси».
11.00 «Ахборот».
11.15 «Қайтар дунё».
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон»
13.00 Миллий сериал: «Ўминдинги сўндрима».
13.30 «Бизнес ва мен».
13.40 «Сехри қалам». М/с.
14.00 «Ахборот».
14.20 «Одамлардан бири».
14.40 «Хонадон».
15.10 Жаҳон мусикаси хазинаси. Моцарт.
16.00 «Маҳалла».
16.20 «Ўзингги асра».
16.40 «Икки дарё оралигида».
17.00 «Ахборот».

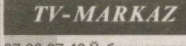

17.15 «Саломатлик дастури».
17.35 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
18.00 Миллий сериал: «Қайтар дунё».
18.55 «Зиё» студияси: «Этика код муҳаққилиги йўлида».
19.30 «Ахборот». /рус./
20.10 Миллий сериал: «Ўминдинги сўндрима».
20.45 «Ватанимни куйлайман».
21.00 «Ахборот».
21.40 «Бойқ Бухоро».
22.05 «Бетховен вируси».
22.50 «Байрам куни». Б/ф.
00.05-00.15 «Очун».

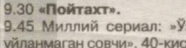

6.30 «Салом, ёшлар!»
7.10 «Давринг боласи».
7.20 «Мультипанорама».
8.00 «Ғолиб». Т/с.
8.40 «Автопарул».
9.00 «Миллий мерос».
9.10 «Такдир қиссалари».
10.00 «Давр».
10.10 «Чемпион».
10.30 «Бир само остида».
11.10 «Муъжизавий дунё».
12.00 «Чарпалак».
13.00 «Давр».

кор» - «Ал Ваҳда» (БАА)
11.05 Теннис.
12.35 Футбол тарихи.
13.05 Болалар майдончаси:
13.30 Футбол. УЕФА чемпионлиги. Т/с.
13.30 Футбол. УЕФА чемпионлиги. Т/с.
14.40 «Шарк гавҳари».
15.10 «RING».
15.40 «Иктидор».
16.10 Баскетбол.
17.05 Футбол.
18.00 Болалар майдончаси:
18.25 «Мураббий».
18.45 ХАБАРЛАР.
19.10 Кураш, Ўзбекистон чемпионлиги.
20.00 Футбол тарихи.
20.25 От спорти.

07.00 07.40 Ўзбек наволари
08.00 «Жассига ўхшаши йўқ»
08.30 Ўзбек наволари
09.30 Сериал «Софлик»
10.35 14.00 Ўзбек наволари
11.30 «Непроценный» х/ф
12.30 Премьера (узб)

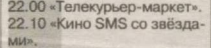

9.30 «Пойтахт».
9.45 Миллий сериал: «Ўзи уйланмаган совчи». 40-қисм.
10.10 «Репортаж».
10.20 Жаҳон мусикаси дурдоналари. Ф. Шуберт.
10.30 «Пойтахт». /рус./
10.40 «Письмо Королю». Т/с
11.10 «Кинотакдим».
11.40 «Кизалоқ, кинода ўйнаш хохлайсанми?» Б/ф.
13.00 «Салом, Тошкент»
14.00 «Дунё» теледастури.
15.00 «Пойтахт».
15.15 «Эсмеральда». Т/с
15.45 «Динозаврлар билан сайр». Х/ф. 5-қисм.
16.20 «Ўзбекистон обсерваториялари». Т/ф.
16.55 «Нима учун?»
17.35 «Эртамиз эгалари».
18.00 «Пойтахт».
18.25 «Севги тилсими». Т/с
4-қисм.
19.15 «Саломат бўлинг!»
19.30 Миллий сериал: «Ўзи уйланмаган совчи». 41-қисм.
20.00 «Пойтахт».
20.20 Бизнес-Пойтахт.
20.25 «Телекурьер-маркет».
20.35 «Анчик ёлгон». Т/с.
21.05 «Имтиҳон».
21.30 «Пойтахт». /рус./
21.50 «Афиша». /рус./.

15.00 «Жассига ўхшаши йўқ»
15.30 Мультифильм
16.30 «Baby Terra Landiya»
17.00 Ўзбек наволари
18.00 Prime time (рус)
18.10 Ўзбек наволари
18.30 «Жассига ўхшаши йўқ»
19.10 Сериал «СОФЛИК»
20.30 «JANNAT MAKON»
21.00 Сериал «ЛАС-ВЕГАС»
22.00 «ОШИКЛАР» Б/ф

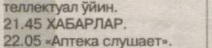

06.00 Мумтоз наволар
06.30 «Асрлар садоси»
07.00 «Ешлар» студияси
07.30 «Парламент соати»

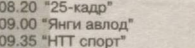
7.15 ХАБАРЛАР.
7.25 Болалар майдончаси:
7.55 «Мураббий».
8.15 ХАБАРЛАР.
8.30 «Малахов +».
9.20 ИнтерФутбол.
11.05 Теннис.
12.35 Футбол тарихи.
13.05 Болалар майдончаси:
13.30 Футбол. Лига Европы. «Ливерпуль» - «Атлетико».
15.10 «ПрофРИНГ».
16.00 Баскетбол.
17.05 Футбол. Англия чемпионати шарҳи.
18.00 Болалар майдончаси: «Спортландия».
Мультифильм.
18.25 «Спорт солномаси».
18.45 ХАБАРЛАР.
19.10 «ГОЛ».
19.55 Футбол тарихи.
20.25 От спорти.
21.00 «БРЕЙН - РИНГ». Ин-

08.00 «Сугдиёна»
08.20 «Яхши кайфият»
09.00 «Янги авлод»
09.35 «НТТ спорт»
09.45 Халқаро хабарлар
10.00 Хужжатли фильм
10.35 «Дил куйлайди»
10.50 Худудий телестанциялар лойиҳалари
11.00 «Жазо» Б/ф
12.45 НТДда мусика
13.00 «Буни ҳаёт дейдилар»
13.30 «Аргувонлар остида» т/с
14.05 Хужжатли фильм
14.30 Киноконцерт
15.00 «Хижрон» т/с
15.30 «Армуғон»

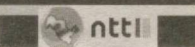

22.00 «Телекурьер-маркет».
22.10 «Кино SMS со звёздами».
22.15 «Свадьба лучшего друга». Х/ф.
7.15 ХАБАРЛАР.
7.25 Болалар майдончаси:
7.55 «Мураббий».
8.15 ХАБАРЛАР.
8.30 «Малахов +».
9.20 ИнтерФутбол.
11.05 Теннис.
12.35 Футбол тарихи.
13.05 Болалар майдончаси:
13.30 Футбол. Лига Европы. «Ливерпуль» - «Атлетико».
15.10 «ПрофРИНГ».
16.00 Баскетбол.
17.05 Футбол. Англия чемпионати шарҳи.
18.00 Болалар майдончаси: «Спортландия».
Мультифильм.
18.25 «Спорт солномаси».
18.45 ХАБАРЛАР.
19.10 «ГОЛ».
19.55 Футбол тарихи.
20.25 От спорти.
21.00 «БРЕЙН - РИНГ». Ин-

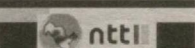
16.00 «Хайт кадри» т/с
16.45 НТДда мусика
17.00 «Янги авлод»
17.40 «Ешлар» студияси
18.00 «Асрлар садоси»
18.40 «Сугдиёна»
19.00 «Ешлар» студияси
19.30 Халқаро хабарлар
19.45 «Аргувонлар остида» т/с
20.30 «Худуд»
21.00 «Хайт кадри» т/с
21.50 НТТ-спорт
22.00 «Яхши кайфият»
22.30 Тунги кинозал: «Ака-ука рақиблар» Б/ф
00.40 «Худуд»

08.20 «25-кадр»
09.00 «Янги авлод»
09.35 «НТТ спорт»
09.45 Халқаро хабарлар
10.00 Хужжатли фильм
10.25 «Согини»
10.50 Худудий телестанциялар лойиҳалари
11.00 «Ака-ука рақиблар» т/с
12.45 НТДда мусика
13.00 «Яхши кайфият»
13.30 «Аргувонлар остида» т/с
14.05 Хужжатли фильм
14.30 Киноконцерт
15.00 «Хижрон» т/с
15.30 «Армуғон»
15.50 Кутилмаган томоша
16.00 «Хайт кадри» т/с
16.45 НТДда мусика
17.00 «Янги авлод»
17.40 «Ешлар» студияси
18.00 «Асрлар садоси»
18.40 «Сугдиёна»
19.00 «Ешлар» студияси
19.30 Халқаро хабарлар
19.45 «Аргувонлар остида» т/с
20.30 «Худуд»
21.00 «Хайт кадри» т/с
21.00 «Буни ҳаёт дейдилар»
22.30 Тунги кинозал: «Фериде» Б/ф
00.20 «Худуд»

шоу.
21.45 ХАБАРЛАР.
22.05 «RING».
22.35 Футбол. «Олмалик».
«Шўртан».
(Танаффусда яқшанба дастури анониси)
00.25 От спорти. Жаҳон кубоги.
1.00 Эркин ва юнон - рум кураши.
1.50 ИнтерФутбол.
06.00 Мумтоз наволар
06.30 «Асрлар садоси»
07.00 «Ешлар» студияси
07.25 Кинотабассум
07.30 «Парламент соати»
08.00 «Сугдиёна»
08.20 «Буни ҳаёт дейдилар»
08.50 «Бизнес-Телемаркет»
09.00 «Янги авлод»
09.35 НТТ спорт
09.45 Халқаро хабарлар шарҳи
10.00 «Севги хатолари»
11.40 НТДда мусика
11.20 НТТ спорт
11.50 Кутилмаган томоша
12.00 «Дийдор ширин» мусикий дам олиш дастури
13.00 «Фериде» Б/ф
14.30 Киноконцерт
14.45 «Рух» Б/ф
15.00 «ТРУДНЫЙ РЕБЕНОК» худ. фильм
16.40 Ўзбек наволари
17.30 «Кулинанг гид»
18.00 Prime time (рус)
18.10 Ўзбек наволари
19.00 «Топ-10»
19.35 Ўзбек наволари
21.30 «Премьера» (узб)
22.00 «ИЗ ПАРИЖА С ЛЮБОВЬЮ» худ. фильм
23.40-02.00 «Другое видео»

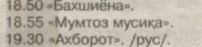

06.30 «Асрлар садоси»
07.00 «Ешлар» студияси
07.25 Кинотабассум
07.30 Мумтоз наволар
08.00 «Сугдиёна»
09.00 «Жазо» Б/ф
10.40 «Қалб истаги»
11.00 «Ака-ука рақиблар» Б/ф
12.40 НТТ спорт
12.50 Кутилмаган томоша
13.00 «Хей қизалоқ» Б/ф
15.15 «Флаббери» Б/ф
16.45 «Бизнес-Телемаркет»
17.00 «Сугдиёна»
17.40 «Қўнғил истаги»
18.00 «Ўйланган одам» Б/ф
19.20 НТТ спорт
19.35 «Бизнес-Телемаркет»
19.45 «Яқшанбада яхши дам»
20.30 «Юлдузлар ёғдуси»
21.00 «Дийдор ширин» мусикий дам олиш дастури
22.00 Тунги кинозал: «Қалбим ўғирси» Б/ф
23.45 Тунингиз хайрли бўлсин!

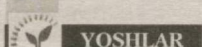
ШАНБА 1

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.10 Миллий кино: «Сени излаб».
7.45 «Тонгги наволар».
8.00 «Ахборот».
8.35 «Бизнинг фотухона»
8.55 «Нонини босган қизча»
9.05 «Қайтар дунё»
9.55 «Минг бир ривоят»
10.00 «Зиё» студияси: «Этика код муҳаққилиги йўлида»
10.20 1. «Рангинкамон». 2. «Дидар»
11.00 «Онлар мактаби»
11.20 «Бетховен вируси».
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон»
13.10 Миллий сериал: «Ўминдинги сўндрима».
13.40 «Шарк тароналари».
14.00 «Ахборот».
14.20 «Азизим»
14.55 «Марказий вокзал»
16.40 «Ўйла, Изла, Топ!»
17.20 «Эртақлар - яхшиликка етаклар»
17.45 «Қорақалпоқ оҳанглари»
18.00 «Саломатлик сирлари»
18.20 «КулдиРИНГ».

18.50 «Бахшиёна»
18.55 «Мумтоз мусика»
19.30 «Ахборот». /рус./
20.05 ТВ - анонс.
20.10 Миллий сериал: «Денгиздан томи».
20.45 «Баҳор қўшиқлари»
21.00 «Ахборот»
21.40 «Ватан пойтахти»
22.10 «Ўй моҳираси». Б/ф.
23.40 - 23.50 «Очун».

6.30 «Салом, ёшлар!»
7.20 «Мультипанорама»
8.00 «Ғолиб». Т/с.
8.40 «Табассум қил»
9.00 «Миллий мерос»
9.10 «Такдир қиссалари»
10.00 «Давр»
10.10 «Катта танаффус»
10.40 «Қувноқ сехргар-лаки». Б/ф.
11.50 «Олтин тулпар»
12.00 «Чарпалак»
13.00 «Давр»
13.10 «Давринг боласи»
13.20 «Миллий мултифильм»
13.40 «Нашма»
13.50 «Зуффи издошлари»
14.00 «Салом, ёшлар»
14.40 «Шарк гавҳари»
15.50 «Баркамоллик сари».

16.00 «Давр».
16.20 «Болалар табассуми»
16.30 «Мультипанорама»
17.00 «102 далматин»
18.00 «Ватан меҳри»
18.50 «Баркамоллик сари»
19.00 «Давр»
19.30 «Ишқ жодуси». Т/с.
20.20 «Айланай»
20.40 «13-студия»
21.10 «Такдир қиссалари»
22.00 «Давр»
22.30 Жаҳон киноси: «Хар ерни қилма оруз»
00.20 «Тунги парвоз»
00.50 «Хайтбаҳш наволар»
1.00 «Салом, ёшлар»
1.40 «Сайқал»
2.00 «Давр»
2.30 «Хайт-мамонт». Т/с.
3.20 «Ижод мактаби»
4.10 «Рақслар гудастаси»
5.00 «Юрт тинчилиги»
5.05 - 7.00 «Ишқ гирдобси». Б/ф.

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.35 «Карвонсарой»
8.55 «Эсмеральда». Т/с
9.30 «Пойтахт»
9.45 Миллий сериал: «Ўзи уйланмаган совчи». 41-қисм.
10.10 «Эртамиз эгалари».

10.30 «Пойтахт». /рус./
10.50 «Афиша». /рус./
11.00 «Все о туризме»
11.30 «Экономическое ревью»
11.40 «Бошлана излаб». Б/ф.
13.00 «Салом, Тошкент»
14.00 «Дунё» теледастури.
15.05 «Эсмеральда». Т/с
15.35 «Динозаврлар билан сайр». Х/ф. 6-қисм.
16.05 «Анонс»
16.10 «Хуқуқшунос маслаҳати»
16.15 «Сехри сандик». М/ф.
16.25 «Карвонсарой»
16.35 «Саломат бўлинг!»
16.50 «Қонун доирасида»
17.05 «Анонс»
17.10 «Мулоҳаза учун мавзу»
17.40 «Афиша»
17.55 «Анонс»
18.00 «Ўйларим»
18.05 «Санъатимиз хазинасида»
18.25 «Севги тилсими». Т/с
19.15 «Интервью»
19.30 Миллий сериал: «Ўзи уйланмаган совчи». 42-қисм.
20.00 «Пойтахт»
20.20 «Анонс»
20.25 «Телекурьер-маркет»
20.35 «Кадр ортда»
20.55 «Истеъдод»
21.20 Мумтоз наволар.
21.30 «Пойтахт». /рус./.

21.50 Эко-«Пойтахт». /Рус./
22.00 «Телекурьер-маркет»
22.10 «Кино SMS со звёздами»
22.15 «Драконий жемчуг: Эволюция». Х/ф.
23.40 «Мысли вслух»
23.45 «Афиша». /рус./.

7.45 ХАБАРЛАР.
7.55 Болалар майдончаси:
8.25 «Спорт солномаси»
8.45 ХАБАРЛАР.
8.55 Футбол. Лига Европы. «Фулхэм» - «Гамбург».
10.20 Теннис.
11.55 «ГОЛ»
12.35 Футбол тарихи.
13.05 Болалар майдончаси:
13.25 ИнтерФутбол.
15.05 Эркин ва юнон - рум кураши.
15.55 «Экспресс». Бадий фильм.
18.00 «Машъал» радиосида «Арена» дастури.
18.30 ХАБАРЛАР.
18.55 Футбол. Чемпионат Англии. «Манчестер Сити» - «Астон Вилла».
20.50 «Спортимиз маликалари»
21.05 «Стать ближе». Ток -

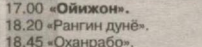

7.45 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Олмалик» - «Шўртан».
9.30 «Тренируемся вместе»
9.45 «Қувноқ стартлар»
10.25 «Спортимиз маликалари»
10.40 «БРЕЙН - РИНГ». Интеллектуал ўйин.
11.20 Футбол. «Манчестер Сити» - «Астон Вилла».
13.05 «Стать ближе». Ток - шоу.
13.50 Теннис. Штутгарт турнири.
15.20 Эркин ва юнон - рум кураши.
16.20 Чемпионат лигаси журали»
16.55 «Спортчилар оиласи»
17.25 Футбол. «Ливерпуль» - «Челси»
19.30 ХАБАРЛАР.
20.00 «Спорт - менинг ҳаётим»
21.30 Эркин ва юнон - рум кураши.
22.05 Саломатлик хазинаси.

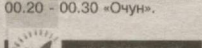
ЯҚШАНБА 2

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.10 «Юртим бўйлаб» дастури: «Тоғ гуллари»
7.20 Миллий кино: «Галатеялик аяли»
7.45 «Тонгги наволар»
8.00 «Ахборот»
8.40 «Фарух ва Зумрад»
9.20 «Табассум»
9.50 «Минг бир хунар»
10.05 «Қўнғил гавҳари»
10.35 «Саломатлик сирлари»
11.00 «Ўйдин ҳаёт»
11.45 «Юртим бўйлаб» дастури: «Қўриқхона манзаралари»
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон»
13.00 «Бахшиёна»
13.05 «КиноТварт»
13.30 «Энг ажойиб ўйин»
Б/ф.
15.25 «Муқаддас қадамжолар»
15.40 «Болалар дунёси»
16.00 «Болалар ороли»
16.30 «Хатлар ороли»
М/ф.

17.00 «Ойижон»
18.20 «Рангин дунё»
18.45 «Оҳанрабо»
19.30 «Тахилнома». /рус./
20.10 Миллий сериал: «Денгиздан томи»
20.40 «Қўнғил қўшиқ истаиди»
21.00 «Тахилнома»
21.45 «Заковат»
22.35 «Ога-нилар». Б/ф.
00.20 - 00.30 «Очун».

7.00 «Яқшанба нонушаси»
7.20 «Ватан меҳри»
7.40 «Ош бўлсин»
8.00 Киноклассика: «Чипполино»
9.30 «Тонгги парвоз»
10.00 «Ватанпарвар»
10.40 «Кетдик ойга!» М/ф.
12.00 «Соғлиқ - бойлик»
12.20 «Шарк гавҳари»
12.40 «Айланай»
13.00 «Паринтиа». Б/ф.
15.10 «Шарк оҳанглари»
16.00 «Марғилон». Х/ф.
16.30 «Шаҳзоданинг

қўшиғи». Т/с.
18.40 «Набатчи»
18.55 «Баркамол авлод»
19.30 «Давр». Хафта якуни.
19.30 «Тараннум»
20.20 «Рўзгор мактаби»
21.00 Жаҳон киноси: «Ажиза тоғ»
22.40 «Шарк гавҳари»
23.00 Жаҳон киноси: «Рим империясининг қулаши»
1.50 «Тошкент таронаси»
2.00 «Давр». Хафта якуни.
2.30 Кино «Шабнам»
4.10 «Миллий мерос»
5.00 «Юрт тинчилиги»
5.05 - 6.30 «Жеру олмоси». Б/ф.

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.35 «Карвонсарой»
8.45 Мумтоз наволар.
8.55 «Эсмеральда». Т/с 91-қисм.
9.30 «Пойтахт»
9.40 Миллий сериал: «Ўзи уйланмаган совчи». Т/с 42-қисм.

10.05 «Саргузаштлар ороли»
10.30 «Пойтахт». /рус./
10.40 «Мысли вслух»
10.45 Эко-«Пойтахт». /Рус./
10.55 «Анонс»
11.00 «Интервью»
11.10 «Кинотакдим»
11.35 «Уч бақалоқ». Б/ф.
13.00 «Салом, Тошкент»
14.00 «Афиша»
14.15 «Истеъдод»
14.35 «Болалика қайтиб»
14.55 «Анонс»
15.00 «Карвонсарой»
15.10 «Телекурьер-маркет»
15.20 «Москва кўз ёшларга ишонмайди». Б/ф. 1-2 қисмлар.
17.45 «Фаровонлик бекати»
18.00 «Менинг шахрим»
18.25 «Нима учун?»
19.10 «Анонс»
19.15 «Телекурьер-маркет»
19.25 «Тошкент оқшомлари»
19.55 Мумтоз наволар.
20.05 «Мысли вслух»
20.10 «Все о туризме»
20.40 «Кино SMS со звёздами»
20.55 «Модильяни»
21.00 «Зелёная миля»
21.05 «Знакомьтесь, Джо Блэк».

ОНА

✓ ХАЁТИЙ ҲИКОЯЛАР

Эндигина йўлга тушаётган машинага аранг улгурдим. Бўш ўриндиққа жойлашиб олдим. Ёнимда ўрта яшар аёл ўтирибди. Бағрида чақалоқ. Қадди-баста ҳам барвастагина. Усти-боши одмироқ.

Чақалоқ йиғлади. Аёл шошиб унинг юзини очди. Гўдакнинг нозик чеҳрасига кўзим тушди. У иссиқдан беҳаловат бўлиб йиғлаганди чоғи. Мунчоқ кўзларида эса ёш йўқ.

Аёл чақалоқни овутиб, эркалай бошлади. Юзларидан суйиб, бағрига босди. Чақалоқ кичкина оғизчасини очиб кулди. Ҳавасим келди. У она, мурғак вужудига ҳаводай зарур.

Ёнгинасида мен ўтирибман. Мен уни ҳозиргидек овута олармидим? Мен-ку, мен, унга шу тобда бутун жаҳонни берсангиз ҳам овунармиди? Йўқ!

Бу маъсум гўдакни фақат шу онаси, онажониси овута олади, холос. Унинг бутун чиройи, кўрки, қудрати ҳам шунда, Оналигида!

ҚЎЛЛАР

Анора бувисининг хамир қораётганини бир зум қузатди. Хамир оппоқ, юмшоқ, кўпчибгина турарди.

— Бувижон, менга кулча қилиб берасиз-а?

— Ҳа, оппоғим.

— Фақат, ушлаб ейдиганидан, музқаймоққа ўхшаганидан.

— Ҳўп, болажоним.

Анора бир айланиб келиб, кулча пишдим, деб сўради.

Охири, хамир кўпчиб, бувижониси нон ясай бошлади. Энг аввал набирагина-сига ушлаб ейдиган, қўли куймайдиган кулча ясади.

Анора бувисининг қора, саражин қўлларини биринчи бор кўраётгандай кўз узоқлаб қолди.

Бувижониси тандирдан биринчи бўлиб, унинг кулчасини узиб берди. Анора бўлса уни ейишга кўзи қиймасди: қип-қизариб пишган кулчасини у қўлидан, бу қўлига олиб, совута бошлади.

— Бувижон, нега қўлингиз қора-ю, ёпган нонларингиз оппоқ? — деб сўради.

— Агар қўлларим оппоқ бўлганда хамир қормаган, кулча ҳам қилиб бермаган бўлардим-да.

Шунда у ойисини эслади. Унинг қўллари оппоқ эди.

— Энди билдим, ойим нега нон ёполмаслигини, — бидиллади қизалоқ.

Зумрадхон АБДУЛЛАЕВА

ЭРТАЛАБКИ ТАҚВОЛИ
НОНУШТА АСОСИДА:

- Сурункали қабзият;
- Соғломлаштириб, табиий семириш;
- Қорин ва сондаги ёғларни йўқотиш;
- Қон томир, ичакларни табиий усулда тозалаш;
- Ойига (5-15кг) озиш;
- Иммунитетни кўтариш;
- Юрак безовталиги;
- Қонда шакар миқдорини метёёрлаш;
- Юзни оқартириб, жарроҳлик амалиётисиз ёшартириш; (ажин ва доғлар) Италия-Франция табиий махсулотлари.

Мурожаат учун телефон: (+99897) 710-03-11
Халқаро тоифали WELLNES тренер
Лола Каландарова
Махсулот сертификатланган. №0738045

Автоматба «Dilanjati» нодавлат таълим муассасида «В» тоифали ҳайдовчилар тайёрланади. Ўқиш муддати уч ой — 120000 сўм тўлов пул ўтказиш, нақд ва пластик карточкалар орқали амалга оширилади.

Манзил: Тошкент шаҳри Чилонзор тумани 3-мавзе.

Телефон: 227-93-83, 119-10-22.

СОТИЛАДИ

Тошкент туманида ҳовли. Мўлжал: «Шўро бозор». 8 сотих — 6 хона, иссиқ-хонали. Нархи: 30.000 ш.б.
(+998-97)103-42-06.

Квартира, ҳовли, дача, ер участкала:

ри; тиждат, офис учун база, аграр иншоотлар, бўлинимас кучмас мулкларни сотиб оламиз.

Телефон: 794-89-90.

Газ-сув аппарати сотилади.

Телефон: 775-28-47

Тошкент Ахборот Технологиялари университети талабаси Наҳалбоев Дилшод Убайдуллаевичга берилган талабалик гувоҳномаси йўқолганлиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Аббосхўжаев Ҳаётхўжа Маратхўжа ўғли номига берилган Тошкент шаҳар Юнусобод тумани А.Ходжаева (Озарбайжон) кўчаси, 6-уй №283 рақамдаги «Уй режаси» йўқолганлиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

ELIZA

Азиз

қизларжон!
Висол оқшомингиз кун
бетакрор
гўзалликка
эга бўлишни
истайсизми?

Eliza либослари сизни
орзуларингиз сари
етаклайди.

Харид қилган ҳар бир
либосингизга «Келин
салом» маросими учун
яна бир кўйлак, кув
тўни бепул қўшиб
берилади.

Манзил: Тошкент шаҳри,
Бунёдкор кўчаси, 8-уй,
4-хонадон.

Телефон (+99871)245-21-44,
(+99890)349-90-09

Москвадаги Халқаро

Абу Али ибн Сино академиясининг магистри
табиб ХУРСАНД АЛИ

табобат хизматини таклиф этади:

- Ошқозон-ичак, ўт пуфаги, қора талоқ касалликлари;
- Бепуштлиқ, жинсий аъзолар шамоллаши; буйрак ва тухумдон кисталари, простата бези шамоллаши;
- Буйракдаги тошларни тушириш;
- Гипертония, лямблялар ариб, теридаги оқ доғлар(ветелиго) ва ажинлар кетати;

• Умуртқа чурраси, бел ва оёқ оғриғи, бод, артрит, полиартрит, бўйин ва елкада, тиззада туз йиғилиши сингари хасталиклар;

• Юрак, қон-томир хасталиклари, қон босими, инсулытдан кейинги тикланиш даври ва асаб касалликлари;

• Бўқоқ касаллигининг ҳар қандай тури шарқ табobati усулида гиёҳлар билан даволанади.

Манзил: Тошкент вилояти Ўртачирчиқ тумани Кумовул (Бектемир) кўрғони.

Телефон: (+99897)156-57-31 Лицензия № 95

Табиблар реестрида 2092-рақам билан қайд қилинган.

Ҳурматли онажонимиз Ноибахон Тожибой қизи!

Сизни 27 апрель — табаррук 75 ёшингиз билан табриклаймиз. Узоқ умр, сийҳат-саломатлик, хотиржамлик ва фарзандларингиз, набира-ларингиз камолини қўришингизни Оллоҳдан сўраб қоламиз.

Фарзандларингиз номидан қизингиз Дилмира.

Қадрли Кубей ота ва Зулхия она!

Сизларни қутлуг 65 ва 60 ёшга тўлишларингиз ҳамда турмуш қурганларингизнинг 40 йиллиги билан самимий муборакбод этамиз. Сизларга мустаҳкам соғлиқ, узоқ умр тилаймиз. Фарзандларингиз роҳатини қўриб юришларингизни Яратгандан сўраб қоламиз.

Фарзандларингиз номидан қизингиз Гулчеҳраҳон.

Қадрли Жавҳарбек!

Сени 27 апрель — 10 ёшга тўлишинг муносабати билан чин юракдан қўтлайман. Бахту камолингни қўриб юрмоқ ҳам-мамизга насиб этсин.

Аканг Умрзоқ

Азиз укажоним Мирдавлат Мирюсупович!

Сени 22 апрель — таваллуд кунинг билан оиламиз номидан чин дилдан муборакбод этамиз. Сенга сийҳат-саломатлик, фарзандларинг камолини қўриб юришликни Оллоҳдан сўраб

Аканг Сотволди Мирза.

Азиз фарзандимиз Эътиборхон!

Сени таваллуд кунинг билан муборакбод этамиз. Бахтимизга доимо соғ-омон бўлгин. Келажагинг нурли, умринг узоқ бўлсин. Мурғак қалбинга ҳеч қачон губор тушмасин.

Ота-онанг ва опаларинг
Фазилат, Гулюз.

Оилада чақалоқ дунёга келди — тўй! Бешикка беланди — тўй! Бир ойлик бўлди — тўй! Икки ойлик... уч ойлик... бир ёш... икки ёш... хуллас, тўй тўйга уланни кетади. Тўй бўлгани яхши. Ахир қувончли кунларни эл билан баҳам қўришга не етсин. Тўйлар ҳақида матбуотда кўп ва ҳўб ёзилмоқда. Эл олдида дастурхон ёзиш билан боғлиқ муаммолар ҳақида ҳам етарлича мавзу топилади. Бизни қизиқтирган масала эса бироз бошқачароқ.

Сир эмас, ҳар бир оилада тўйга деб ният қилиб, нараса йиғиб бориш одатга айланган. Баъзилар билан орзу-хавас учун, айримлар ўша пайтда икки оёғи бир этикка тикилиб қолмаслиги учун қиладилар.

Халқ орасида «Қиз бола кўзга тез кўринади», деган гап бор. Шунинг учун бўлса керак, одатда, оналар ўғил болаларга қараганда, қизларга кўпроқ эътибор қаратадилар. Уй ишларини уларнинг зиммасига юклайдилар, одоб-ахлоқли бўлиш борасида ваъз-насиҳат ўқишни бошлайдилар. «Эртадан кейин...», «Бировнинг эшигига борсанг...» каби иборалар қайта-қайта такрорланади. Бу ёқда ўзлари бекиб, гоҳида ошқора сарпо-суруқ йиғишга киришиб кетадилар.

Аммо қиз боланинг ўзи сарпо йиғиши яхшими? Саволга жавоб бериш учун тезда қатъий ҳулосага келиш қийин. «Яхшимас» дедимки бўлса, яхшилигини исботловчи бир қанча жавоблар бор. Масалан, сарпо йиғиб борган оналар эртага тўй, деган гапни хотиржам қабул қиладилар. Чунки сандиги унга панд бериб қўймайди. «Яхши» деб жавоб берсак-чи? Кундан-кунга авж олиб кетаётган «сепли келин» атамаси бир талай муаммоларни келтириб чиқармоқда. Тилимизда «Кўшнингин келини телевизор, чанготтичи билан келганмиш», «Онаси келинимни ўзининг келинлигидаги буюмлар билан чиқарган, замондан орқада қолиб кетган!» каби ибораларнинг урфга айланиб бораётгани ҳам ҳеч кимга сир эмас.

Лицейда ўқиган кезларим ётоқхонада бир қиз билан дугона бўлиб қолгандик. Биз университетга кириш учун тиним билмай ўқисак, унинг миёсида ғалати ўйлар айланиб юрарди. Ота-онамиз

берган пулни у ҳафта билан бунисига етказамиз деб ортиқча бир сўм ҳам сарфламасдик. Бозор деганларининг-ку, деворидан мўралаш тугул, ҳаёл қилишга тортинардик. Университетга кириш шарт, деган ният билан юрардик. Дугонанинг эса доим кўлида пули бўлар, икки куннинг бирида бозорга чопарди. Бекорчи нарсаларга сарф қилмасди-ю, лекин олган нарсалари бизга эриш туюларди. «Сепимга у олдим, бу олдим», деса, ҳар хил ҳаёлга борардик. Ўзимизча ақллилик қилиб, «Эрга тегишни ўйла-масдан ўқишингни ўйласанг-чи», деб койирдик ҳам.

— Ҳозирданоқ эҳтиёжидан орттириб у-бу нараса йиғиб борсам, эрта бир кун қийналиб қолмайман. Бекорчи нарсаларга

МУНОЗАРА УЧУН МАВЗУ

Уч-тўрт ойлик стипендиясини йиғиб юрган экан, табиийки, фақат «аъло»га ёпадиган қизнинг шунча пулни нимага ишлатиши билан қизиқдик. Чангюткич олмақчи экан. Ота-онасига ёрдам эмиш. Тўғри, бу катта ёрдам. Чунки тўй олдида турган одамларга озгина ҳам катта чиқим бўлиб кўринади-да. Унинг тадбири ажойиб. Бироқ...

Мавлуда МАХСУМОВА, пенсионер (икки қиз чиқариб, бир келин олган):
— Тўғри, қиз болага сарпо-суруқ йиғиш одати қадимдан бўлган. Ҳозир эса бунга эҳтиёж йўқ.

САРПО МУҲИММИ?

ЁКИ...

сарф қилма-
япман-ку, — дерди у ҳам
бундай пайтда бўш келмай.

Яқинда бозор айлиниб юриб, ўша дугонани учратиб қолдим.

— Турмушга чиқдингми? — дедим-у, лекин негадир биринчи берган саволимдан ўзим уялиб кетдим.

— Шу ёзда тўй. Ўқимши битади. Холламникига меҳмонга келгандим, бу ердан ҳам у-бу нараса олиб кетай, дедим.

Унинг бу гапини эшитиб, ҳайратланиб кетдим.

— Ҳалиям шу одатинг қолмабди-да, ўртоқжон. Наҳотки, каминг битмаган бўлса?

— Қиз боланинг камини битаркамни, қизиксан-а? Бўлди, деганиндам олишинг керак бўлган нарсалар чиқаваради. Лекин ота-онамга оғирлигим тушмаётганидан хурсандман, — деди дугонам хотиржамлик билан...

У билан хайрлашгач, ич-ичимдан ҳавасим келиб кетди. Ҳаммасидан ҳам «Ота-онамга оғирлигим тушмаётганидан хурсандман» деган гапи ёқимли эшитилди.

Яқинда бир танишим унаштирилди.

Бугун олиб қўйганимиз эртанги кунга мос келмай қоляпти. Миллий идиш-товоллар ва матолар-ку ўз баҳосини йўқотмайдилар, уларни олиб қўйса бўлади. Қолган нарсаларни эса тўй олдида харид қилиш керак. Бизнинг маҳаллада яхши одат йўлга қўйилган. Яъни, тўйи бўлаётган келин-куёв керакли нарсаларни ўзлари олишади. Келин учун куёв, куёв учун келин ҳаракат қилмайдилар. Керакли, эҳтиёж учун зарур бўлган нарсаларни олса етади. Турадиган эмас, фойдаланадиган буюм олиш лозим.

Зайнабхон УСМОНОВА, уй бекаси (бир қиз чиқариб, бир келин олган):

— Халқда «Етти ёшдан йиғсанг етади, олти ёшдан йиғсанг ортади» деган нақл бор. Бу бежизга айтилмаган. Қадимдан буюларимиз яхши ниятда эҳтиёжидан ортган нарсаларни сандиққа ташлаб қўяверишган. Сепкин-сепкин тўпланиб, қиз чиқаришга ёки ўғил уйлантиришга етадиган бўлиб қолган. Қизимга уй ишларини ўргатиш билан бир қаторда сепини ҳам йиғиб борганман. Бир қизимни чиқариб, бир келин туширдим. Тўй қилиш ўзича бўлмайди. Аёлнинг сеп йиғишга ўқуви бўлса, тўй олдида қийналиб қолмайди. Ҳар бир оилада бу одат бор. Баъзилар элга дастурхон қилиб, баъзилар

сир сақлаб сандиқ тўлдирди. Қилганларингиз бировларнинг эмас, боланингизнинг қорига яради. Шундай экан, сеп йиғишнинг айби йўқ. Маҳалла-қўйнинг гапи деб эмас, фарзандим қўйналмасин, деб ҳаракат қилинади. Барибир эртани-кеч тўйда олмаганингизни топишга мажбур бўласиз. Фарзандларнинг мустақил ҳаётига ёрдам беришининг нимаси ёмон? Имконият борида олиб, ташлаб қўявериш керак, деб ўйлайман. Бир-икки йилдан сўнг эскириб қолади, деган фикрда ҳам жон бор. Лекин шундай буюмлар борки, уларнинг баҳоси йиллар билан ҳисоблашмайди,

урфга кириш ёки урфдан қолиш деган тушунчаларни тан олмайдилар. Шуларнинг ҳисобини ҳам олишимиз керак-ку!

Баҳринисо ТУХТАСИН қизи, ҚДПИ талабаси (турмушга чиқмаган):

— Сеп йиғиш... Тўғриси, бунақа одатга унчалик ҳушим йўқ. Ҳаёл бўлинади. Ҳозирча фақат ўқиш керак. Эртага нима бўлади, Худо билади. Ортиқча сарф-ҳаражнинг нима кераги бор? Сарпо-суруқ йиғишга кетадиган вақтни ўқишга, пулни бирор қизиқарли ва фойдали машғулотга ишлатган маъқул.

Масалан, турли ҳунар ўрганиш курсларига бориш фойдадан холи бўлмайди. Яхши мутахассис бўлса, ишласа, тўйдан кейин ҳам аста-секин рўзгорнинг камларини тўлдирса бўлади. Бугун олган матоҳингиз эртага бир пулга қиммат бўлиб қолади, янгилари чиқиб кетади. Бунинг устига, бирор нараса олмақчи бўлсангиз, ота-онанинг пулига олсиз. Ундан кўра, ҳар нарсанинг ўз вақтида бўлгани яхши. Масалан, мен ўзим учун ҳеч нараса олмаганман. Тушунмайдиган одамлар қилсам ҳам, қилмасам ҳам гапиради. Гап-сўзларнинг қизиги йўқ. Онам эса аллақачон ҳаракатга тушиб қолган. Балки, унаштирилганимдан сўнг менда ҳам қизикиш пайдо бўлиб қолар, ҳозирча эса фикрим шундай.

Бу — хотимасиз мавзу. Сарпо йиғиш борасида бирор қонун-қоида ҳам йўқ. Биз одамлар ўз имкониятидан келиб чиқиб иш тутгани маъқул, деб ўйлаймиз. Яхши ният яхши. Бу ният йўлида қилинган ҳар бир эзгу иш эса бизни бахт манзиллари томон етаклайди.

Башорат ОТАЖОНОВА

МУНАЖЖИМ БАШОРАТИ

Қўй (21.03 – 20.04)

Жиддий қарорлар қабул қилиш вақти келди. Етти ўлчаб, бир кесинг. Бугунги қарорларингиз келажақда асқотишини унутманг. Пайшанба ва жума кунлари ҳаётингизда катта ўзгаришлар содир бўлиши қутилмоқда.

Бузоқ (21.04 – 21.05)

Ҳаётингизда бир қатор иқобий ўзгаришлар содир бўлади. Қизиқишларингизни устун қўяверманг, ҳис-туйғуларингизни бошқаринг. Кескин қарорлар қабул қилишга тайёр туринг. Дам олиш кунларида оилангиз билан дам олинг.

Эгизаклар (22.05 – 21.06)

Ижод аҳли учун бу ҳафта янги асарлар яратиш, илгари бошлаган ишларни муваффақиятли

яқунлаб олишга жуда қулай. Таваккал иш тутманг, акс ҳолда, моддий зарар кўришингиз ҳеч гапмас. Асосий эътиборни ишингиз ва оилангизга қаратинг.

Қисқичбақа (22.06 – 22.07)

Ишхонада ҳамкасбларингизга юшюкроқ муносабатда бўлинг. Акс ҳолда, душман орттириб олишингиз мумкин. Оилавий ҳаётдаги муаммоларни ҳал этишингиз энг яхши йўли турмуш ўртоғингизга совға харид қилишдир.

Арслон (23.07 – 23.08)

Саломатликка эътиборсизлик салбий оқибатларга олиб келишини унутманг, шу боис етарлича дам олишга ҳаракат қилинг. Жума ёки шанба кунини турмуш ўртоғингиз билан қаттиқ тортишиб қолишингиз мумкин.

Паризод (22.08 – 22.09)

Ишдаги муаммолар моддий томондан салбий таъсир кўрсатиши мумкин. Қийин ишларга қўл урманг, бу фақат зарар келтиради, яхшиши, тез битадиган ва фойда бериши аниқ бўлган ишлар билан шуғулланг.

Тарози (23.09 – 22.10)

Оила ва ишдаги ўзгаришлар феъл-атворингизга ҳам таъсир қилади. Оқибатда «ичимдагини топ» дейдиганлар хилидан бўлиб қоласиз. Бундай муаммолар нафақат феъл-атвор, балки соғлиққа ҳам салбий таъсир кўрсатишини эсдан чиқарманг.

Чаён (23.10 – 22.11)

Сиз бу ҳафта меҳмондўст ва оилапарвар инсонга айланасиз. Ҳар қандай вазиятга мослашиб

кетавериш бир томондан яхши, албатта. Оилавий ҳаётдаги майда-чуйда муаммоларни эса вақтида ҳал қилинг.

Ўқотар (23.11 – 21.12)
Сидқидилдан қилинган меҳнат эътиборсиз қолмайди. Омадли лойиҳаларингиз катта моддий ва маънавий рағбатқилтиради. Пулни оила аъзоларингизни хурсанд қилишга сарфлаганингиз маъқул. Дам олиш кунлари соғлигингиз ёмонлашиши мумкин.

Тоғ эчкиси (22.12 – 20.01)
Кайфиятингиз яхшилиги тўғриси, ташқи кўринишингиз ва ички руҳиятингиз ҳам ёшараваради. Лекин баъзи бир муаммолардан тушкунликка тушмасликка, зиддиятларни мардондор ҳал қилишга инти-

линг, шунда муносиб тақдирланасиз.

Қовға (21.01 – 19.02)

Ҳаётда ўйчан ва вазминлигингиз, ортиқча бахсларни ҳуш кўрмаслигингиз, сизни бироз қийнаб қўяди. Ишдаги ва оиладаги муаммолардан бирор жойга қочиб кетгингиз келлади. Лекин сиз жуда катта куч ва гайратга эгадир, фақат ундан тўғри фойдалансангиз бўлгани. Дам олиш кунлари бирор ерга саёҳатга чиқинг.

Балиқ (20.02 – 20.03)

Бу ҳафтада сиз чинакам оптимистга айланасиз. Оилада, ишда — ҳамма-ҳамма жойда сизни фақат яхшиликлар қутиб тирбиди. Қутилмаган жойда катта пул, соғиниб юрган одамнингиз тўсатдан учраб қолади-ей... Хуллас, бундай омад ҳаммага ҳам насиб этавермайди.
Гулноз ТОҶИБОЕВА тайёрлади.

(Давоми. Боши ўтган сонда)

Ориф икки аёлнинг тунги суҳбати мавзудан озроқ хабардор эди. Бунинг устига, ҳар кун «мингир-мингир» жонига ҳам тегиб кетганди. Лекин барибир шум-да, аркони узунроқ ташлади:

— Менга барибир. Сен нима десанг, шу. Бирок бу ерда ҳурматимиз бор, катталар халақит бермайди. Текшир-текшир йўқ, Бегона жойда...

— Ориф ака, сиздай одамга жойнинг бегонаси бўларканми? Катталарингиз ким ўзи? Туман марказида ҳам ўшалар-да. Ҳақини ўз вақтида бериб турсангиз, ҳамма ерда эркин яшайверасиз. Уларга нима — сиздан олмас, бошқасидан ундиради. Жигилдони бўш қолмайди, хавотир олмаг.

— Майли, мен розиман. Лекин битта шартим бор. Биринчидан, Бувихол билан ижара шартномаси тузамиз. Иккинчидан, у ёқдаги корхонани менинг номимга очамиз. Ичкўёвлигим етар энди.

Бу эр-хотиннинг беш йил ичидаги биринчи ва охириги мурасиси эди. Эрталаб Ориф ҳужжатларни расмийлаштиришга киришди. Соҳида эса Бувихол билан уйни кўришга, ул-бул масалани келишиб олишга кетди. Отасини кўндиришни Соҳида синглизига юкллади.

— Бизнинг эркалашимизни ҳазм қила олмади. Эҳтимол, сен таъсир ўтказарсан. Ҳарқалай, эркатой қизисан-ку! Йини сизларга, сизларни Худога топширдим, сингилжоним...

Икки ой ўтса ҳамки, Ориф ошхона очишининг уддасидан чиқмади. Шунақа тартиб-қоидаларни рўқач қилишадик, илм олиш ўрнига кураш тушиб, ўқимай диплом олган Орифнинг боши қотди. Ҳар битта қозоғга пул сўрашадди. «Ҳой ака, тўрт-беш сўм толай, кейин икки ҳисса қилиб бераман», десанг ҳайдаб солишадди. Ҳаммасининг тили бир. Кимга дод дейишингни билмайсан.

Бир кун жажл устида озроқ овқат пишириб сотишди. Савдо айни авжида тўрт киши келиб шунақа оловора қилишдики, «қўчи»дан икки юз бериб, базўр қутулишди.

Иш йўқлигидан икки аёл ва бир эркак кўпроқ уйда бўлишди. Оқшомги суҳбатлар қизигандан қизиди. Келадиган меҳмонларнинг ҳаммасининг тағида янги машина. Миллиондан гапиришадди. Шу орада эр-хотин дўхтирга боришга ҳам улгуришди. УЗИга тушишди, қон топиришди. Дўхтир зўр ваъдалар билан жўнатди. Бир ҳафтадан сўнг Ориф натижасини билишга кетди. Қайтиб келгач, мана бу дориларни ичиб турсак, яхши бўларкан, деб учта рецептни кўрсатди. Номард, алдаган экан. Врач ҳамма айбни эридан топибди. Буни анча кеч — чет элдан қайтгандан сўнг ҳамширадан эшитди. Аслида, ҳамшираси тушмагур бу гапни ўша врачни қайсибир суюқроқ аёлдан рашк қилгани туйфали айтиб қўйди.

Суҳбатлар чоғида Бувихолнинг яна бир хунари маълум бўлди. У аёлларни Россияга ишга жўнатиш билан ҳам шуғулланар экан. Уларнинг гаплари бир

куни Соҳиданинг эътиборини тортди. Танишишди. Меҳнаткаш, содда аёллар экан.

— Сиз ҳам юринг, моҳир пазанда экансиз, — деди улардан бири. — Ошхонада ишлайсиз. Ойига чўнтакка қоладигани 500-600 доллардан кам бўлмайди. Бир миллион сўм дегани бу. Бу ерда беш ойда ҳам шунча топа олмайсиз.

— Қайдам, эрим қўймаса керак...

— Нега қўймас экан? Пул топиб келаман десангиз, жон дейди. Ҳозир ҳамма эркалар шунақа. Масалан, бизнинг эрлар ҳам бола-чақага қарашни ўз гарданига олишди. Бувихолга айтмайсиз, у ҳар қандай эркани кўндирди. Ҳаво алмаштирасиз, дунёни кўрасиз, дугона.

Нима учундир бу таклифга эри жиддий қаршилиқ кўрсатмади. Ўзини бироз ўйлаб тургандек кўрсатди, холос.

— Фақат аёллар билан борсанг, майли. Лекин бирорта эркак қўшилса,

Соҳида Москва атрофидаги шаҳарчага бориб жойлашиши билан телефон қилди. Гўшакини Ориф кўтарди.

— Қалай, эсон-омон етиб бордиларингми?

— Яхши, ҳаммамиз битта ошхонага жойлашдик. Шеф повари Ўзбекистондан экан. Икки ойдан кейин кетаман, агар маъқул тушса ўрнимга қўйиб кетаман, деди.

— Эҳтиёт бўл. У ёқда товламачи кўп. Пулни почтадан жўнатавер, ишончлироқ. Энди кўнглим тинч. Мен ҳам эртагаёқ қурилишни бошлайман. Ҳовли-жойни ўзимга расмийлаштириб олдим.

— Сизни соғиндим, хўжайин. Уришсангиз ҳам суяниб қолган эканман...

Ўша кун Бувихол аллақандай зиёфатдан кеч қайтди. Ориф қурилиш лойиҳаларини кўздан кечириб, ҳисоб-ки-тобларни чиқариб, энди уйкуга ётганди.

Фармон ТОНШЕВ

ХИЁНАТГА ТЎЛАНГАН ТОВОН

қўймайман.

— Ориф ака, нималар деяпсиз? Менга ишонмаяпсизми?

— Ишонаман, аммо одамларнинг оғзи ёмон. Фиску фасоддан йироқ юрайлик, дейман-да.

Кечки маслаҳатлар бир ҳафтагача давом этди. Бўлгуси шерик аёлларнинг эрлари билан танишдилар. Пул эвазига ҳужжатларни тезда тахлаган Бувихол бир кун кечкурун янги гап айтиб қолди:

— Биринчи мелиса эрим катта йўл ёқасидан ҳовли-жой олиб берган. Иккинчи мошин тош тўкилган, холос. Энди унинг менга кераги йўқ. Сизлар ола қолингизлар. Ахир, қачонгача бировнинг уйда яшайсизлар?

— Ана, менга ҳам иш топилди, — деди Ориф. — Бор маблагдан қурилишни бошлайвераман. Жўнатган пулларингни иморатга сарфлайман. Ёзда чайла қуриб яшайвераман.

Бу режа Соҳидага ҳам маъқул тушди. Ҳатто бўласидан миннатдор бўлди.

— Ориф ака, менинг ҳам шартим бор. Ҳовлини эрмакка қурмаймиз. Замонавий, чиройли бўлсин. Ҳаммоми, ховузи, гаражи ҳам бўлсин...

Бувихол билмасликка олиб қўшни хонада хиргойи қилиб ечина бошлади. Ҳаммом томонга икки-уч марта ўтиб келди. Ваннага сувни тўлдирди. Ориф ноқулай ахволда қолди. Ўзини туттишга ҳаракат қилди. Охири ўрнидан туриб сигарета тутатди.

— Ориф ака!

— ...

— Кечаси сигарета чекманг, йўталиб уйку бермайсиз.

Ваннадаги овоз баралла келди. Демак эшиги очик, Демак... Шайтон Орифнинг ичига кириб улгурган эди. Барибир босиқлик қилди.

— Кечирасиз, уйкум қочган эди. Мана, ўчирдим, энди чекмайман.

— Жуда уйқунгиз қочаётган бўлса, елкамга совун суртиб қўйинг. Ё Соҳидадан кўркасизми?

Кўп эркак билан бўлган аёлга бу гаплар, ясама ишваю қитиққа тегадиган гаплар ёд бўлиб кетганди. Бунинг устига у эркаларнинг кайфиятини яхши биларди...

Барибир Ориф қилган ишидан уялди. Эрталаб қўёш уйга тушган бўлса-да,

✓ БУНИ ҲАЁТ ДЕЙДИЛАР

ўз ўрнида кўрпага ўраниб ётаверди. Бувихолнинг чиқиб кетишини кўтди. Бувихолга эса бунақа ҳолат янгилик эмас. Гўё ҳеч нарса бўлмагандек.

— Туринг, қувётўра, эркалик ҳам эви билан-да.

— ...

— Аммо жуда «азартний» эркак экансиз. Бу яқин ўртада аёл билан ётмаганмисиз, дейман.

— Бувихол, яхши иш бўлмади. Кечирасиз, ҳеч ҳаёлимда йўқ эди. Соҳиданинг кўзига энди қандай қарайман?

— Қўйсангиз-чи шунақа гапларни. Соҳида бизни пойлаб ўтиргани йўқ-ку! Ҳузур олганингизга шукр қилмайсизми. Менга қаранг, Давлат аканинг қизига илакишганингизда ҳам шу ахволга тушган эдингизми?

Бу шайтон аёлнинг ҳамма нарсдан хабари борга ўхшайди. Ишқилиб, овоза қилмаса бўлгани. Арзимаган пулга уй-жойни хатлаб берган. Каттиқроқ гапирай деса, олдида ўзини муттаҳамдек сезади. Яхшиси, жуфтани ўз вақтида ростлаб қолгани маъқул. Бунақа азобдан палаткада ётиб тургани минг марта афзал.

— Биласизми, нима бўлса бўлди. Худо кечирсин, ишқилиб. Мен нарсаларимни олиб кетаман. Қурилиш материалларини биров ўғирлаб кетмасин. Насиб этса, бетон қуйишни бошлаб юборамиз. Усталар билан бирга бўлиш керак.

— Ихтиёрингиз. Мендан хавотир олмаг, ўз оғзингиздан эҳтиёт бўлинг, йигит...

Ориф бир ҳафтача терлаб ишлади. Тўшлик ва кечкурун оқват тайёрлади. Бетон ишлари тугагач, усталар билан оқватланди, ароқ ҳам ичишди. Ичимлик ўз кучини кўрсатди. Ҳамма тарқалгач, палаткадаги кўрпага чўзилган Орифнинг феъли бузилди. Кўз олдида Бувихолнинг ҳаммомдаги

ҳолати келаверди. Нима деб бораман? Кейин қўничи қолмайманми? Бўласига чақиб берса-чи? Бунақа аёллар ўз манфаати йўлида ҳеч нарсдан тап тортишмайди.

...У таксига минганини ҳам билмай қолди. Эшикдан кириши билан Бувихолнинг қучоқ очиб «Вой, бормисиз, беғим, соғинтириб қўйдингиз-ку», деганини эслайди, холос...

Муҳаббат деганлари нима ўзи?

...Ориф мактаб ва коллежда тайинли китоб ўқимади. Айрим тенгдошларига ўхшаб эсдалик дафтарига ишқ, севги ҳақидаги қайдларни ёзиб бормади. Бирок Соҳидани биринчи кўрганида юраги «жиж» этганини яхши эслайди. Кейин ҳар кун кўргиси келаверарди. Очиги, ўшанда ундан бошқа қиз йўқдек эди.

У таниш оғайнилари ошхонага бегона аёллар билан келганида ҳайрон қолган. Кундузи хотини билан Тохир-Зухра бўлиб юрган кап-катта одамлар кечкурун бошқа аёлга ҳушомад қилиб юришибди. Бир кўнгилга битта муҳаббат, деган гап қаерда қолди?

(Давоми келгуси сонда.)

«ОДДИЙ» КАСАЛЛИК БЎЛМАЙДИ

✓ СОҒЛИГИМ — БОЙЛИГИМ

Турмушнинг қай бир йўлидан юрмайлик, барибир бизларни оила аталмиш муқаддас кўргон бирлаштиради.

Оила, раамзий маънода айтганда, трик организмга ўхшайди. Агар бир жойимиз оғриса, бутун вужудимиз ана шу оргикин ҳис қилгандай, оиланинг бирор азоси бетоб бўлиб қолса, барчанинг тинчи, ҳаловати бузилади. Дарҳақиқат, ҳар бир оиланинг муштаҳамлиги, тинчилиги ва фаровонлигини таъминловчи асосий омиллардан бири сиҳат-саломатликдир. Тинч ва фаровон ҳаёт кечиришни ўйлаган ҳар бир инсон, аввало, ўзини, қолаверса, барча оила аъзоларининг сиҳат-саломатлигини ўйлайди.

Ҳар бир инсон болалигиданоқ тиббий маданиятни, шахсий гигиена қонун-қоидаларини ўрганиб, амал қилиши керак. Шунда келажақда оилага ташвиш келтириши

мумкин бўлган кўплаб хасталикларнинг олди олинади. Лекин, афсуски, айрим хонадонларда бу жиддий масалага етарлича эътибор берилмайдди. Масалан, бировимизнинг бошимиз оғриси ёки гриппга чалинсан, кўпчилик «Ҳа, бу оддий касаллик, бирикми кунда ўтиб кетади», деб бепарво бўлади. Ваҳоланки, ана шундай «оддий» касалликлар асорати оғир хасталикларни келтириб чиқариши

мумкинлиги ҳақида чуқурроқ ўйлаб кўрмаймиз. Соғлом ҳаёт кечириш ҳамда узок умр кўриш гарови соғлом турмуш тарзига қатъий амал қилишга боғлиқ. Ҳар бир ёш оила ўз саломатлигига онгли равишда ёндашиб, соғлом турмуш кечириш учун доимо ҳаракат қилиши, бу йўлда ҳар қандай қийинчиликларга чидашни кераклигини дилдан ҳис этиши лозим.

Оилани соғломлаштириш

асосан ота-она ва боланинг саломатлигини яхшилашга, бўлажак фарзанднинг соғлом туғилишига қаратилган. Соғлом оилада турмуш фаровонлиги барқарор бўлиши барчамизга яхши маълум. Шу маънода оила бахти ҳашамат ва дабдабаларда эмас, балки тинчлик-хотиржамлик, сиҳат-саломатликдандир.

Феруза ТУРҒУНБЕКОВА, Зангиота туман ФХДБ бўлими инспектори.

МЕН ҚИШЛОҚНИ ҚЎМСАЙМАН, БОЛАЛАРИМ ЭСА...

Кейинги кунларда негадир қўлим ишга бормай қолди. Мундоқ ўйлаб кўрсам, бунинг сабаби соғинч экан. Она қишлоғим, меҳрибон ота-онам, жигаргўшаларимни қаттиқ соғинибман. Туганмас турмуш ташвишларига кўмилиб, қишлоққа бормаганимга ҳам олти ой бўлибди.

Тақдир тақозоси билан қишлоқда туғилиб, пойтахтда ўқишни битиргач, шу кўйи азим шаҳарда яшаб қолган биз каби бир тоифа бор. Улар қишлоқлик бўлиб қишлоқлик, шаҳарлик бўлиб шаҳарлик эмас. Бутун онгли ҳаёти шаҳарда ўтган, шаҳар қулайликларига ўрганиб қолишган. Шу боис камина каби қишлоғини ҳар қанча соғиниб бормасин, у ерда бир-икки кундан ортиқ турулмайди — зерикади. У ёқда энди уни тушунадиган, суҳбати қовушадиган дўстлари ҳам кам. Айни чоғда, феъл-атвори, дунёқарashi қишлоқда шаклланган бундай қишлоқликларга шаҳарда яшаш ҳам осон эмас...

Қишлоққа кетаётганимда ана шундай ўйлар ҳаёлимдан кечди. Одатда, менинг қишлоққа келаётганим ҳақидаги хушхабар ўзимдан олдин етиб боради. Илгари — талабалик йиллари укаларим, сингилларим йўлимга чопқиллаб пешвоз чиқишган бўлса, энди уларнинг фарзандлари — хияларим турнақатор бўлиб, шоду хуррам, қийчув билан шаҳарлик катта тоғаси — каминани кутиб олишади. Кейин жигарларим, кексайиб қолган нуруний ота-онам... Ҳаммаиз кўчоқлашиб, ачом-ачомлашиб кўришамиз, айниқса, саксондан ошган отам мени узок вақтгача бағридан бўшат-

майди, селкиллаган соқолини юзимга босиб, оз-моз йиғлаб ҳам олади. Дуои фотиҳа қилиб, ўзаро ҳол-аҳвол сўрашаётганимизда, ота-онам невараларининг келмаганидан (данагидан мағзи ширин...) астойдил хафа бўлишади. Болалигида қишлоққа деса, қанот боғлаб учигша шай турган, шаҳарда ўсиб-ўлғайган невараларнинг эса дийдаси қотиброк қолган. Қишлоқни, қариндошларни негадир соғинишавермайди. Ичимдан қиринди ўтса ҳам буни эътироф этолмайман, жигаргў-

шаларнинг кўнглини кўтаришга ҳаракат қиламан, янаги гал албатта келади, дея ваъда бераман.

Ҳар гал ота хонадониди меҳр булоғидан баҳраманд бўлиб, гурурланиб ўтирганимда, кўнглимдан бошқа, аламли бир ўй ҳам ўтади: **Нега бундай меҳр-оқибат ҳаммага ҳам насиб қилавермайди? Неге баъзи одамлар болаларини ота-болаларимиздай меҳр-муҳаббатли қилиб тарбия қила олмаяпти? Неге?**

Айримлар бола ичмасе, кечмасе, ёмон йўлга юрмасе бўлди-да, сизга яна нима керак, дейишади. Кўп нарса болалиқдан,

оиладаги тоза, беғубор муҳитдан бошланиши айна ҳақиқат. Қишлоқда болалар кичкиналигидан астойдил меҳнат қилишади. Меҳнат эса буюк тарбиячидир. Шу боис қишлоқ болаларининг хулқу одоби ҳам ўзгача. Улар ёшига нисбатан жуда эрта улғайишади. Ҳаётнинг паст-баландини, оқу қорасини барвақт илғашади. Бу эса келгусида мустақил ҳаётга қадам қўйишганда жуда-жуда асқотади.

Шаҳарда, «дом»да яшаб, қўлини совуқ сувга урмай, худди тувақда ўсган гулга ўшаб вояга етаётган болаларни кўнглимдагидек тарбиялаш осон эмас. Инжиқ, ўжар, ялқов бўлиб қолган айрим шаҳарлик эркакларни йўлга солиш янада қийин, бунинг учун тадбир, ақлдан ташқари метиндек ирода, кучли сабр-тоқат ҳам керак бўлади.

Ота хонадониди ўзим учун яна бир оддий ҳақиқатни кашф этдим. Ҳозир мен ҳавас қилаётган хияларимнинг кўпчилиги укалар, сингиллар алоҳида уй-жой қилиб, кўчиб кетгунча, бевосита бувиси ва бобосининг тарбиясини олишган. Бунинг замирида жуда улкан ҳикмат бор. Тан олмасдан иложимиз йўқ, ота-болаларимиз тарбия бобиди ҳам биздан кўра оқилроқ, зуккороқ бўлишган. (Қари билганим пари билмас, дея бежиз айтилмайди.) Уларнинг тарбия усулида ҳеч қандай сир-асрор йўқ, ҳамма гап меҳрда! Аждодларимиз фарзандларини, кейин неваре-чевараларини ҳам қайноқ, самимий меҳр билан тарбиялаганлар. Юракдан чиққан нарса эса юракка етиб боради ва ўз мевасини албатта беради.

Шодмон ОТАБЕК

✓ ИБРАТ

ОНАНГ РОЗИ БЎЛСИН, ОТАНГ ҲАМ...

Ҳамқишлоғим ҳикояси:

— Қишлоғимизда Жавлон деган тракторчи йигит бўларди. Ёз кунлари сўрида энди кечки овқатга ўтирган пайтимиз кичкина бир туғунчани кўтариб, қўшни кўча томонга ўтиб кетар, дастурхонимиз йиғиштирилиб, саранжом-саришта қилишга уннаб турганимизда эса бувим: «Ана, Жавлонбой ҳам қайтди, ётар маҳал бўлибди», дея ўрин-жой солдирарди. Билардики, янги ҳовли-жой қилиб чиқиб кетган Жавлон ака ҳар оқшом кичик укаси билан қолган онасини йўқлаб, у кишига кечки овқатларидан насиба олиб борарди. Кейин онасини уйку элитгунга қадар суҳбатлашиб, сўнг уйига қайтарди...

Бир қарашда бу жуда оддий ҳолатга ўхшайди. Лекин кексайиб, дийдорга муҳтож бўлиб қолган онага ўғлининг шу илтифотидан ортиқ яна нима керак?

Орадан йиллар ўтди. Катта ҳаётнинг ташвишларига шўнғиб кетдим. Ўқидим, олим бўлдим. Бироқ ҳалигача кўнглимдан бир хижиллик кетмайди: онаизоримнинг ризолигини Жавлон тракторчидек ололдиммикан?

Одамзот ёшлигиди «Тириқчилик учун жуда кўп нарса керак», деб ўйлар экан. Кейинчалик англаркансиз, биз ўзимиз ҳаётни мураккаблаштириб юборарканмиз. Лаёқатга яраша касбу қор, орзу-ўйларингизга елқадшо умр йўлдоши... Ота-она ризолиги.

Қолган барчасига вақтнинг ўзи етказавераркан. Фақат зийрак бўлмоқ кераки, бу дамлар ўлчоғлик бўлиши мумкин...

Феруза РАҲМОНКУЛОВА

БАХТ КАЛИТИ ✓ ЭҲТИРОМ ҲАЛОЛЛИКДА

Оила авлодларнинг давомийлигини, унинг абадийлигини таъминлайдиган, асрлар давомида шаклланиб келаётган урф-одатларимизни асрайдиган тарбия ўчоғидир.

Айниқса, оила бошлиғи ўзининг ҳалол меҳнати, одамгарчилиги, касбий салоҳияти билан атрофдагиларнинг, ҳамкасбларининг ҳурматиға сазовор инсон, ўз изидан юзлаб шоғирдларини эргаштирган педагог-устоз бўлса, бу тарбия ўчоғининг оловини доим гулқираб туради.

Навоий номидаги педагогика институтининг доценти, педагогика фанлари номзоди Элмурод Тўқмуродов умр йўлдоши Ҳабибхон билан бирга кўп йиллардан буён ўз фарзандларигагина эмас, яна қатор ўғил-қизлар, талабаларга зиё улашиб, устозлик қилиб келишмоқда.

Бундай аҳил-иноқ, зиёли оилага маҳалла-қўй, қўни-қўшни ҳавас билан қарайди. Тунғич фарзанди Нодирахон ҳам

ота-онасининг изидан бориб ўқитувчи бўлмоқчи. Бўш вақтларида маҳалла болаларини йиғиб, мусиқадаан сабоқ беради. Кичиктойларни мактабга тайёрлашда ҳам онасига кўмаклашади.

— Бизнинг оиламизда яхши бир одат бор. Дадам ҳар байрам ва туғилган кунларимизда, ёшимиз, қизиқишимизга қараб китоб совға қилади. Ҳозир китобларим анчагина бўлиб қолди, дугоналарим ҳам мендан олиб ўқиб туришади, — дейди қизи Маликахон.

Оила бекаси Ҳабиба Аликулова эса 2-синф ўқувчиларига мўлжалланган «Одобнома» дарслигини тузишда қатнашиб, юртимиз болаларига одоб-ахлоқ, зиё улаштиришга ўз ҳиссасини қўшган.

«Инсон икки нарсасида, яъни касб ва умр йўлдош танлашда адашмаслиги керак», дейишади. Негаки, ана шу икки жиҳат инсоннинг умр йўлини, тақдирини белгилайди. Зеро, Элмуродхон ва Ҳабибахонларнинг ибратли умр йўли, иш ва оила тутуми бунинг яққол исботидир.

Қумри АБДУЛЛАЕВА,
педагогика фанлари доктори,
профессор

ЎҚИГАН ЎЗАДИ ✓ МАҚТУБ

Бундан уч ойлар аввал ғалати бир ҳолат рўй берди. Очиғи, ўшанда ўз ўқувчимдан кўнглимни ўстирадиган эмас, афсуски, ўқситадиган гапни эшитиб ўйланиб қолдим. Бу воқеани газетада эълон қилсангизлар, зора, ҳали ҳам орамизда эскича қарашда юрган айрим ота-оналарга озгина бўлса-да таъсир кўрсатса?

...Ўша кунни авваллари фақат аъло баҳога ўқийдиган, кейинги чоракларда негадир билим даражаси кескин пасайиб кетган ўқувчиларимдан бирини тургазиб, нега дарсларда берилган вазифаларни дафтарига ёзиб олмаётганини секин сўрадим. У бироз мулзам тортиб турди ва охири «Устоз, танаффусда сизга бир оғиз гапим бор», деди. Аввалига ҳайрон бўлдим ва дарс туғача, уни кутиб турдим. Ҳалиги бола ёнимга келиб, «Сизга уйимизда бўлиб ўтган гап-сўзни бир неча кундан бери айтманам дейман-у, лекин ҳеч тилим бормовди, энди эшитинг», дея дардини ёрди:

— Устоз, биласиз, ўзим ўқишга жуда қизиқаман. Аммо яқинда ўтказилган ота-оналар мажлисида ўзлаштириши пасайганлар рўйхатида менинг ҳам номимни ўқиганингизни ота-онам эшитиб қолиб, аввал мени роса қойишди. Кейин эса «Ўш, ўқиб ўзи ким бўлардинг, болам? Шаҳар олиб берармидинг, ана, фалончи тижоратчини қара, зўрга мактабни битирган, лекин тагида «иномарка» машина, пул топишни билади. Яхшиси, сен ҳам ҳадеб мукка тушиб китоб ўқийверма, биз билан бирга бозорга чиқ, савдо-сотикни ўрган», деб маслаҳат беришди. Уларнинг гапларини эшитиб, ўйланиб қолдим. Шундан бери ҳаёлим бўлиган. Нима

қилай, устоз?

Ана шу гап-сўз бўлганидан кейин беш ойча вақт ўтди. Шу кун мен аввало унинг ота-онасини яхши билганим учун болага ота-онам билан бирга ёмон гап айтишдан ўзимни тийдим. Чунки, ҳақиқатан ҳам, улар пул деса, бойлик деса, тодман ташлашга тайёр одамлар эди. Лекин фарзандлари ақли, эсли-хушли бўлгани боис унинг ўзига устоз сифатида айтидиган насиҳатларни бошқа кўнга қолдирдим. Бир кун дарслардан кейин у билан самимий, чин дилдан гаплашиб олдим. Унинг орзу-ниятлари бир дунё эканини эшитиб, суяндим ва қандай қилиб бўлса-да, ёрдам беришга тайёр эканимни айтганимда, ишонасизми, унинг кўзларига ёш келди. «Устоз, сизга минг раҳмат, барибир сизнинг менга чин дилдан ачинаётганингизни ич-ичимдан сезардим, энди сиз айтган йўлдан қайтмайман. Ота-онамга ўзим тушунтираман», деб чиқиб кетди...

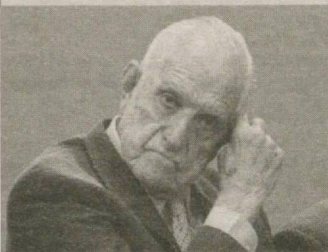
Орадан бир ойча вақт ўтди. Шу ўқувчим жуда тез ўзгарди ва яна аввалги ҳолатига қайтиб, энди бизларни ҳам ҳоли-жонимизга қўймай, керакли манбаларни топунича тиним билмайди. Бир кун кўчада онаси билан кўришиб қолдик. Авваллари унча-мунча одамни назар-писанд қилмасди, мени кўрибқ, ёнимга келди-да, узок сўрашди ва «Сиз ўғлимни тўғри йўлга бошлабсиз. Бизларни уялтирдингиз, ўз, ўқимган одамларимиз-да, энди тушундик, барибир ўқиган бошқа экан, синглим. Энди ўзи хоҳлаган ўқишга кирсин, розимиз», дея ҳайрлашиб кетди...

Барно ЮСУПОВА,
ўқитувчи,
Хива шаҳри.

• ДУНЁ ХАБАРЛАРИ • ДУНЁ ХАБАРЛАРИ • ДУНЁ ХАБАРЛАРИ •

25 ЙИЛЛИК ҚАМОҚ
ЖАЗОСИ

Сешанба кuni Буэнос-Айрес суди Аргентинанинг сўнгги диктатори Рейнальдо Биньонени 25 йил қамоқ жазосига ҳукм қилди, деб хабар тарқатди «Associated Press».

82 яшар Биньоне 1976–1978 йиллар Кампо Майо ҳарбий бошқарувида иккинчи шахс бўлган. 1982–1983 йиллари эса у Аргентина президенти эди. Генерал охириги пайтларда уй қамоғида сақланарди ва у судда ҳам иштирок этмади. Маҳкама ҳукмида Биньоне жазони оддий қамоқхонада ўташи кўрсатилган, аммо адвокатлар собиқ диктаторнинг соғлиги ёмонлиги сабабли шифохонадан чиқолмаслигини билдиришди.

Буэнос-Айрес суди Биньоне билан бирга яна беш нафар собиқ юқори мартабали ҳарбийлар устидан ҳам ҳукм ўқиди. Улар қийноқ ва ноқонуний озодликдан маҳрум қилиш сингари 56 та жиноятда айбдор деб топилди. Аргентинанинг сўнгги диктатори ва унинг шериклари 17–25 йиллик қамоқ жазосига ҳукм этилди.

Мамлакатда ҳарбий ҳуфта ҳукмронлик қилган йиллари, расмий маълумотларга қараганда, тахминан 13 минг айбсиз киши қатл этилган ёки изси эйқолган. Ҳуқуқни ҳимоя қилувчи ташкилотларнинг ҳисоб-китобида кўра эса, диктатура қурбонлари сони 30 мингдан кам эмас.

КАРЛА БРУНИ-
САРКОЗИНИНГ
ЯНГИ РОЛИ

Франция «малика»си Карла Бруни-Саркози америкалик режиссёр Вуди Алленнинг янги фильмида суратга тушапти.

Вуди Аллен Карла Бруни-Саркозига илгари ҳам бир неча марта шундай тақлиф билан чиққанди. Мамлакат президенти Николя Саркозининг 42 яшар рафикаси машҳур фотомоделлардан, унинг кинода роль ижро этиш борасида ҳам тажрибаси бор. Карла 1994 йили Роберт Олмтенинг «Прет-а-порте» номли сатирик фильмида тасвирга тушганди.

Янги кинофильмнинг номи, қачон катта экранларга чиқиши ва Бруни талқин этаётган роль ҳақида шу ҳафта охирида батафсил маълумот берилади.

25 ДАВЛАТДА
«GOOGLE» ТАҚИҚ-
ЛАБ ҚЎЙИЛДИ

«Google» компанияси ўзи фаолият юритадиган 100 давлатнинг 25 тасида қидирув хизматлари чеклаб қўйилганини маълум қилди.

Шундай давлатлардан бири Хитойда қидирув хизматларидан фойдаланиш қонулар билан тақиқланган. «Google» компанияси ўз тизими доирасида ҳақер-

лар ҳужумига қарши цензура ўрнатишга қарши бўлгач, Хитой ҳукумати шундай қарорга келганди. Мамлакатда, шунингдек, компаниянинг «Sites», «Blogs», «Picasa» ва «Youtube» хизматлари ҳам чеклов қўйилган.

Компания ўз фаолиятига тақиқ қўйган давлатлар рўйхатини ошкор этмади, фақат улар Хитой ва Вьетнам каби авторитар давлатлар эканини маълум қилди.

«ИСЛОМ ТЕРРОРГА
ҚАРШИ» АКЦИЯСИ

Москвада бўлиб ўтган акцияда бир неча минг киши терроризм на миллат, на дин танламаслигини намойиш этишди, дея хабар тарқатди ИТАР-ТАСС.

Пойтахт мусулмон ёшлари ва «Наши»

ҳаракати ташаббуси билан ташкил этилган акцияда турли миллат ва дин вакиллари қатнашдилар. Улар 29 март кuni метродаги портлашларда мусулмонлар ҳам жабр чеккани, ислом – тинчликпарвар дин экани ва терроризмни қатъий қоралашини таъкидладилар.

– Биз ҳаммаимиз терроризмга қаршимиз, – дейди акция иштирокчиларидан бири. – Дунёда динлар кўп, аммо Яратган бирдир. Ўзаро аҳил яшамоқ – энг тўғри йўлдир. Айрим ёвуз кучлар бирлигимизга раҳна солишолмайди.

Интернет манбалари асосида Фаррух ЖАББОРОВ тайёрлади.

ОЛАМ

ЯНА НУЖ ҲАКИДА

Номаялум учар жисмлар тилсимоти одамларни узоқ йиллардан бери қизиқтириб келади. Россиянинг Пермь шаҳрилик уфолог олимлар қўлига ғалати бир жисм синиги – артефакт тушиб қолди. Эҳтимол, бу ўзга сайёраликлар кемасининг бир парчасидир? Яна ким билади дейсиз?..

Тахлиллар шуни кўрсатдики, бу металл парчасининг асосий таркиби

тоза вольфрамдан, бор-йўғи 0,1 фоизи бошқа номаялум элементлардан иборат. Бундай таркибли жисм ер табиатида деярли учрамайди.

– «Вольфрам маълум ҳароратда юқори ўтказувчанлик каби аjoyиб хусусиятга эга, – дейди Рус Уфология Маркази (RUFORS) раҳбари Николай Суботин. – Тўла ишонч билан айтиш мумкин, бу парча ҳали бизга маълум бўлмаган учар жисм двигателининг бирор қисмига тегишли. Албатта бу – бир фараз, аммо ишончли.

Олимлар ўртасида бу борада иккиланшлар ҳали кўп. Уларнинг айтишларича, космик ракеталарнинг соғла (олов ўтказувчи улкан қувур)лари ҳам тоза вольфрамдан тайёрланади. Бирок барибир бир жихатга аниқлик кирита олмаяптилар. Вольфрам ҳавода тез зенглайди. Янги топилмага эса ҳеч нарсаси қилмаган, тоза ҳолича сақланиб қолган...

«УЙЛАНГАН» ҲАЙВОНЛАР

Сарлавҳани ўқиб ажабланган бўлишингиз мумкин. Лекин шунақаси ҳам бўларканда... Сабаби, ҳайвонот оламида ҳам онда сонда бўлса – аҳдлашиш ва ажралиш ҳолатлари учар экан. Немис зоологи Альфред Вольфенгубер ана шу ҳодиса билан қизиқиш қолди. Аниқлаштиришча, ҳайвонлар ҳам ўз жуптлари билан яшаркан.

Гиббонлар, яъни одамсимон маймунлар ҳамда чиябўрилар то умрларининг охиригача жуптлари билан бирга яшагача аҳд қиларкан. Шунингдек, чўл ўргимчаклари ҳам худди шундай ваъдалашар экан. Шаҳар қалдирғочи ва кизил Америка гозлари тузган битим, яъни «бахт шартномаси» бор-йўғи бир йил ичида бузилиб кетади. Оққуш-сайроқиларнинг 10 фоизи ва оққуш-бақроқларнинг 5 фоизидан янги оила бола туғилгандан сўнг ўз-ўзидан барбод бўлар экан.

Наргиза СИДДИҚОВА тайёрлади.

• СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ •

КАТТА ТУРНИРГА
ТАЙЁРГАРЛИК

Теннис бўйича «Ролан Гаррос – 2010» халқаро турнири бошланишига санокли кунлар қолди. Қўллаб тахлилчилар ва экспертлар кимлар ғолиб бўлиши ҳақида ўз фикрларини билдиришмоқда.

Айниқса, бу мусобақага машҳур теннисчиларнинг қай ҳолатда келиши кўпчиликини қизиқтирмоқда. Масалан, аёллар ўртасида анча машҳур бўлган Серена Уильямс саралаш башларида тиззасидан жароҳат олганди.

Доминика Цибулкова, Винус Уильямс ҳамда россиялик теннисчилардан Мария Шарапованинг тирсагидаги эски

жароҳатлари билан боғлиқ муаммоси бўлса, Светлана Кузнецова Майамидаги турнирда елкасидан қаттиқ жароҳат олди. Динар Сафина эса ўтган мавсумда жиддий жароҳат туфайли деярли қатнашолмади. Мутахассисларнинг фикрича, бу ҳолда катта турнир қизгин руҳда ўтмайди.

«КИЧИК ГЕНЕРАЛ»
ҚАЙТМОҚДА?!

Россия ОАВларида тарқатилган хабарларда айтилишича, голландиялик таниқли мураббий Дик Адвокат яна Россияга қайтиши мумкин.

Бу сафар бирорта клубни эмас, балки Россия терма жамоасини бошқаради. У ўз вақтида Россиянинг «Зенит» жамоаси билан кўплаб ютуқларга эришганди.

Адвокат Бельгия футбол федерациясига мурожаат қилиб, миллий терма жамоани бошқаришдан воз кечмоқчилигини айтганидан сўнг, футбол мухлислари «кичик генерал»ни Россия термасига муносиб номзод сифатида қараша бошлади. Интернет хабарлари қараганда, у РФИ раҳбари Сергей Фурсенко билан бу масала юзасидан учрашган.

Бундан ташқари, Дик Адвокат Голландиянинг «Аз Алкмаар» клубини ҳам бошқармоқда. Лекин мураббийнинг бу клуб билан тузган шартномаси ушбу мавсум охирида нихосига етади.

Хабарларда айтилишича, агар машҳур мураббий РФИ билан шартнома имзоласа, унинг маоши йилига 5 миллион еврони ташкил этиши мумкин.

КЛИЧКО ВА ПОВЕТКИН УЧРАШАДИМИ?

Бокснинг IBF ва WBO йўналиши бўйича жаҳон чемпиони Владимир Кличконинг айтишича, агар WBA йўналиши чемпионлиги учун Дэвид Хэй билан жанг ўтказилмайдиган бўлса, Афинада ўтказилган Олимпиада чемпиони, IBF йўналишидаги рақиби Александр Поветкин билан рингга чиқади. Унинг махсус матбуот анжуманида айтган гапига қараганда, бу ҳозирча заҳира вариантдир.

«Менинг асосий мақсадим — англиялик Дэвид Хэй билан орани очик қилиш. Чунки у ва унинг тарафдорлари томонидан айтаётган гаплар бўғзимга келди. Тез кунларда бундай сафсаталарга нуқта қўймоқчиман», дейди кичик Кличко анжуманда.

Интернет манбалари асосида Илҳом ЖУМАНОВ тайёрлади.

Гулнора опанинг ҳикояси:

— Бу воқеага ўн йилдан ошди. Ўшанда кенжа ўғлимни уйлантириш ҳаракатида эдик. Кўп қизларни кўз остига олиб қўйгандим-у, бироқ ўғлим келин-ойиси орқали кўнгил қўйгани борлигини айтган, ўша қизни кўргани боришга мажбур бўлдим.

Овсиним билан у ишлайдиган мактаб олдида кутиб турдик. Бир маҳал қош-кўзлари попукдек, қомаги ҳам келишган, ақлли, одобли, эсли-хушли экани юз-кўзидан кўриниб турган қиз мактаб дарвозасидан чиқиб келди. Соқлари нақд тақимини ўпади. Юрагим ҳаприкиб кетди. У қизнинг юзидан қандайдир нур бор эди гуё.

— Опажон, келинларингиз ичида энг ёруғ юлдузи шу бўлади, чиройли экан, — деди овсиним.

Бу пайтда қиз бир аёл билан суҳбатини якунлаб, йўл ёқалаб кета бошлади. Не кўз билан кўрайки, у оқсоқланиб борарди!

Бир зум аввалги тасаввурим, орзуларим тумандек тарқаб кетиб, қалбимни кибр туйғуси эгаллаб олди.

— Йўқ-йўқ! Мен чўлоқ қизни икки дунёда ҳам келин қилмайман! — дедим қатъий.

— Ойи, мен уни севаман. Қолаверса, уни даволатаман. Унинг оқсоқлиги тўғма эмас, — деди ўғлим кечкурун менинг қароримга қарши чиқиб.

— Умринг касал хотинни бошида парвона бўлиб ўтадими? Даволаш мумкин бўлса, нега шу пайтгача ота-онаси даволатмаган? Сен ақлингни еб қўйибсан, келиб-келиб кўнглинг оқсоқ қизга ям тушадими? — ёзгир кетдим боламга.

— Биз бир-биримизни яхши кўраемиз, унга ваъда берганман. Сизнинг сўзингизга кирсам, номардлик қилган бўламан, — бўш келмади ўғлим ҳам.

Она-бола роса тортишдик. У барибир гапида қатъий туриб олди.

Уйлай-уйлай, эртаси куни ўша қиз

балки қалби ҳам покиза, самимий. Қўлидан келмаган юмуш йўқ. У тикан қўйлақлар, тайёрлаган ширинликлари оғизга тушган. Ўғлингиз уни танлаб хато қилмаган.

Аёл бидиллаб сўйларди-ю, менинг ичимдаги ғашлик баттар кучаярди.

ҚАЙТАР ДУНЁ ЭКАН

— Илтимос, Лолахонни чақириб беринг, тезроқ. У билан бир-икки оғиз гаплашмоқчиман.

Қиз мени кўп куттирмади. Ийманибгина қаршимга келди. У назаримда, оҳиста юрар, оқсоқлигини мендан яширишга интиларди.

— Қизим, сизнинг ҳам тенгингиз чиқиб қолар... Ўғлимни ўз ҳолига қўйинг. Мен сизларнинг турмуш қуришингизга қаршиман! — дедим унинг оёғига ишора қилиб атайин.

Бир лаҳзада унинг кўзларига ёш тўлди.

— Холажон... Биз... Биз бир-биримизни ёқтираемиз. Ўлгунигча хизматингизда бўлайин, илтимос, бахтимизга тўғаноқ бўламиз. Мен... Мен сизга яхши келин бўламан...

— Мана шу ахволда-я!?

Қизнинг ним пушти ёноқлари дув қизарди. Бошини баттар эгди.

— Ўғлим нуқсонсиз, келишган йигит. Уялмадингизми, шундай йигитни йўлдан ургани? Сабр қилсангиз, ўзингизга ўхшаш бирорта чўлоқми, кўрми, шунақаси учраб қоларди!..

Отган «ўқ»им нишонга текканди. Қиз юзларини беркитганча ортига қараб тез-

ишлайдиган мактабга яна бордим. Уни чақириб беришни бир аёлдан илтимос қилдим.

— Янглишмасам, Воҳиджоннинг онасисиз, тўғрими? — деди кўринишидан очиккина экани сезилиб турган бу аёл. Сўнг жавобимни ҳам кутмасдан ўғлим ва ўша қиз ҳақида сўзлай кетди:

— Улар узукка кўз қўйгандек бир-бирига мос. Кўрасиз, ҳали бахтли бўлишадилар. Лолахоннинг нафақат хусни гўзал,

✓ ТУРМУШ ЧОРРАҲАЛАРИДА

тез юриб кетди.

Менинг айтганим бўлди. У ўғлимга: «Мени бошқага унаштириб қўйишди», дебди. Фурсатни бой бермай, ўғлимни қариндошлардан бирининг қизига уйлантирдим. Лолани эса жуда тез унутдим. Аммо ўғлим уни унутолмас, ҳамиша қоғови солиқ юрар, ҳаётдан мамнун эмасди.

Тўйдан кейин бир йил ўтиб, набирали бўлдим. Келиним туғруқ пайтида кўп қийналди. Дўхтирларга раҳмат, икки жонни саломат асраб қолишди. Олти ойдан кейин набирам ширингина қизалоқ бўлиб қолди. Лекин у негадир оёқларида тура олмасди. Оёқчаларини ерга бостирса, чириллаб йиғларди. Зудлик билан уни шифокор кўригига олиб бордик.

— Туғруқ пайтида боланинг оёғи лат еган, буни вақтида пайқамагансизлар. Жароҳат нотўғри битиб кетган, операция қилиш керак, — деди шифокор.

— У юра оладими? — саволни бердим, кўз ўнгимда оқсоқланиб кетаётган Лола намён бўлди.

— Юриши мумкин, лекин бироз оқсоқланиб!..

Дарди дунёим зимистон бўлди-қолди. Жондан азиз набирам, наҳот, менинг дилдорлигим касрига қолган бўлса, дердим ўз-ўзимга. Бу изтиробларимни ўн йилдан ошаяптики, ҳеч кимга айта олмайман. Набирамни уч марта операция қилдирдик. Мана, ҳозир унинг хусни, чиройи, зехни ҳавас қиларли, аммо ҳамон оёқлари оқсайди...

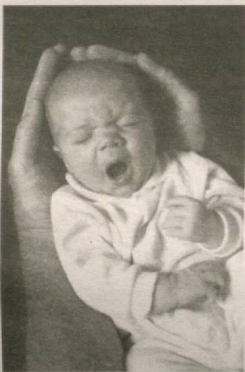
Шахло ТОШБЕКОВА
қоғозга туширди.

Хари, ёғоч, гўла	Оташ, аланга	Россия кино-муҳофоти	Ижод маҳсули	Бўй-... комат	... пиш, оғизга туш	Онд, тегишли	Машина (синоним)	Оде-колон	Лиммо-лим	Зовур, арна	Доллар (жаргон)	Офтоб, шамс	Тескари, чаппаси	Қадим қабил (Осиё)	... Зоф (футбол)
Уй бўлмаси	О	А	А	Шароб, май				Ёрга ... шеър битдим				Ўз жонига қасд қилди			
Узоқ, йироқ	О	А	С	Рус кинорежиссёри				Шахмат сипохи, рух				Тунги йиртиқч куш			
Бинтбол мато	О	А	А	Уилл (актёр)				Сўяк ёғи				«Қуръон» сураси			
Расул Ҳамзатов миллати	В		Р	Фол очиси картаси				Лазги, полька				Даво, соғайиш			Гаприндашвили (шахмат)
Кўл қисми	Дурадгор асбоби	... стул	Харбий қисм	Сўнгги хайр	Ёввойи гиёҳ	Шояд, қошқи	Маъбуд Ра қизи	Ана томошаю ... томоша	Мисрлик миллати	...си бошқа дард билмас	Жўрт-тага, қасддан	Кўзлари ... берк	Қришна-чилар етакчиси	Арслон буржи	Гаприндашвили (шоҳмат)
Сурат-махражли сон				Биллур гулдон				Хари (жосус аёл)				Жилов, тизгин			
Ит лакаби (адабий)				...нинг ёғини ялаган				Мўғул чўпон				Адиб Ойбек исми			
Дарё (йироқ)				Тоғлар ораси				Эмиль Золя романи				Олис сайёра			
Ит ўғрини ... ди				Элзила-табий				Козок шоири				... анда			
Бозор (Тошкент шаҳри)	Узун дефис	Намозга чорлов	Техника «умурт-қаси»	Дарё (Молдова)	Чемпион-лар ... си	Мабодо, башарти	Чой қолдиги	Нима учун?	Ғам-... кайғу	... юбка	Қискич-бака тури	Айқ-нинг ширин таоми	Дарс соати	... ахлоқ	«Шаф-толи» ...
Сурув, куй подаси				Устки кийим тури				Нашъу ... завқ				чапоқ			
Россия аёллари журнали				«РАФ» шаҳри				Сирач, клей				Газета номи			
Истирохат, дам				Дарё (Тошкент вил.)				Пой-тахти Акра				Ичим-лик тури			
Шаҳар (Германия)				Сода русуми				... Сайд Олимхон				... ховуз			

ТИЛАБ ОЛГАН БОЛАМ-А!..

Суксурнинг учинчи фарзанди ўғил бўлди. Икки қиздан кейин дунёга келган отчопар ҳаммани — оила аъзоларию қариндош-уруғларни қувонтирди. Шарофат эса уч ўғилдан кейин қизчали бўлибди. У ҳам қувонгандан-қувонган. Шу палатадаги учинчи аёл — Райхон олти йил фарзанд қутиб, энди ўғил кўрди. Хуллас, хонадаги ҳамма ҳаётдан хурсанд, она-болаларнинг соғ-саломатлигидан шифокорлар ҳам мамнун эди...

Райхон ҳар кунни бир неча марта чақалогини қолдириб, бир пас-бир пасга ташқарига чиқиб кетарди. Ҳар сафар қайтиб келганидан ундан папирос ҳиди анқийди. Фарзанди худаям ширин. Она оғзидан тамаки ҳиди бўқиб, шу ширинчага кўрак беради. Гўдак мириқиб-мириқиб

эмиб олади.

Бир кунни Райхон энди палатага кирган эди ҳамки, унинг орқасидан кундалик тиббий кўрикни ўтказиш учун шифокор келиб қолди. У тамаки ҳидини сезиб, шундай асабийлашдики, бирпас гапини ҳам йўқотиб қўйди. Сўнг босиқлик билан сўради:

— Болангизни яхши кўрасизми?
— Бўламсам-чи! Мен бу болани неча йиллаб кутдим-ку!

— Ундай бўлса, бугундан бошлаб чекишни ташлайсиз. Мен буни сиздан қаттиқ талаб қиламан! — шифокор шундай деди-да, жаҳл билан чиқиб кетди.

Райхон уч кун чекмади. Чидади чекмасликка. Лекин чақалок чидамади. У уч кун тўхтовсиз чирқиллаб

БЎЛГАН ВОҚЕА

йиглади. Норасида гўдак эмаётган сўтида нимадир етишмаётганини сезди ва шунинг хумори тутди. Шифокор уч кун она-болани зийраклик билан кузатди. Бегуноҳ болага жуда раҳми келди.

— Аввало, — деди у, — сизнинг она бўлишга ҳақингиз йўқ эди. Болангиз яна уч кун шундай зорилласа... Унинг нимагина жони бор? Сўнг бу кўргиликка қандай чидайсиз?

Райхон уятни йиғиштириб қўйиб деди:

— Боламнинг тарбияси менинг шахсий ишим, сиз эса аралашманг. Мен уни тилаб-тилаб олганман, тушундингизми?

— Тиловли болангизнинг йиғовли бўлиб қолишига ким сабабчи? Сиз уни қорингиздалигидаёқ қашандаликка мойил қилиб қўйгансиз. Фарзандингиз катта бўлганида ўзини бу балодан асрай олишига ишонасизми? Аслида, гўдакнинг нима айби бор, айтинг?

Бу гаплар Райхонга пашша қақчанчилик таъсир қилмади. Ҳа, она-онанинг ўзи дилбандлари ҳаёти учун қайғурмаса, бошқаларнинг жон қуйдиргани бекор экан.

Сайёра БЕКМИРЗАЕВА

«ИНФАРМЛАДАД»

Саломатлик марказига марҳамат!

Марказда малакали шифокорлар — эндокринолог, невропатолог, кардиолог, гинеколог, уролог, гелминтолог, лор, окулист, болалар невропатологи, шунингдек, УЗИ, ЭХО, ЭКГ, лаборатория, физиотерапия хизмати фаолият олиб боради.

КўПЛАБ ОИЛАЛАРГА ФАРЗАНД ҚУВОНЧНИ ТУХҒА ЭТИБ КЕЛАЁТГАН САЛОМАТЛИК МАРКАЗИ, СИЗНИНГ ҲАМ ХОНАДОНИНГИЗДА ЧАҚАЛОҚ ОВОЗИ ЯНГРАШИГА САБАБЧИ БЎЛАДИ!

Ёш келинлар ҳамиладорлик вақтида «Бўлажак оналар мактаби»га қатиб, тегишли маслаҳатлар билан бирга, даволаш гимнастикаси (ЛФК), психоневролог, кардиолог (ЭКГ) кўригидан ўтиб, фойдали йўл-йўриқлар олиб туриши мумкин.

Энди дунёга келган чақалоқлар эса мунтазам равишда болалар невропатологи, педиатр, психолог, эндокринолог, логопед, гелминтолог кўригидан бўлади.

Ҳурматли эркаклар! Агар сизда бел, қовуқ соҳасида оғриқ бўлса, тунда ҳоҳлатга тез-тез чиқиш, пешоб келгандан сўнг ачишиш, экинсий оғизлик, бепуштлиқ, сабабсиз бош оғриғи, бел, бўйин оғриб, қотиб қолиши, асабийлик, уйқусизлик, семизлик ҳолатлари кузатиб, малакали уролог, сексopatолог, невропатолог, эндокринолог ёрдамида барча дардлардан тезда фориқ бўлишингиз мумкин.

Балоғат ёшидаги қизларда ҳайз келганда кучли оғриқ бўлиши, бепуштлиқ, сабабсиз қон кетиши, туҳмудон кистаси, асабийлашиш, қирқ ёшдан ошган аёлларда қон босимининг ошиши, терлаш, миома, эрозия ҳолатлари бўлса, малакали гинеколог, невропатолог, кардиолог, эндокринолог ёрдамида даволанади.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, «Ғафур Ғулум» метро бекати.

МЎЛЖАЛ: Цирк томонга 150 метр юрилади. **Тел:** (8-371) 244-73-24, 244-49-02

Барча хизматлар лицензияланган.

«ЎКТАМХОН-НУР» ўқув маркази

қуйидаги ўқув курсларга таклиф этади:

Тикувчилик — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой. **Ўқишга қабул ҳар кунни**
Аёллар костюм-шимми, плаш-пальто — 1-2 ой.
Ҳамшира — 6 ой. 4 ойи ўқиш, 2 ойи амалиёт.
Ҳамшира (тезорор) — 3 ой.
Тиббий массаж — 2 ой (амалиёт билан). Нўқтали — 1 ой.
Торт ва пишириқлар — 2 ой (амалиёт билан).
Пишириқлар олий курси — 1 ой.
Уйғурча таомлар ва салатлар — 1 ой (амалиёт билан).
Аёллар сартарошлиғи — 3 ой (амалиёт билан).
Педикюр, маникюр — 1 ой (амалиёт билан).
Сартарошлиқ — 3 ой (амалиёт билан).
Тўй ва оқшом турмаклари ва макияж — 1 ой.
Бухгалтерия ҳисоби — 3 ой.
Элита парда ва чойшаблар олий курси — 1 ой (амалиёт билан).
Сартарошлиқ — 2-3 ой (ўғил болалар учун, амалий).
Каштачилик — 3 ой (машинада вишивка).
Тўқувчилик — 2 ой.
Инглиз тили — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
Рус тили — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
Бисер тикиш, яъни мунчоқ тикиш — 2 ой.
Сунъий гул ясаш — 1-2 ой.
Компьютер сабоқлари — 2 ой. Интернет — 1 ой.
Арабча ва миллий ракс — 3 ой.

■ **Машгулотлар амалиёт билан бирга олиб борилади.** ■ **Ётоқхона мавжуд.** **Ўқишни тугатганларга ДИПЛОМ берилади.**

Манзил: Юнусобод тумани, 3-мавзе, 1-уй, 31-хона.
Мўлжал: Юнусобод деҳқон бозори орқасида. Тел: 221-17-95, 221-77-72 (кундузи), 225-97-93 18:00 дан 22:00 гача.

Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси ҳамда «Оила ва жамият» газетаси ижодий жамоаси Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раисининг ўринбосари, Хотин-қизлар кўмитаси раиси Арзибика Жонибековага турмуш ўртоғи **Баймирза ШУЛАМАНОВ**нинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«Синфдошим Лолага ўқувчилик йилларимиздаёқ меҳрим бўлакча эди. Мактабни тугатган, иккимиз ҳам институтга ўқишга кирдик. Она-онамни ҳам шундан бошқасига уйланмайдим, деб ишонтариб қўйгандим. Синфдошларим, ақинларим «Икковларинг бир-бирларингга узукка кўз қўйгандек мооссизлар», деб ҳавас қилишарди. Ўзим ҳам ундан бошқа қиз билан тақдиримни боғлашни тасаввур қилолмасдим. Лекин... Учунчи курсда ўқиётганимда бир кунни мен совға қилган соат ва яна бир нарсаларни кўлимга тутқазиб, «Мен сизни севмайман», деб башанг кийинган йигитнинг «Нексия»сига ўтириб кетди. Орзуларим саробга айланиб, ўзимни қўлга олгунча анча вақт ўтди... Институтни тугатдим. Охири Лоланинг ўша йигит билан тўйи ҳам бўлди. Пул топиш учун жон-жаҳд билан ишладим. Шу орада хорижга кетдим. Саккиз йил деганда қайтиб келдим. Муҳаббатимни топтаганларга аччиқ қилиб, умримни ўтказдим. Мана энди тинчгина, яхши яшашим учун ҳамма нарсам етарли. Афсуски, бахтни пулга топиб бўлмаслигини кеч тушундим. **Ёшим 38 да.** Инсоний фазилатларни қадрлайдиган қиз билан танишиб, уйланмоқчиман.

АЛИШЕР,
Самарқанд вилояти».

«Жияним Наргиза отасининг ўртоғига келин бўлди. Куёви Хуршид ҳам бошида ёмон эмасди. Таниган биланларнинг ҳаваси келарди. Наргиза ҳам елиб-югуриб, қайнота-қайнонасининг хизматини қилиб чарчамасди. Қизчаси Феруза тугилди-ю, жиянимнинг боши жанжалдан чиқ-

май қолди. Хуршид маст бўлиб келиб, бир аёлдан ўғли борлигини айтибди. Қайнотаси «Сени синмоқчи бўлиб, шундай йўл тутган», деб Наргизани муросага қақирибди. Барибир жиянимнинг қўли ишга бормай, менга кўнгирок қилиб маслаҳат сўради. Чунки онасининг қон босими кўтарилиб кетишидан қўрқарди. Мен Хуршиднинг ўртокларидан бу гапнинг ёлгон ёки ростлигини суриштирдим. Афсуски, куёвимизнинг ҳалиги аёлдан икки ўғли ва уйи-жойи ҳам борлиги маълум бўлди. Тез-тез хизмат сафарига кетишининг сабаби бу ёқда экан. Касалини яширсанг, иситмаси ошқор қилади, деганларидек, ўша аёл икки боласи билан почмачининг ишхонасига келиб, бошлиғига учрабди. Почма эса бу воқеадан кейин ўртоғи билан юз кўрмас бўлиб, Наргизани, ёшига етмаган қизчасини уйига олиб келди. Энди эса «Қизимни ўзим бахтсиз қилиб қўйдим», дея қайғуради, лекин фойдаси йўқ. Наргизанинг **ёши 22 да.** Қизчаси икки ярим ёшда. Маълумоти ўрта-маҳсус. Қўлгул чевар. Ёшига мос, йомонли, зарарли одатлардан холи бўлган эркак учраса, бахтини топса, деган умидда сизларга муурожаат қилаялман.

МЕХРИНСО ҳола,
Тошкент шаҳри».

УСМОН,
Тошкент вилояти».

ТАХРИРИЯТДАН:

«Бахтли бўлинг» руқнига хат йўллаётган ёки бевосита муурожаат қилаётган фуқаролар паспорт нусхаси ва яшаш жойидан (маҳалла кўмитасидан) маълумотнома тақдим этишлари шарт. Шунингдек, ажрашганлар бўлса, суд қарорининг нусхасини топширишлари талаб этилади.

МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН: 234-25-46

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси, «Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш» ассоциацияси ва «Соғлом авлод учун» халқаро жамғармаси

Тахририятга келган қўлбазмалар муаллифларга қайтарилмайди.
Реклама материаллари учун тахририят жавобгар эмас.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.
Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.
Босишга топшириш вақти — 15:00
Босишга топширилди — 16:00

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz

Бош муҳаррир: Норқобил ЖАЛИЛОВ

Қабулхона: (тел/факс) 233-28-20
Мухбирлар: 234-25-46
Котибият: 233-04-35

Web-site: oilavajamiyat.uz

МАНЗИЛИМИЗ:
Тошкент — 700000
Амр Темур кўчаси,
1-тор кўча, 2-уй
Мўлжал: Олой
бозори ёнида

ОБУНА ИНДЕКСИ — 176

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида **0169-** рақам билан **11.01.07**да рўйхатга олинган. Буюртма Г — 332. Формати А-3, ҳажми 4 табоқ, Адади — 11223
Навбатчи муҳаррир — **Фаррух ЖАББОРОВ**
Саҳифаловчи — **Илҳом ЖУМАНОВ**
Мусахҳиллар — **Сайдгани САЙДАЛИМОВ,**
Феруза РАХМОНКУЛОВА

ISSN 2010-7609

1 2 3 4 5